

TASEKIRJA 2019

Kunnanhallitus 30.3.2020 § 3
Tarkastuslautakunta ___/___ 2020 § ___
Kunnanvaltuusto ___/___ 2020 § ___

SISÄLLYS

1. TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1. Olennaiset toiminnot toiminnassa ja taloudessa.....	3
1.1.1. Kunnanjohtajan katsaus	3
1.1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	4
1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
1.1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
1.1.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	10
1.1.6. Kunnan henkilöstö.....	10
1.1.7. Ympäristöasiat.....	11
1.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	11
1.2. Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä	13
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	15
1.3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	15
1.3.2. Toiminnan rahoitus	21
1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset	25
1.5. Kokonaistulot ja -menot	27
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	28
1.6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällytävistä yhteisöistä	28
1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus	28
1.6.3. Kunnan asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	29
1.6.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	29
1.6.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	32
1.6.6. Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut.....	33
1.7. Keskeiset liitetiedot.....	35
1.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	36
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	37
2.1. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	37
2.1.1. Käyttötalouden toteutuminen	37
2.1.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	103
2.1.3. Rahoitusosan toteutuminen.....	105
2.1.4. Investointiosan toteutuminen.....	106
2.1.4. Rahoitusosan toteutuminen	110

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	111
3.1. Tuloslaskelma.....	111
3.2. Rahoituslaskelma	112
3.3. Tase	113
3.4. Konsernilaskelmat.....	115
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	119
4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	119
4.1.1. Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	120
4.1.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	122
4.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	123
4.3. Tasetta koskevat liitetiedot	126
4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	126
4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	128
4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	131
4.5. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot.....	133
4.6. Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot	135
4.6.1. Toimintakertomus	135
4.6.2. Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma.....	136
4.6.3. Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma.....	137
4.6.4. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE.....	138
4.6.5 Vesihuoltolaitoksen investointiosan toteutumisvertailu.....	139
5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	140
5.1. Tilinpäätöksen allekirjoitus.....	140
5.2. Tilinpäätösmerkintä	140
6. LUETTELOT JA SELVITYKSET	141
6.1. Luettelo kirjanpito kirjoista ja tositteiden lajeista	141
6.2. Selvitys kirjanpidon säilytyksestä.....	142

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Olennaiset toiminnot toiminnassa ja taloudessa

1.1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Tohmajärven historiaan vuosi 2019 jää kaksijakoisissa tunnelmissa. Myönteistä ovat monet suuret ja näkyvät kehittämistoimet: Kunnan kaikkien aikojen suurimpiin lukeutuva investointi, uuden sivistyskeskuksen rakentaminen käynnistyi, Tikkalaan valmistui uusi päiväkotikoti, Kemieen Nymanin kentälle hiekkatekonurmi, Kirkkoniemeen unelmien uimaranta ja vaaramaisemiin luontopolkujen rinnalle maastopyöräilyyn ja polkujuoksuun soveltuvat Karelianpolut. Yrityselämässä myönteistä oli mm. Nordic Koivun toiminnan kehittyminen ja lannoitevalmistaja Cemagron sijoittuminen Niiralaan. Kunta päätti rakentaa luonnontuotehalliin lisätiloja ja Tohmajärven yrityspalvelut oy:n kautta sijoittaa Niiralan teollisuusalueen kiinteistöihin.

Kuntatalouden kannalta vuosi oli ennustettua synkempi. Talousarviovaiheessa ennakoitiin talouden kääntyvän parempaan suuntaan. Kevään verotuloennuste käänsi näkymän ratkaisevasti huonommaksi ja kun myös nettotoimintamenoissa ylitettiin talousarvio, niin tulos kääntyi lähes 700.000 euroa miinukselle. Kunnalla on taseessaan kumulatiivista ylijäämää, mutta kuntakonserni kääntyi alijäämäiseksi 0,766 milj. euroa. Kunnan kumulatiivinen ylijäämä on valtaosin seurausta vuonna 2013 toteutetusta PKS:n osakkeiden myynnistä Tohmajärven Sijoitus Oy:lle, joka on kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö.

Tohmajärvi ei ole heikentynyt kuntataloutensa kanssa yksin. Manner-Suomen kunnista kolme neljästä teki tappiollisen tuloksen. Pohjois-Karjalassakin vain neljä kuntaa pysyi plussalla. Maakunnallisessa vertailussa Tohmajärven tilikauden tulos oli kolmanneksi heikoin Rääkkylän ja Ilomantsin jälkeen.

Tohmajärven väkiluku väheni ennakkotietojen perusteella 122 hengellä ja peräti 2,7 prosentilla. Asukasmäärä väheni kaikissa muissakin kunnissa Joensuuta lukuun ottamatta. Työllisyyden ja talouden kehitys muualla maassa on Pohjois-Karjalaa parempaa, mikä näkyy kiihtyvänä lähtömuutona.

Valtakunnallinen sote- ja maakuntauudistus kaatui eduskuntavaalien kynnyksellä maaliskuussa. Vuoden 2021 alusta käynnistyväksi tarkoitettu uusi sote- ja maakuntamalli siirtyi hamaan tulevaisuuteen. Uuden hallituksen ohjelmassa linjattiin kuitenkin, että maakuntapohjainen sote-ratkaisu on se, mitä edelleen tavoitellaan.

Kunnan vuosi 2019 ei ollut vain suuria päätöksiä ja arkista aherrusta, vaan myös suurta juhlaa. Vuosi alkoi näyttävästi, kun Tohmajärvi sai kunnian järjestää maakunnallisen uuden vuoden vastaanoton. Liikuntahallilla pidetyn juhlan järjestelyt rajavartioston ja tullin sisääntulotarkastuksineen, tasokas kulttuuriohjelma ja tarjoilut saivat vierailta kiitosta. Pötsipäivät ja Värttiläpäivät keräsivät monipuolisia ohjelmia jälleen runsaan osallistujajoukon ja Pohjois-Karjalan maakuntapäivänä elokuussa muisteltiin 200 vuotta sitten tapahtunutta keisari Aleksanteri I:n Tohmajärven-vierailua.

Kiitos yhteistyökumppaneille, kunnan luottamushenkilöille ja työntekijöille hyvästä yhteistyöstä vuonna 2019!

Olli Riikonen, kunnanjohtaja

1.1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Tohmajärven kunnanvaltuuston jäsenmäärä on 27 ja kunnanhallituksen 7. Kunnanvaltuuston poliittiset voimasuhteet vuonna 2019 olivat seuraavat:

Keskusta	12
Sosialidemokraatit	8
Kokoomus	3
Perussuomalaiset	2
Kristillisdemokraatit	1
Kansalaispuolue	1

Kunnanvaltuusto 1.1.-31.12.2019

Väistö Vuokko, puheenjohtaja
 Kuittinen Matti, I varapuheenjohtaja
 Väistö Vesa, II varapuheenjohtaja

Ehrukainen Reima
 Hakkarainen Pauli
 Hämäläinen Hannu
 Ignatius Jukka
 Jumppanen Vesa
 Kabedeva Niina
 Kakkonen Kari
 Karjalainen Teuvo

Koistinen Virpi
 Manninen Marko
 Laasonen Aarne
 Lepola Tero
 Löppönen Mikko
 Martiskin Jouni
 Mikkonen Vilho
 Nenonen Tero

Pakarinen Helena
 Parviainen Pasi
 Pesonen Tommi
 Piironen Mika
 Sairanen Marketta
 Simonen Ritva
 Sivonen Eila
 Väistö Leena

Kunnanvaltuusto kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa ja käsitteli kokouksissaan 104 päätöspykälää. Kunnanvaltuusto piti 10 seminaaria/kyselytuntia. Vuonna 2019 tehtiin yksi kunnallisvalitus.

Kunnanhallitus 1.1.-31.12.2019

Löppönen Mikko, puheenjohtaja
 Sairanen Marketta, I varapuheenjohtaja
 Martiskin Jouni, II varapuheenjohtaja
 Manninen Marko
 Pakarinen Helena
 Pesonen Tommi
 Sormunen Marja

Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto

Sairanen Marketta, puheenjohtaja
 Martiskin Jouni, varapuheenjohtaja
 Pesonen Tommi

Kunnanhallitus kokoontui vuoden aikana 19 kertaa ja käsitteli 320 päätöspykälää. Kunnanhallitus piti myös yhden hallitusseminaarin.

Vuonna 2019 ei tehty yhtään oikaisuvaatimusta kunnanhallituksen päätöksistä.

Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa ja käsitteli 30 päätöspykälää.

Keskusvaalilautakunta

Majoinen Matti, puheenjohtaja
Ehrukainen Reima, varapuheenjohtaja
Immonen Niina
Kahelin Jorma
Törrönen Merja 19.8.2019 saakka
Multanen Marja 19.8.2019 alkaen

Keskusvaalilautakunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa ja käsitteli 16 päätöspykälää.

Sivistyslautakunta

Hämäläinen Hannu, puheenjohtaja
Lepola Tero, varapuheenjohtaja
Heiskanen Saara, 17.9.2018 saakka
Ignatius Jukka
Jääskeläinen Merja, 17.9.2018 alkaen
Laasonen Suvu
Nenonen Tero
Väistö Leena

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden aikana kymmenen kertaa ja käsitteli 106 päätöspykälää.

Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunta (Tohmajärven kunnan edustajat)

Ehrukainen Reima
Väistö Leena
Pesonen Tommi, kh:n edustaja

Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa ja käsitteli 74 päätöspykälää.

Tarkastuslautakunta

Karjalainen Teuvo, puheenjohtaja
Hakkarainen Pauli, varapuheenjohtaja
Pitkänen Niilo
Simonen Ritva
Sivonen Eila

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden aikana yhdeksän kertaa ja käsitteli 69 päätöspykälää.

Ympäristölautakunta

Haaranen Martti, puheenjohtaja
Parviainen Pasi, varapuheenjohtaja
Helminen Henna, 14.5.2018 saakka
Heiskanen Saara, 14.5.2018 alkaen
Kabedeva Nina
Koistinen Virpi
Piironen Mika
Salo Markku

Ympäristölautakunta kokoontui vuoden aikana 11 kertaa ja käsitteli 138 päätöspykälää.

Tilivelvolliset 1.11.2017 alkaen

Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat. Kunnan toimielimiä ovat kuntalain mukaan kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, lautakunnat ja johtokunnat, niiden jaostot ja toimikunnat.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 23.10.2017 82 § hyväksynyt nimettäväksi seuraavat viranhaltijat tilivelvollisiksi 1.11.2017 alkaen:

Henkilöstösihteeri (tilivelvollisuus päättyi 31.12.2019, KH 7.10.2019, 235 §)
Kehittämispäällikkö (tilivelvollisuus päättyi 31.12.2019, KH 7.10.2019, 235 §)
Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
Kunnanjohtaja
Lomituspäällikkö
Musiikkiopiston rehtori
Sivistysjohtaja
Talous- ja hallintojohtaja
Tekninen johtaja
Varhaiskasvatuksen päällikkö

Vuoden 2019 tapahtumia

tammikuu

- Maakuntaliiton uuden vuoden juhlal Tohmajärven liikuntahallilla 5.1.
- Kehittämispäällikköhakijoiden haastattelu
- Tohmajärven talviendurokisat 19.1.

helmikuu

- Onttolan rajajääkärikomppanian valatilaisuus Tohmajärvellä – kirkko ja koulukeskus 15.2.
- Sivistyskeskuksen suunnitelmien esittelytilaisuus ja pisteytys 18.-20.2.

maaliskuu

- Valtuusto päätti sivistyskeskuksen rakentajasta 11.3.
- Järjestöilta 18.3.
- Vauvailta, stipendien jako 28.3.

huhtikuu

- Yle uutisoi valtuutettujen kymppitonista
- Eduskuntavaalit 14.4.
- Sivistyskeskuksen sopimusten allekirjoitus 29.4.

toukokuu

- Vapputapahtuma kesäteatterilla 1.5.
- Helsingin Sanomissa sivun artikkeli valtuutettujen kymppitonista
- Nuorten ja kuntapäättäjien osallisuustyöpaja Kiteellä 7.5.
- Yrittäjäilta Puun sielussa 13.5.
- Rajan perinnepäivät Kiteellä ja Tohmajärvellä 25.5.
- Eurovaalit 26.5.

kesäkuu

- Rajafoorumi Puun sielussa ja Värtsilän kesäteatterilla 4.6.
- Maastopyöräkisa ja Trailien avajaiset 8.6.
- Valtuuston tilinpäätöskokous 17.6.
- Sivistyskeskuksen peruskiven muuraus 18.6.
- Potsiviikko

heinäkuu

- Värtsiläpäivät

elokuu

- Valtuustoseminaarissa Siun soten johto kuultavana, kokouksessa päätös luonnontuotehallin laajennusinvestoinnista 19.8.
- Maakuntapäivä 31.8., ohjelmassa keisari Aleksanteri I:n vierailu ja pesisottelu

syyskuu

- Puolalaiset vieraat tutustumassa maaseudun yritystoiminnan kehittämiseen 3.9.
- Kuntamarkkinat 11.-12.9.

- Valuma-aluekoulutus vesistöihmisille 13.-14.9.
- Residenssitaiteilija Emmu Johanssonin teoksen vastaanotto 16.9.
- Yleisurheilun pitäjänmestaruuskisat 18.9.
- Tikkanan päiväkodin avajaisjuhlat 26.9.
- Valtuustoseminaarissa alustajana Kuntaliiton kuntatalousyksikön päällikkö Ilari Soosalu

lokakuu

- Maakunnan kulttuuriympäristöryhmä Tohmajärvellä – kokous, tutustumiskiertoajelu ja yleisötilaisuus 2.10.
- Valtuustoseminaari valtuutettujen kymppitonneista, asuntostrategiasta ja talousohjelmasta sekä valtuuston kokous 21.10.
- Yt-neuvottelujen käynnistämispäätös 28.10.

marraskuu

- Karelian polut -hankkeen päätöspatikointi 5.11.
- Valtuustoseminaari Maiju Lassila -salissa – kuntosalin ja koulun suunnitelmat, osallisuusosio 11.11.
- Piispa Seppo Häkkinen Tohmajärvellä 17.11.
- Pienkuntapäivät ja pienten kuntien verkoston käynnistysseminaari Kuntatalolla 21.-22.11.

joulukuu

- Itsenäisyyspäiväjuhlat seurakuntatalolla 6.12.
- Valtuuston talousarviokokous 16.12.

1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleisen talouskehityksen maailmalla, Euroopassa ja Suomessa on enteiltä heikentyvän mm. USA:n ja Kiinan kiristyneiden taloussuhteiden ja Euroopassa erityisesti Britannian EU-eron takia. Vuonna 2019 tämä ei kuitenkaan vielä näkynyt, vaan Suomessa yrityksillä meni hyvin, pörssikurssit jatkoivat nousua, työllisyys parantui ja työttömyys aleni. Siitä huolimatta julkinen talous ja etenkin kuntatalous on ollut vaikeuksissa. Manner-Suomen kunnista kolme neljästä eli 225 kuntaa teki ennakkotietojen mukaan tappiollisen tuloksen ja 56 kuntaa päätyi jopa vuosikatteeltaan miinukselle. Kuntajoukkoon mahtuu toki myös hyvin menestyneitä kuntia, ylivoimaisena ykkösenä Helsinki. Jos Helsingin 400 miljoonan ylijäämän putsaa pois kaikkien kuntien vertailusta, niin muut kunnat tekivät 600 miljoonaa euroa miinusta. Kuntien toimintakate heikkeni eli nettokustannukset kasvoivat keskimäärin 4,1 %.

Työllisyyden paraneminen ja työttömyyden aleneminen on näkynyt totuttuun tapaan vähiten Pohjois-Karjalassa. Maakuntavertailussa Pohjois-Karjala on edelleen heikoin. Kuntavertailussa Tohmajärvi säilytti surullisen sijoituksensa Suomen neljänneksi korkeimman työttömyyden kuntana. Kyseenalaista kärkisijaa pitää Savukoski ja Tohmajärveäkin korkeammat työttömyysluvut olivat vuoden aikana keskimäärin Ilomantsissa ja Juuassa. Maan 10 pahimman työttömyyskunnan joukossa on viisi maakunnan kuntaa. Tohmajärven työttömyys oli 14,9 %, joka on kuitenkin tasan prosenttiyksikön vähemmän kuin vuonna 2018.

Yritystoiminnan osalta seutukunnan ja koko maakunnankin mitassa suuri menetys oli Stora Enson tekemä päätös Kiteen sahan lakkauttamisesta. Puu käynee kaupaksi jatkossakin, mutta sen jalostus ja sen työpaikat siirtyvät seudun ja maakunnankin ulkopuolelle.

Tohmajärvellä ilahduttavaa on, että kunnan suurin teollisuusyrityksellä Power Techillä kysyntää on riittänyt ja toiminta pyörii täydellä teholla. Nordic Koivun mahlantuotanto kasvaa voimakkaasti. Kunta teettää laajennusta yrityksen toimitiloihin ja tavoitteena on työpaikkojen lisääntyminen ja verotulojen kasvu.

Niiralan teollisuusalueen toiminnot ovat viriämässä, kun lannoitteiden tuontiin, jalostukseen ja jakeluun erikoistunut Cemagro Oy sijoittui Niiralaan. Kunta on mukana kiinteistöyhtiössä, joka osti Nurminen Logisticsin kiinteistöt. Yritys investoi tuotantotiloihin vuoden 2020 aikana.

Maataloudessa muutamat yrittäjät ovat tehneet suuria investointeja, mitkä osaltaan todistavat, että kotimaiseen ruokaan luotetaan ja puhtaan ruuan tuottamiselle on paikkakunnalla erinomaiset edellytykset.

Pohjois-Karjalan väestökehitys vuonna 2019 oli heikko. Väestö väheni runsaalla 1000 asukkaalla. Maakunnan 13 kunnasta yhdeksässä väestö väheni yli kahdella prosentilla. Tohmajärven ja Rääkkylän vähennys oli prosentuaalisesti korkein – 2,7 %. Vain Joensuun väkiluku kasvoi. Kontiolahti oli ainoa kunta, jossa ihmisiä syntyi enemmän kuin kuoli.

Tohmajärven asukasluku oli väestön ennakkotilastojen mukaan vuoden 2019 lopussa yhteensä 4361. Väkiluku väheni 122 hengellä, mikä on toiseksi eniten koko 2000-luvulla. Vuotuinen väestötappio on ollut lukumääräisesti suurempi vain vuonna 2003, jolloin vähenemä oli 134 asukasta. Yli sadan hengen vuosivähennyksiä on ollut vain vuosina 2006 ja 2007. Merkittävin selittäjä oli kotimaan muuttotappio. Kunnasta muihin kuntiin muutti 235 asukasta ja tilalle tuli 154 eli nettotappiota 81 asukasta. Maahanmuutto sentään pysyi plussalla, tulijoita oli 11 ja lähtijöitä 6. Yhdistävä tekijä suurille muuttotappiovuosille on talouden nousukausi ja työllisyyden paraneminen, joka näkyy ensin eteläisemmässä ja kiihdyttää työn perässä muuttoa. Kuoleman kautta väki väheni 74 kuntalaisella.

Valonpilkahdus väestötilastoissa on syntyvyys. Vaikka 28 lasta on historiallisessa vertailussa vähän, se on kuitenkin väkilukuun suhteutettuna Joensuun ydinkaupunkiseudun ja Polvijärven jälkeen maakunnan parasta suhteessa väkilukuun. Naapurikunnista Kiteellä syntyi vain 37 lasta ja Rääkkylässä 4. Tohmajärveä pienempiin syntyvyyslukuihin jäätiin asukasluvultaan pienemmissä Ilomantsissa (19) ja Juuassa (22). Tohmajärveä selvästi suuremmassa Outokummussakin syntyi vain 33 lasta.

1.1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Tikkalan ja Onkamon alueen varhaiskasvatus saatiin järjestettyä uuteen uskoon, kun Tikkalan päiväkoti valmistui ja otettiin käyttöön. Tämä parantaa palveluita, henkilöstön työolosuhteita ja on myös kustannustehokkuutta parantava uudistus. Uuden sivistyskeskuksen rakentamisen käynnistyminen ja käyttöönottoon valmistautuminen on teettänyt runsaasti työtä, mutta myös myönteistä odotusta tulevaisuuteen.

Attendo myi terveystaloutensa Terveystalolle ja kauppaan kuuluivat myös kokonaisulkoistetut sote-palvelut, joten Tohmajärven palvelusopimus siirtyi siten Terveystalon vastuulle. Vuosi 2019 oli samalla viimeinen ulkoistettujen sote-palveluiden vuosi. Siun sote varautui ottamaan palvelutuotannon omalle vastuulleen, mikä tapahtui vuoden 2020 alusta lukien.

1.1.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Alkuvuodesta kunnan talouden arvioitiin kääntyvän parempaan suuntaan vuonna 2020 verotulojen ja valtionosuuksien kasvun myötä. Talousarvio laadittiin tasapainoiseksi, joskin sen toteutuminen edellyttää tiukkaa budjettikuria. Kuntatalouden suunnan määrittävät pitkälti valtionosuuksien ja sote-menojen kehitys. Uuden sivistyskeskuksen valmistuminen tuottaa lähes puolen miljoonan euron tasohyppäyksen kiinteistökustannuksiin vuoden 2021 alusta lukien, joten se varmistaa, ettei kunnan taloudessa ole liikkumavaraa lähivuosina.

Helmi-maaliskuun vaihteessa Suomeen levinnyt koronaepidemia on synkettänyt myös Tohmajärven kunnan talouden näkymiä huomattavasti. Suurin epävarmuus liittyy ansiotuloista saatavaan kunnallisveron kertymään, joka tulee merkittävästi laskemaan reaalitalouden taantuessa kuluvan vuoden aikana. Taantumien lopullista vaikutusta kunnan talouteen on erittäin vaikea arvioida; tätä kirjoitettaessa on vielä epäselvää, kuinka ja missä mitassa valtio tulee kompensoimaan verotulojen rapautumista kunnille. Epidemian vaikutukset kunnan sijoitusvarallisuuteen ja lainanhoitomeneihin tulevat olemaan hyvin vähäiset, kuten myös epidemian vaikutukset kunnan toimintameneihin lyhyellä aikavälillä.

Sote-menojen osalta vuosi 2020 on kiinnostava ja tärkeä, koska palveluiden tuotantokustannukset avautuvat nyt ensimmäistä kertaa seitsemään vuoteen kiinteästi hinnoitellun ulkoistussopimuksen jälkeen. Tohmajärven sote-kustannukset nousivat sopimuskauden alkupuolella nopeammin kuin kuntien keskimäärin. Myös vertailut väestörakenteeltaan ja huoltoosuuteen samankaltaisiin kuntiin osoittavat, että kustannustason ei pitäisi lähtötasosta nousta. Kunnan talous ei kestä nyt eikä lähivuosina mainittavia sote-kustannusnousuja, ellei tulopohja vahvistu oleellisesti menokasvua nopeammin.

1.1.6. Kunnan henkilöstö

Henkilöstömäärän (vakinaiset + määräaikaiset ilman sivutoimisia) lasku on viime vuosina tasaantunut.

vuosi	2015	2016	2017	2018	2019
henkilöstö	279	277	260	258	258

Edelleenkin kunnan toiminnan suurimmat henkilöstöriskit liittyvät henkilöstön eläköitymisen hallintaan ja tehtävien uudelleen järjestelyjen ja uusrekrytointien onnistumiseen. Riskin muodostaa myös monissa asiantuntijatehtävissä toiminta ohuella organisaatiolla ilman työparia/sijaista.

MUUTOKSET VUODEN AIKANA	2015	2016	2017	2018	2019
vakinaisia edellisen vuoden lopussa	249	234	229	216	211
irtisanoutunut / palv.suhde päättynyt	-6	-3	-11	-8	-12
täytetty avoimia virkoja / toimia	0	4	4	11	9
vakinaistettu määräaikaista tehtäviä	2	4	9	5	10
siirtynyt siirtosopimuksilla	0	0	-8	0	0
jäänyt eläkkeelle	-11	-10	-7	-13	-9
vakinaisia 31.12.	234	229	216	211	209

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma sivukuluineen ja eläkekuluineen tilikaudella 2019 on 11,4 miljoonaa euroa, mikä on 0,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin tilikaudella 2018. Lomapalkkavaraukset kasvoivat vuonna 2019 55.055 euroa ja aktivoitujen palkkojen vaikutus oli 71,68 euroa (investointimenot). Henkilöstökorvauksia Kelalta ja vakuutusyhtiöltä saatiin tilivuonna 103.873 euroa.

Henkilöstöstä laaditaan erillinen henkilöstökertomus, jossa käydään tarkemmin läpi henkilöstökustannuksia, henkilöstörakennetta, työhyvinvointia ja muita henkilöstöön liittyviä tekijöitä. Tasekirjan liitetiedoissa on kooste henkilöstön lukumääristä toimialoittain ja henkilöstökulujen yhteenveto.

1.1.7. Ympäristöasiat

Tohmajärven kunta palkittiin Hinku-hankkeen tiimoilta kuukauden päästövähentäjänä 12/2018. Aktiivista työtä on jatkettu rakentamalla aurinkosähköjärjestelmät päiväkodille ja Tikkanen koululle. Katuvaloja on muutettu LED-valaisimiksi. Ympäristön siistimisavustusten kysyntä oli heikko aktiivisesta markkinoinnista huolimatta.

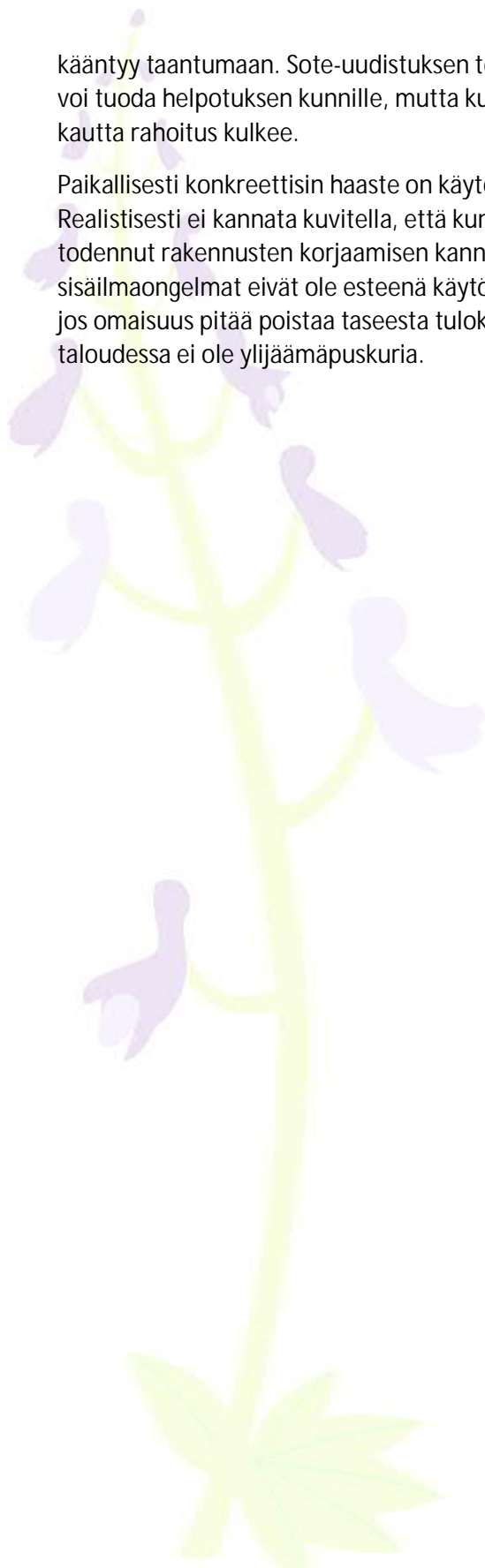
1.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Huomattavin epävarmuustekijä on yleinen talous- ja työllisyyskehitys, joka heijastuu valtion talouteen ja sitä myötä myös kuntatalouteen. Käynnissä olevien kunta-alan palkkaneuvotteluiden lopputulos vaikuttaa jokaisen kunnan talouteen. Yleistä linjaa suurempiin korotuksiin voisi olla varaa vain, jos yksityisellä sektorilla työpaikkamäärä ja siten verokertymät kasvaisivat huomattavasti nopeammin. Väestön ikääntyminen kasvattaa kuitenkin koko ajan erityisesti sote-palveluiden kysyntää ja siten painetta lisätä lähinnä verorahoitteisia työpaikkoja.

Sote-kustannukset, joita mainittiin palkkaratkaisu ja henkilöstömitoituksen lisäys kasvattavat, voi johtaa kuntatalouden entistä syvempiin vaikeuksiin, jos yleinen talous- ja työllisyyskehitys jää paikoilleen tai

kääntyy taantumaan. Sote-uudistuksen toteutuminen ja kustannusvastuun siirto kunnilta sote-maakunnille voi tuoda helpotuksen kunnille, mutta kustannusvastuu jää edelleen veronmaksajille riippumatta siitä, mitä kautta rahoitus kulkee.

Paikallisesti konkreettisin haaste on käytöstä poistuvan koulukeskuksen jatkokäyttö tai alas kirjaaminen. Realistisesti ei kannata kuvitella, että kunta saa kiinteistöä kaupattua tasearvolla, kun kunta on itse todennut rakennusten korjaamisen kannattamattomaksi. Tiloihin pitäisi löytää toimintaa, jossa mahdolliset sisäilmaongelmat eivät ole esteenä käytölle ja käyttäjille. Kunnalle suuri taloudellinen riski ja ongelma on, jos omaisuus pitää poistaa taseesta tuloksen kautta ylimääräisinä poistoina tilanteessa, jossa kunnan taloudessa ei ole ylijäämäpuskuria.

1.2. Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä

1. Työnjako ja vastuut

Kunnan sisäisen valvonnan ohjeissa todetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävistä sekä vastuista seuraavaa:

Kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista edellyttäen, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasolla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kunnanhallitus vastaa sekä sisäisen valvonnan että riskienhallinnan ohjaamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Kunnanhallituksen alaiset toimielimet vastaavat edelleen omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja toiminnan tuloksellisuudesta. Toimielimet raportoivat valvonnasta sekä sen havainnoista kunnanhallitukselle.

Tilivelvolliset viranhaltijat toimeenpanevat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kukin vastuualueellaan ja raportoivat havainnoista asianmukaiselle toimielimelle sekä talous- ja hallintojohtajalle, joka kokoaa raportin kunnanhallituksella.

Konserniyhteisöjen hallitukset sekä toimitusjohtaja/isännöitsijä vastaavat yhteisöjensä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöjen hallitukset raportoivat kunnanhallitukselle valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta.

2. Ohjeet

Kunnanvaltuuston hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on laadittu voimassa olevan kuntalain pohjalta. Kunnanvaltuuston hyväksymien perusteiden pohjalta kunnanhallitus on antanut tarkemmat sisäisen valvonnan ohjeet.

3. Käytännön toimenpiteet

Kunnanvaltuuston ja -hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet on jaettu tilivelvollisille ja kuntakonserniin kuuluville yhtiöille. Kunnan sisäinen valvonta muodostuu toiminta- ja talousraporteista sekä erikseen suoritetuista valvontatoimenpiteistä ja merkittävältä osin päivittäisestä esimiestyöhön liittyvästä valvonnasta.

Osavuosisraportit on laadittu kunnanvaltuustolle kaksi kertaa vuodessa. Valvontatoimena kuluva vuoden helmikuussa kunnan esimiesjohtoryhmältä pyydettiin selvitykset riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja mahdollisista havainnoista edelliseltä vuodelta kuntakonsernin tasolla. Näistä raporteista sekä talous- ja hallintojohtajan omista valvontahavainnoista on kunnanhallitukselle koottu sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2019. Raportti on käsitelty kunnanhallituksessa ja saatettu

tiedoksi tilintarkastajalle. Vuodelle 2019 suunniteltua riskikartoituksen päivitystä jouduttiin edelleen siirtämään kunnan asianhallintajärjestelmän uusimisen johdosta myöhäisempään ajankohtaan.

4. Sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2019

Hallitukselle ja tilintarkastajalle toimitetussa raportissa on käsitelty seuraavia asioita:

- toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen seuranta
- riskienhallinta ja vahingot riskilajeittain
- ostolaskut
- tulojen laskutus ja perintä
- vakuudet ja sopimukset
- hankinnat
- matkalaskut, lomat ja muut poissaolot
- kehittämishankkeiden valvonta
- tietoturvallisuus
- yhteenveto, varsinkin mahdollinen sääntöjen vastainen toiminta ja kuntaan kohdistuneet väärinkäytökset

5. Keskeiset johtopäätökset

Kunnassa on kiinnitetty erityistä huomiota sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuteen. Sisäisen valvonnan ohjeistuksen ajantasaisuutta on arvioitu ja valvonnasta vastaavat virkamiehet on viranhaltijoiden vaihtuessa nimetty tarvittaessa uudelleen. Tilivelvollisten valvontatoimenpiteet ja -havainnot on dokumentoitu kirjallisesti. Mahdolliset valvonnassa havaitut poikkeamat on käsitelty asianmukaisella tavalla.

Tilivelvollisten raporttien pohjalta voidaan todeta, että sisäisessä valvonnassa ei ole vuonna 2019 tullut esille sellaista sääntöjen vastaista toimintaa tai väärinkäytöksiä, jotka tulisi erikseen käsitellä kunnanhallituksessa.

Kunnan riskienhallintaa on pyritty kehittämään niin riskien kartoittamisessa kuin arvioinnissakin. Erilaiset riskityypit, niiden esiintymistodennäköisyys ja riskien toteutumisen myötä syntyvien vahinkojen haitallisuus tullaan arvioimaan tulevaisuudessa pisteytyksellä. Samalla esitetään tarvittaessa toimenpiteet, joihin kunnassa tulee ryhtyä riskin toteutumisen välttämiseksi. Tämän arvioinnin tulokset dokumentoidaan ja käsitellään kunnanhallituksessa yhdessä sisäisen valvonnan raportin kanssa.

1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tohmajärven kunnan tilikauden tulos vuodelta 2019 on -677.000 euroa. Vuosikate säilyi positiivisena ja oli 282.000 euroa.

Talousarviovaiheessa arvioitiin kunnan talouden kääntyvän parempaan suuntaan vuoteen 2018 verrattuna. Arvio osoittautui virheelliseksi.

Kunnan toimintakate eli verorahoituksella kustannettava osuus kunnan käyttötaloudesta oli vuonna 2019 30,477 miljoonaa euroa. Siinä on 2,7 % kasvua vuoden 2018 tilinpäätökseen. Toimintakate ylitti talousarvioraamin noin 200.000 eurolla. Verorahoitus eli verotulot ja valtionosuudet kasvoivat myös, mutta vain 2,2 %. Kun kunnan verorahoitus kasvoi vähemmän kuin verorahoituksella kustannettavat menot, tuloksena yksinkertaisesti on taloudellisen tuloksen heikkeneminen edelliseen vuoteen verrattuna.

Kunnanhallituksen alkuperäinen talousarvioesitys tähtäsi nollatulokseen ja se perustui metsäkiinteistöjen myyntivoittotavoitteeseen. Valtuusto kuitenkin torjui tämän keinon käyttämisen, jolloin toimintatuotoista lähti valtuustokäsittelyssä 200.000 ja talousarvio kääntyi saman verran alijäämäiseksi.

Alkuperäisessä talousarvioesityksessä verotuloja arvioitiin kertyvän noin 13,91 miljoonaa euroa, kuten Kuntaliiton veroennustekehikko syksyllä 2018 enteili. Veroennuste kuitenkin heikkeni vuoden aikana merkittävästi ja talousarviota myös muutettiin sen mukaan. Verotulot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon nähden 320.000 eurolla ja olivat 13,59 miljoonaa euroa. Verotuloissa oli kuitenkin kasvua 3,3 % vuoteen 2018 verrattuna.

Lokakuussa käsitellyssä osavuosisikatsauksessa, kun tuo verotulojen alenema oli jo huomioitu, arvioitiin, että tilikauden alijäämä asettuisi 300.000 – 600.000 euron vaihteluvälän sisälle. Tuolloin arvioitiin, että toimintakate eli nettomenot voisi jäädä talousarviota pienemmäksi. Kävi kuitenkin toisin ja toimintakate ylitti talousarvion noin 200.000 eurolla. Tästä 110.000 euroa johtui menojen ylittymisestä ja noin 85.000 euroa tulojen alittumisesta suhteessa talousarvioon. Lisäksi valtionosuudet eivät lopulta nousseetkaan, kuten ennustettiin. Valtio aikaisti osan vuoden 2020 valtionosuusmaksatuksista vuoden 2019 puolelle ja tämän mukaan talousarviota korjattiin ylöspäin, mutta oppilasmäärän vähenemisestä johtuvaa valtionosuuden palautusta ei muistettu huomioida ja lopulta valtionosuuksia kertyi lähes tarkalleen alkuperäiseen talousarvioon kirjattu määrä.

Huomionarvoista on, että kunnan verorahoitus (omat verotulot + valtionosuudet) olivat vuosina 2016 ja 2017 korkeammat kuin nyt. Vuoden 2017 verorahoitus oli 700.000 euroa suurempi kuin vuonna 2019. Asukasluvun vähentyminen merkitsee kuitenkin sitä, että asukasta kohti laskettuna kunnalla oli vuonna 2019 käytettävissä kuntalaisten palveluihin enemmän rahaa kuin koskaan ja sitä myös käytettiin enemmän kuin koskaan.

Sosiaali- ja terveystoimen toimintakate eli ulkoiset nettomenot oli 19.565.528 euroa, missä on 3,7 % kasvu edellisvuoteen. Kustannukset koostuvat Siun soten järjestämisestä ja tuottamista sosiaali- ja terveystoimista, pelastustoimesta, ympäristöterveydenhuollosta sekä eläkemenoperusteisista maksuista. Nämä kustannukset veivät 64 prosenttia kunnan verorahoituksesta. Osuus vuonna 2018 oli 63,1 %. Tätä edellinen ”ennätys” on vuodelta 2012, jolloin sote-menojen osuus oli 63,7 % verorahoituksesta. Ylijäämäisen talouden vuosina 2013-2017 soten osuus verorahoituksesta oli 58,7-62,3 %.

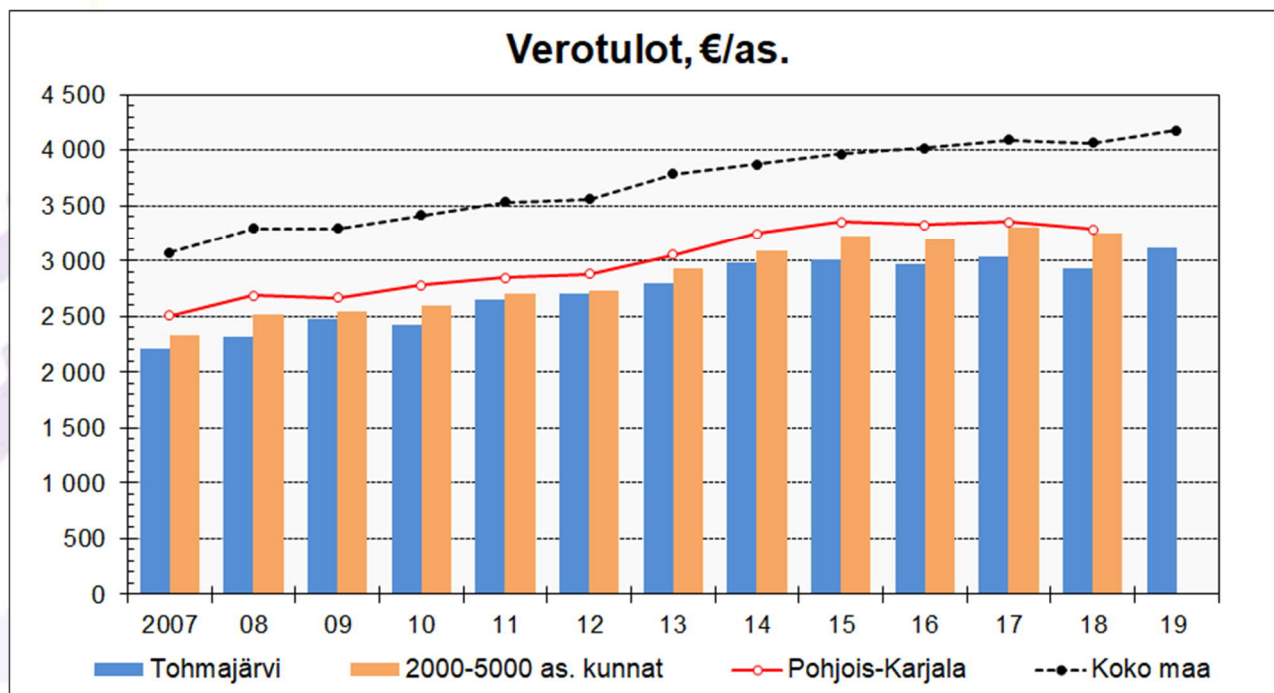
Sivistyslautakunta käytti 6.235.259 euroa, mikä oli vajaat 2.000 euroa vähemmän kuin vuonna 2018. Talousarvioon nähden ylitystä kertyi kuitenkin noin 120.000 euroa (2 %). Prosentuaalisesti suurin kasvu edellisvuoteen ja budjettiylitys oli liikunta- ja nuorisopalveluissa. Euromääräisesti merkittävin kasvu oli varhaiskasvatuksessa, jonka menot kasvoivat noin 84.000 euroa (4,9 %) ja toteuma oli 1.814.575 euroa. Talousarviossa enteiltiin pysyttävän vuoden 2018 toteutuneella kustannustasolla. Sekä perusopetus että lukiokoulutus tulivat edullisemmaksi kuin vuonna 2018, mutta tulivat kuitenkin talousarviossa ennakoitua kalliimmaksi. Sivistystoimeen kohdistui 20,4 % verorahoituksesta (20,9 % vuonna 2018).

Ympäristölautakunnan ulkoinen toimintakate oli 1.696.241 euroa. Se pysyi annetussa raamissa ja jopa alitti sen parilla prosentilla. Nettomenot laskivat 2,6 % vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna.

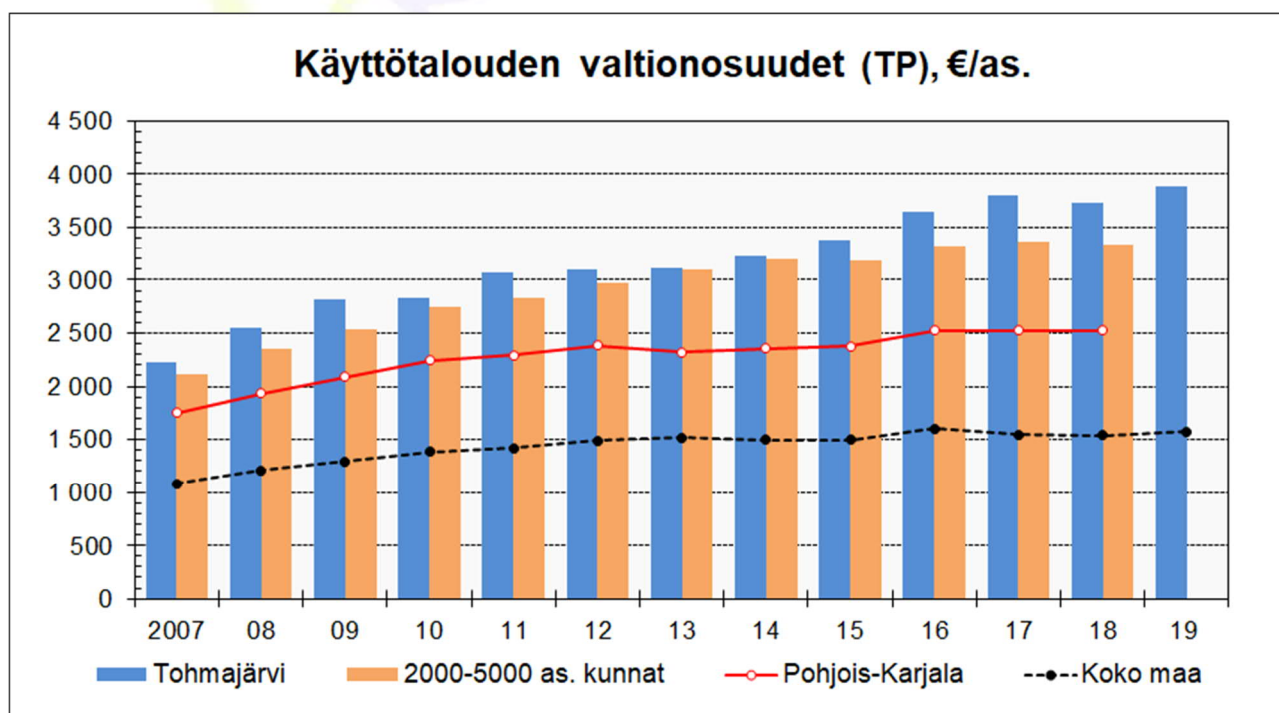
Tulosityksikötarkastelussa poikkeamat ovat kuitenkin suuria. Teknisen toimen tulosityksikkö alitti budjetin reippaasti ja kustannukset laskivat myös edellisvuoteen selvästi. Toisaalta toimitila- ja vuokrauspalveluiden tulosityksikön budjetti ylittyi roimasti. Talousarvio oli siltä osin liian toiveikas, koska nettokustannusten oli tarkoitus laskea edellisvuoden toteumaan verrattuna, mutta kävikin päinvastoin. Tärkein selittäjä olivat alentuneet vuokratuotot. Ravitsemus- ja siivouspalveluiden osalta toimintakatteessa oli huomattava kasvu vuoden 2018 toteumaan nähden, mikä onneksi ei toteutunut, vaan kustannukset pysyivät vuoden 2018 tasolla.

Kunnanhallituksen vastuulla olevat menot olivat 2.115.382 euroa. Ne kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 7,1 % ja ylittivät talousarvion 4,3 %. Talousarvioylitys oli noin 88.000 euroa ja sitä kertyi erityisesti kehittämisspalveluissa sekä työllisyyspalveluissa. Kehittämisspalveluissa toteutettiin kehittämistoimia, joihin talousarviossa ei riittävästi varauduttu ja työllisyyspalveluiden talousarvioon asetettiin liian toiveikas arvio työmarkkinatukikustannusten kehityksestä.

Kunnan kokonaisverotulot olivat 13.590.582 euroa, missä oli kasvua 3,3 % edellisvuoteen. Verotulojen taso oli kuitenkin tätä korkeampi vuosina 2013-2017. Vuoden 2019 kunnallisverotulot olivat 11.669.365 euroa ja ne kasvoivat 3,6 % edellisvuoteen verrattuna. Yksi kunnallisveroprosentti tuotti noin 536.500 euroa. Kiinteistöverotulot olivat 941.447 euroa ja niissä oli laskua kaksi prosenttia. Yhteisverotuottoja kertyi 979.771 euroa, missä oli kasvua 5,1 %, vaikka jäivätkin hieman budjetoitua pienemmiksi.

Valtionosuuksia saatiin 16.962.079 euroa, missä oli kasvua 1,3 % vuoden 2018 valtionosuuksiin verrattuna. Summa on kuitenkin yli 400.000 euroa pienempi kuin huippuvuonna 2017.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

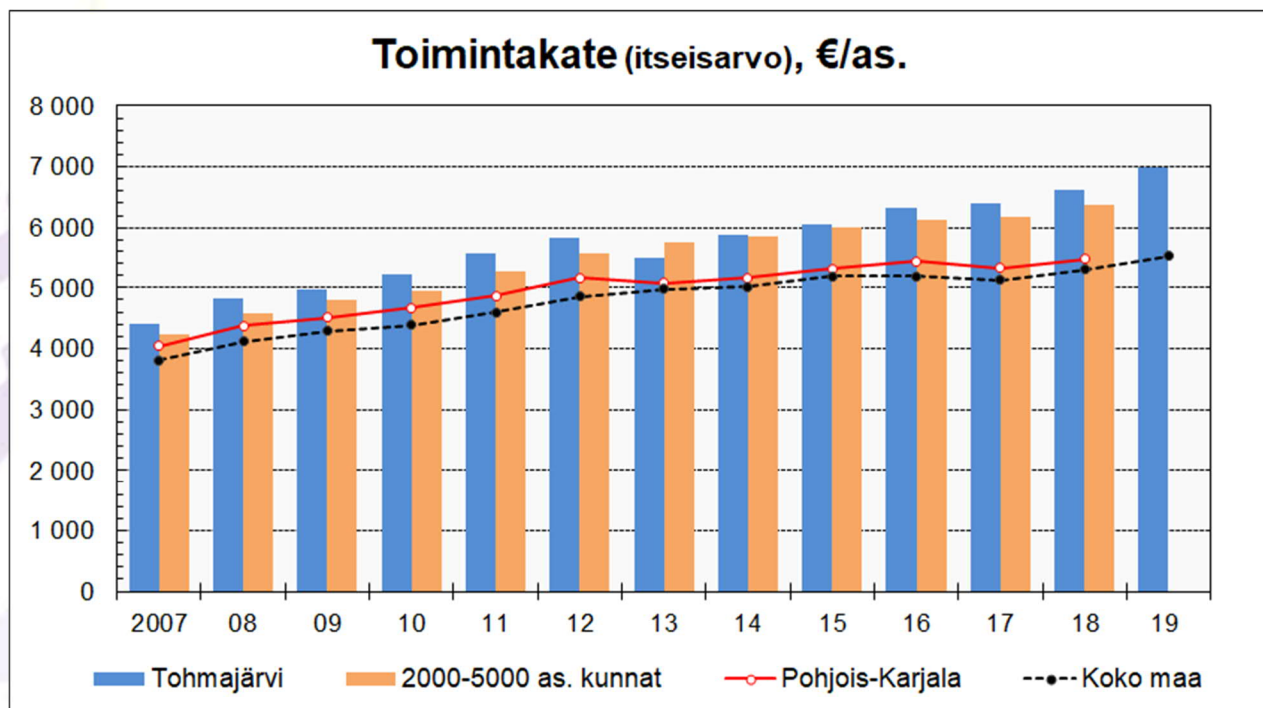
	2019	2018	2017	Muutos 18-19
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Toimintatuotot	6 857	7 322	7 447	-6,4
Toimintakulut	-37 304	-36 959	-36 670	0,9
Toimintakate	-30 447	-29 637	-29 223	2,7
Verotulot	13 591	13 158	13 848	3,3
Valtionosuudet	16 962	16 746	17 404	1,3
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	176	180	181	-2,2
Korkotuotot	87	88	89	-1,1
Muut rahoitustuotot	133	134	137	-0,7
Korkokulut	-41	-38	-39	7,9
Muut rahoituskulut	-3	-4	-6	-25,0
Vuosikate	282	447	2 210	-36,9
Poistot ja arvonalentumiset	-959	-919	-2 410	4,4
Satunnaiset erät	0	0	314	0,0
Tilikauden tulos	-677	-472	114	43,4
Poistoeron vähennys	5	5	5	0,0
Tilikauden yli/alijäämä	-672	-467	119	43,9

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2019	2018	2017
Toimintatuotot/toimintakulut, %	18,4	19,8	20,3
Vuosikate/poistot, %	29,4	48,6	91,7
Vuosikate, euroa/asukas	65	100	483
Asukasmäärä 31.12.	4 361	4 480	4 578

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuudet toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta.

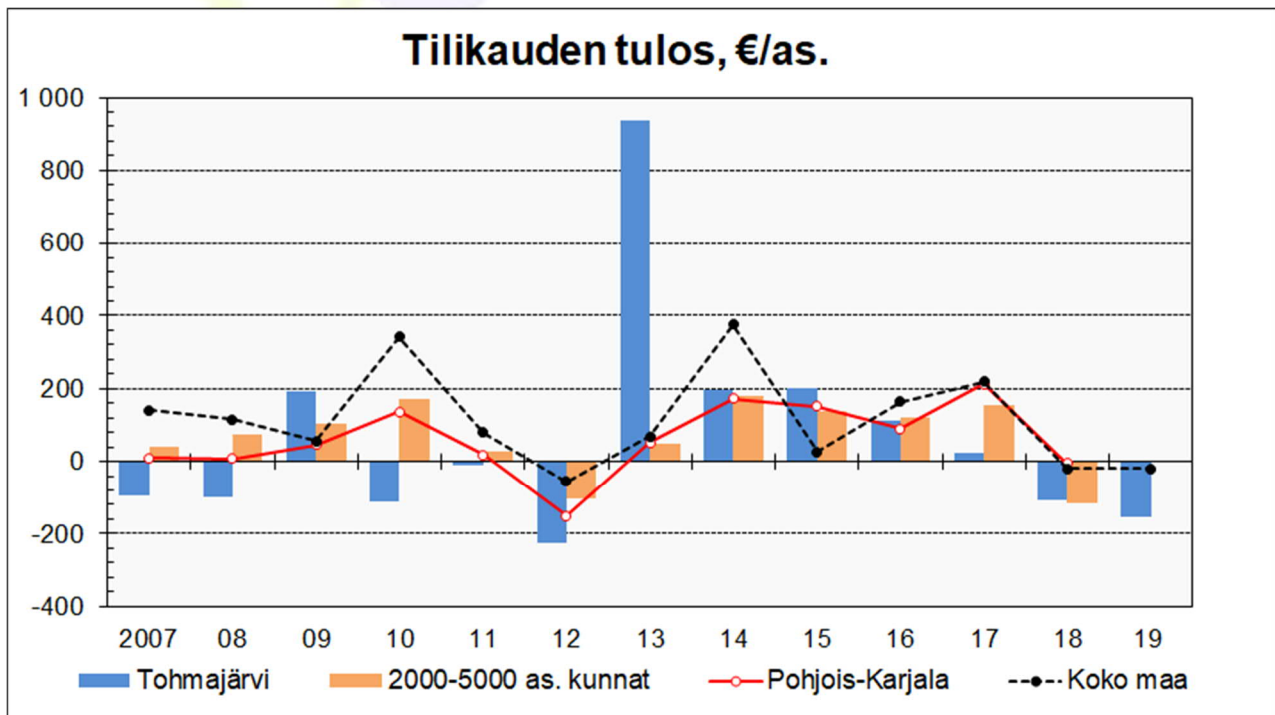
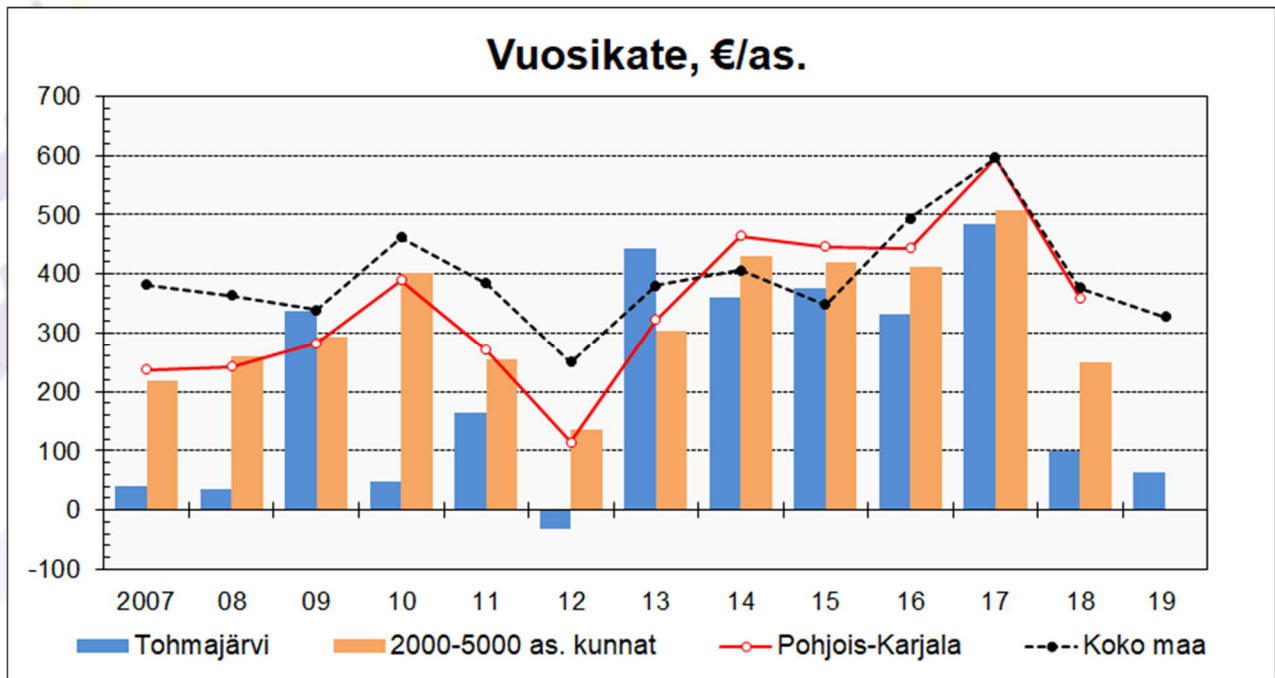
Toimintatuotot/toimintakulut % = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate/Poistot % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa / asukas

TOHMAJÄRVEN KUNTA

Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi • www.tohmajarvi.fi

Tohmajärvi
tolokku ja toimelias

1.3.2. Toiminnan rahoitus

TOIMINNAN RAHAVIRTA	2019	2018	2017
Vuosikate	282	447	2 210
Satunnaiset erät	0	0	314
Tulorahoituksen korjauuserät	-20	-46	-287
Toiminnan rahavirta yhteensä	262	401	2 237
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investointimenot	-2 821	-2 138	-2 690
Rahoitusosuudet investointeihin	65	56	23
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	38	61	1 571
Investointien rahavirta yhteensä	-2 717	-2 021	-1 096
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 455	-1 620	1 141
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-250	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	50	331	49
Antolainauksen muutokset yhteensä	-200	331	49
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 200	1 500	1 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-939	-1 006	-1 040
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 218	712	0
Lainakannan muutokset yhteensä	2 479	1 205	-40
Oman pääoman muutokset	0	0	211
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-25	29	18
Saamisten muutos	254	-67	554
Korottomien velkojen muutos	-498	324	-3 594
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 010	1 823	-2 802
RAHAVAROJEN MUUTOS	-446	203	-1 661
Rahavarojen muutos	-446	203	-1 660
Rahavarat 31.12.	46	492	289
Rahavarat 1.1.	492	289	1 949

Rahoituslaskelman tunnusluvut

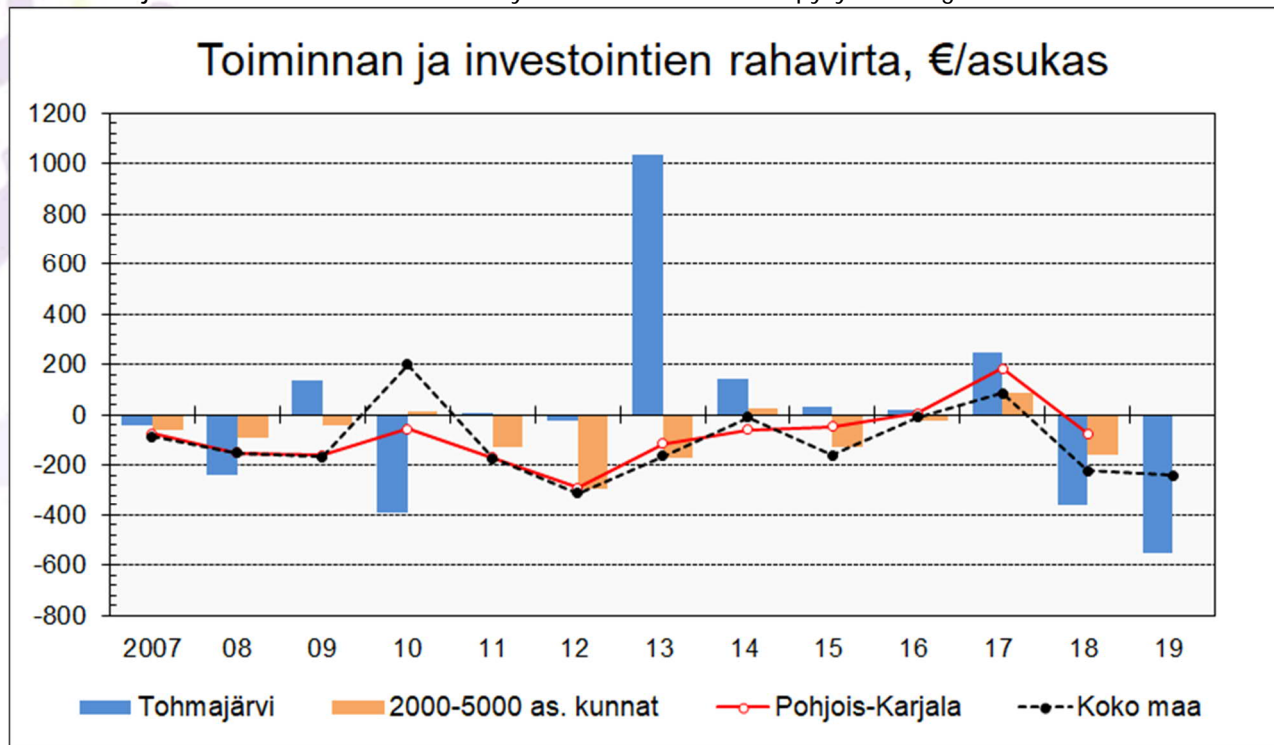
	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-2 685	451	5 764
Investointien tulorahoitus, %	10,4	21,5	82,9
Lainanhoitokate	0,2	0,5	2,1
Kassan riittävyys, pv	0	4	3
Asukasmäärä 31.12.	4 361	4 480	4 578

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman Pysyvien vastaavien investointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Pääomamenojen tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen lisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen lisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuositulot} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavarvoja.

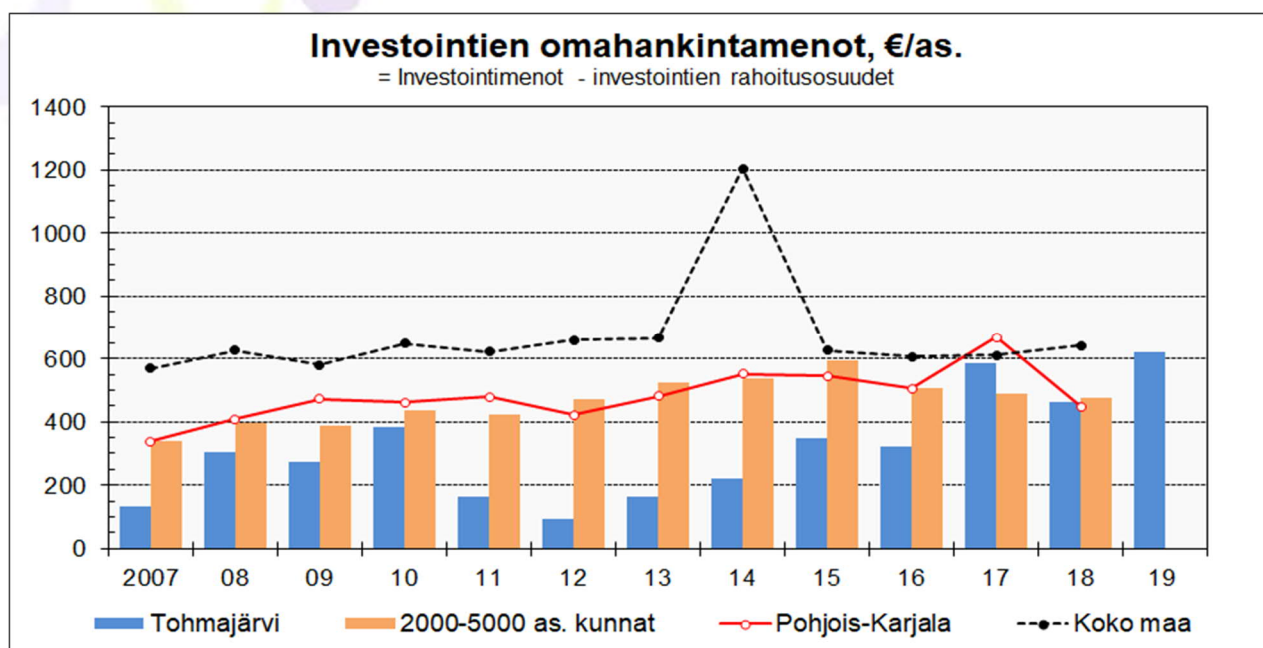
Kassavara 31.12. = Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassan riittävyys (pv) = $365 \cdot \text{Kassavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee sen, monenko päivän kassamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksuihin sisältyy toimintakulut, korkokulut, muut rahoituskulut, investointimenot, antolainojen lisäys sekä pitkäaikaisten lainojen vähennys.

Investoinnit

Rahoituslaskelman mukaan investointimenot olivat 2,821 milj. euroa ja ne alittuivat budjetoidusta 0,865 milj. euroa. Rahoitusosuudet investointeihin olivat 0,066 milj. euroa ja ne ylittyivät 0,002 milj. euroa budjetoidusta. Pysyvien vastaavien luovutustulot olivat 0,038 milj. euroa ja alittuivat 0,062 milj. euroa budjetoidusta.

Antolainauksen ja lainakannan muutokset

Kunnan tytäryhtiöilleen (Sijoitusyhtiö, Metsätähti, Tikankontti) myöntämien antolainojen lyhennykset olivat 26.834 euroa ja vanhustentaloyhdistykselle vastaavasti 23.333 euroa.

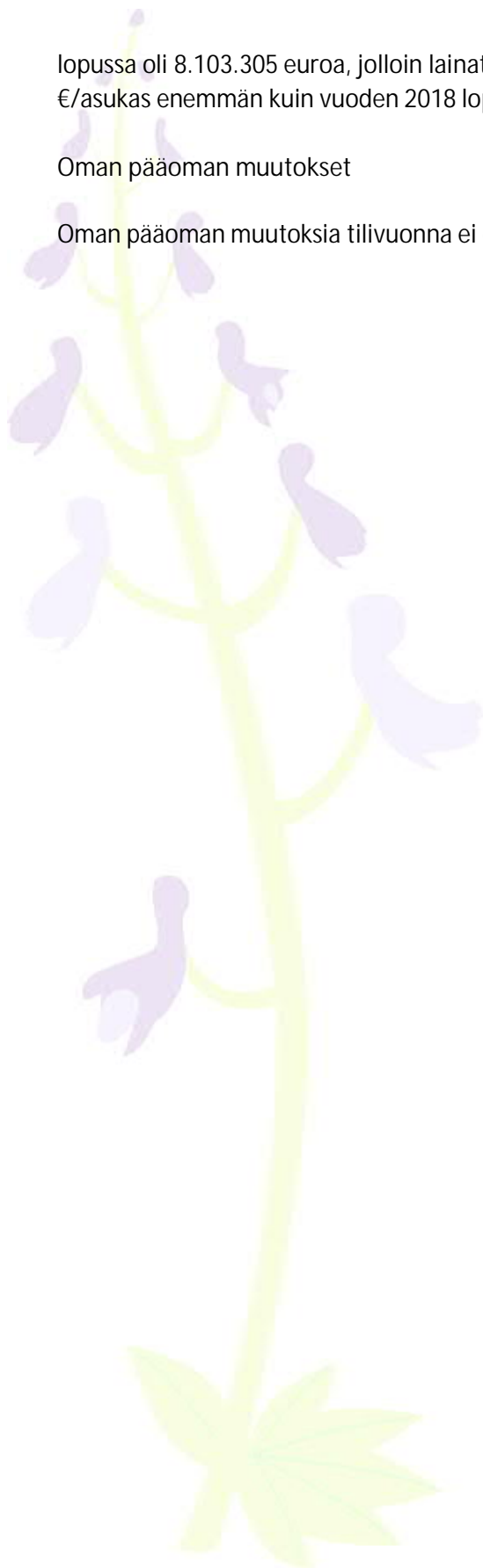
Kunta myönsi vuonna 2019 uusia lyhytaikaisia lainoja kahdelle yhdistykselle yhteensä 20.000 euroa. Aikaisemmin myönnettyistä lainoista saatiin lyhennyksiä 67.000 euroa maksusuunnitelman mukaisesti. Lainoja oli vuoden lopussa 50.000 euroa.

Uutta lainaa nostettiin 2,2 milj. euroa tilivuonna, vanhoja lainoja lyhennettiin 0,938 milj. euroa, jolloin kunnan nettolainamäärä kasvoi 1,262 miljoonaa euroa. Kunnan pitkäaikaisten lainojen määrä vuoden

lopussa oli 8.103.305 euroa, jolloin lainat asukasta kohden olivat tilivuoden lopussa 1.858 €, mikä on 331 €/asukas enemmän kuin vuoden 2018 lopussa.

Oman pääoman muutokset

Oman pääoman muutoksia tilivuonna ei ollut.

1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 969	25 990	OMA PÄÄOMA	15 770	16 442
Aineettomat hyödykkeet	11	21	Peruspääoma	14 016	14 016
Aineettomat oikeudet			Arvonkorotusrahassto	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	11	21	Muut omat rahastot	0	0
Aineelliset hyödykkeet	20 155	18 371	Edell. tilikausien yli-/alijäämä	2 426	2 894
Maa- ja vesialueet	3 781	3 799	Tilikauden yli-/alijäämä	-672	-468
Rakennukset	10 905	8 297			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 850	4 686	VARAUKSET	121	126
Koneet ja kalusto	50	27	Poistoero	121	126
Muut aineelliset hyödykkeet	27	27			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	542	1535	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	52	74
Sijoitukset	7 803	7 598	Valtion toimeksiannot	0	0
Osakkeet ja osuudet	3 770	3 765	Muut toimeksiantojen pääomat	52	74
Lainasaamiset	4 033	3 833	VIERAS PÄÄOMA	12 905	10 925
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	30	28	Pitkäaikainen	7 052	5 916
Muut toimeksiantojen varat	30	28	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 052	5 916
VAIHTUVAT VASTAAVAT	849	1 549	Lyhytaikainen	5 853	5 009
Saamiset	803	1057	Joukkovelkakirjalainat	1000	0
Pitkäaikaiset saamiset	40	58	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1981	1638
Lainasaamiset	40	58	Saadut ennakot	23	0
Lyhytaikaiset saamiset	763	999	Ostovelat	1063	935
Myyntisaamiset	502	491	Muut velat	208	399
Lainasaamiset	60	112	Siirtovelat	1 578	2 037
Muut saamiset	99	227			
Siirtosaamiset	102	169			
Rahat ja pankkisaamiset	46	492			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	28 848	27 567	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 848	27 567

Taseen tunnusluvut

	2019	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	55,1	60,1	64,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	34,4	29,3	24,1
Kertynyt ylijäämä, 1 000 e	1 754	2 427	2 894
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	402	542	632
Lainat, euroa/asukas	2 301	1 686	1 387
Lainakanta 31.12., 1 000 e	10 033	7 554	6 348
Lainat ja vastuut, euroa/asukas	2 301	1 686	1 387
Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 e	10 033	7 554	6 348
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e	4 033	3 833	4 164
Asukasmäärä	4 361	4 480	4 578

Taseen tunnuslukujen sisältö

Omavaraisuusaste % = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat toimintatuotoista, verotuloista ja valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut % käyttötuloista = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokra- ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat €/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.5. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	6 857	16,7	Toimintakulut	37 305	90,2
Verotulot	13 591	33,0			
Valtionosuudet	16 962	41,2			
Korkotuotot	87	0,2	Korkokulut	41	0,1
Muut rahoitustuotot	133	0,3	Muut rahoituskulut	3	0,0
Tulorahoituksen korjaukset (pys.vast. hyöd.luovutusvoitot)	-20	0,0	Tulorahoituksen korjaukset (pys.vast. hyöd.luovutustappiot)	0	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet inv.menoihin	65	0,2	Investointimenot	2 821	6,8
Luovutustulot	38	0,1			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähenn.	50	0,1	Antolainasaamisten lisäykset	250	0,6
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 200	5,3	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	939	2,3
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 218	3,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0	0,0	Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	41 183	100,0	Kokonaismenot yhteensä	41 359	100,0

Täsmäytys:

Kokonaistulot – Kokonaismenot = 41 183 – 41 359 = -176

Rahavarojen muutos – Muut maksuvalmiuden muutokset = - 445 – (-269) = -176

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Yhdistely konsernitilinpäätökseen	Yhdistelty	Ei-yhdistelty
Tytäryhteisöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt		
As Oy Joenranta	1	
As Oy Metsätähti	1	
As Oy Jänisjoki	1	
As Oy Röykynhovi	1	
KOY Tikankontti	1	
Muut yhtiöt (kunnallinen)		
Tohmajärven Sijoitus Oy	1	
Tohmajärven Yrityspalvelut Oy	1	
Kuntayhtymät		
P-K:n koulutuskuntayhtymä	1	
P-K:n maakuntaliitto	1	
P-K:n sosiaali- ja terveystalvelujen ky	1	
Osakkuusyhteisöt		
As Oy Auralanranta	1	
Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy	1	
As Oy Omenatarha	1	
KOY Tohmajärven toimistotalo	1	
Tohmajärven OP-talo	1	
KOY Tohmajärven Linjakas	1	
Yhteensä	<u>16</u>	<u>0</u>

1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnanhallitus on kokouksessaan 8.5.2007 hyväksynyt Tohmajärven kunnan konserniohjeet.

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajana toimii OP Koti Oy:n isännöitsijä. Toimitusjohtaja raportoi yhtiöiden tilasta vuosittain kunnanhallitukselle ja -valtuustolle. Kunnanhallitus valitsee edustajat yhtiöiden yhtiökokouksiin ja evästää yhtiökokousedustajia tytäryhtiöiden hallitusten jäsenten valinnasta.

Kunnallisen sijoitusyhtiön toimitusjohtajana toimii kunnanjohtaja ja hallituksena kunnanhallitus. Sijoitusyhtiö on 100-prosenttisesti kunnan omistama tytäryhtiö. Kunnallisen kiinteistöyhtiön toimitusjohtajana toimii OP Koti Oy:n isännöitsijä, yhtiön hallitus on kolmejäseninen muodostuen kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen puheenjohtajista sekä talous- ja hallintojohtajasta. Myös kiinteistöyhtiö on kunnan 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö.

Kunnan konserniyhtiöiden valvonta on tapahtunut syksyn 2/3 osavuosisiraportin yhteydessä sekä keväällä tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä.

1.6.3. Kunnan asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Kunnan tytäryhtiöt ovat kahta lukuun ottamatta vuokrataloyhtiöitä. Asuntojen korkea käyttöaste turvaa yhtiöiden kassavirran ja luo edellytykset yhtiön talouden ja omaisuuden vakaalle hoidolle.

Toiminnallinen tavoite

Tilivuoden aikana toteutetaan vuokra-asuntopalveluja tarjoavien konserniin kuuluvien asunto-osakeyhtiöiden yhdistäminen Koy Tikankonttiin.

Tavoitetta ei saavutettu. Selvitysten jälkeen havaittiin, että on käytännössä parempi ensin kilpailuttaa Koy Tikankontin isännöinti ennen kuin fuusiot toteutetaan; tämän johdosta yhtiöjärjestelyt aloitettiin isännöinnin kilpailuttamisen aloittamisella syksyllä 2019.

Taloudellinen tavoite

Kunnan konserniyhtiöiden taloutta hoidetaan terveiden liiketalousperiaatteiden mukaisesti ja niiden taloutta vahvistetaan.

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä kunnan konserniyhtiöiden hoitokate on ylijäämäinen.

Tavoite saavutettiin, konserniyhtiöiden hoitokate oli 117.211,46 euroa ylijäämäinen.

1.6.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tohmajärven kunnan tytäryhtiöt ovat: Kiinteistö Oy Tikankontti, Asunto Oy Metsätähti, Asunto Oy Röykynhovi, Asunto Oy Joenranta, Asunto Oy Jänisjoki, Tohmajärven Sijoitus Oy ja Tohmajärven Yrityspalvelut Oy.

Yleistä asunto- ja kiinteistöyhtiöistä

Tohmajärven kunnan vuokratalostrategia valmistui syksyllä 2019. Kunnan tavoitteena on kapasiteetin vähentäminen kysyntää vastaavaksi, jolloin säilytettävien kohteiden korjaukset voidaan tehdä ja talojen taso ja kustannustaso säilyvät kohtuullisina ja houkuttelevina. Kapasiteettia vähentämällä ja houkuttelevuuden lisäämisellä tavoitellaan käyttöasteen paranemista siten että se tulevaisuudessa Kemiessä olisi 96 % ja Onkamossa sekä Värtsilässä 93 %. Vuokratason tulee olla sellainen, että ylläpito sekä korjaukset voidaan tehdä ja talous pitää tasapainossa.

Merkittävimpiä tapahtumia kunnan konserniyhtiöissä.

Kiinteistö Oy Tohmajärven Tikankontti

Asuinhuoneistojen vuokria oli budjetoitu 986 975 euroa, josta on vähennetty arvioidut tyhjien asuntojen vuokrat 138 700 euroa. Toteuma oli 944 260 euroa. Tyhjien asuntojen aiheuttama vuokramenetyks oli 171 623 euroa, ja pienennettyjen asuntojen osalta vuokramenetyks oli 10 654 euroa, eli yhteensä 182 278 euroa. Edellisvuonna vastaava luku yhteensä oli noin 143 800 euroa.

Hoitokuluihin ja henkilöstökuluihin oli budjetoitu 991 893,00 euroa ja toteutui 877 329,00 euroa. Korjauksiin oli budjetoitu yhteensä 319 200,00 euroa ja toteutui 223 326,00 euroa. Korjauksiin käytettiin noin 95 000,00 euroa vähemmän.

Vuonna 2019 ei otettu uutta lainaa. Yhtiön pitkäaikaisten lainojen saldo oli tilikauden päättyessä 560 842,00 euroa. Lainat lyhentyivät kertomusvuonna 68 013 euroa.

Tilikaudella uusittiin Talluksentie 5:ssä Kaivon katto, sekä Talluksen 10:n huopakatto. Huoneistojen korjauksiin käytettiin rahaa 113 030,00 euroa. Hainarintie 3:ssa uusittiin ulkoverhouslaudat ja takapihan väliaidat. Vuonna 2018 Wahrmanintien 2 huoneiston vaatehuoneessa olleen käyttövesiputken vuodon sekä Talluksentie 7:ssä keittiön hanan sekoittajan vuodosta saatiin korvaukset tilikaudella.

Kirjanpitolain varovaisuusperiaatteen mukaan on tehty arvonalennus kirjaus Kirkkotie 349 kiinteistöjen osalta tasearvosta 44 850,00 euroa. Tulonodotuksia ei enää ole ja asunnot ovat tyhjiä. Päätös kiinteistöjen käytöstä poistamisesta on tehty 29.10.2019. ARA:lta on saatu päätös rajoitusten päättymisestä.

Tikankontin käyttöaste 31.12.2019 oli 85,77%. Vuoden 2018 lopussa käyttöaste oli 87,86%. Vuoden 2020 alussa erityisesti kaksioita ja kolmioita on suhteellisen paljon tyhjänä. Vanheneva talokanta vaatii säännöllistä korjaamista. Remonttien kiinteistönpidon kustannukset jatkanevat nousua ja parhaiten niihin voidaan vastata energiatehokkuutta lisäämällä sekä oikea-aikaisilla ja oikein mitoitetuilla korjauksilla. Korjauksissa seuraavana on vuorossa mm. huopakatteiden uusimisia useammassa talossa. Jatkossa remontteja pyritään yhdistämään sekä suuntaamaan kysynnän mukaisesti ja tähän strategiatyön jatkotyöstäminen tuo työvälineitä. Remonttien yhdistämisellä voidaan saada kustannussäästöjä ja enemmän tarjousia, kuin yksittäisistä hankkeista.

Asunto Oy Tohmajärven Metsätähti

Hoitovastikkeita ja käyttökorvauksia kannettiin vuoden aikana budjetoitu summa, 61 200,00 euroa. Kiinteistönhoitokulut olivat yhteensä 58 097,00 euroa, budjetoitu oli 63 098 euroa. Ulkoalueiden hoitoon käytettiin noin 2 000,00 euroa enemmän kuin budjetissa ja vastaavasti korjauksiin käytettiin noin 5 000,00 euroa sekä vesi- ja jätevesikuluihin noin 1 500,00 vähemmän.

Mikäli käyttöaste ei parane merkittävästi, pyritään asukkaita ohjaamaan siten että taloittain saataisiin täyteen. Mikäli joku talo saadaan tyhjennettyä, selvitetään mahdollisuus jättää ko. talo kylmäksi, jolloin käyttökustannukset pienevät.

Asunto Oy Joenranta

Vastikkeita kannettiin vuoden aikana budjetin mukaisesti 21 000 euroa. Hoitomenoihin oli budjetoitu 22 356 euroa ja toteutuma oli 12 802 euroa. Korjauksiin oli käytetty noin 9 500 euroa budjetoitua vähemmän. Maksuvalmius on ollut hyvässä kunnossa. Yhtiöllä ei ole lainoja, kiinnityksiä eikä muita rasitteita. Asuintalovarausta on yhteensä 17 550 euroa.

Mikäli talon käyttöaste ei nouse merkittävästi, yhtiön on mietittävä toimenpidevaihtoehtoja. Alhainen käyttöaste ei mahdollista merkittäviä korjauksia.

Asunto Oy Värtsilän Röykynhovi

Hoitovastikkeita kannettiin vuoden 2019 aikana 22 800 euroa, budjetin mukaisesti. Kiinteistöhoitokuluja oli budjetoitu 20 954 euroa, toteutuma 15 957 euroa. Korjauksiin käytettiin noin 4 800 euroa budjetoitua vähemmän. Maksuvalmius on hyvässä kunnossa. Taloyhtiöllä on valtionkonttorilta otettu ns. vuosimaksulaina, johon ei ole määritelty kiinteää korko- ja lyhennysohjelmaa eikä tarkkaa laina-aikaa. Lainan enimmäisaika on kuitenkin 45 vuotta. Lainan saldo 2019 vuoden päättyessä oli 254 601 euroa. Vuonna 2019 lainaa lyhennetty 27 095 euroa.

Tulevasta kehityksestä arvioidaan, että kun vanhojen ja huonokuntoisten kohteiden poistua alueelta, oletetaan käyttöasteen kasvavan ja tämä mahdollistaisi taloissa korjauksia.

Asunto Oy Värtsilän Jänisjoki

Vastikkeita kannettiin 2019 vuoden aikana 27 300 euroa budjetoidusti. Kiinteistöhoitokulut olivat yhteensä 22 079 euroa, budjetoitu 28 438 euroa. Korjauksiin käytettiin noin 6 000 euroa, budjetoitua vähemmän. Maksuvalmius on ollut hyvässä kunnossa.

Taloyhtiöllä on valtionkonttorilta otettu ns. vuosimaksulaina, johon ei ole määritelty kiinteää korko- ja lyhennysohjelmaa eikä tarkkaa laina-aikaa. Lainan enimmäisaika on kuitenkin 45 vuotta. Lainan saldo 2019 vuoden lopussa 131 951 euroa. Vuonna 2019 lainaa lyhennetty 24 160 euroa. Yhtiöllä on kaksi pääomalainaa Tohmajärven kunnalta 2 195 euroa ja 62 380 euroa. Lainat maksetaan takaisin tasaerissä viiden vuoden aikana sen jälkeen, kun yhtiölle myönnetty asuntolaina on kokonaan maksettu.

Tulevasta kehityksestä arvioidaan, että kun vanhojen ja huonokuntoisten kohteiden poistua alueelta, oletetaan käyttöasteen kasvavan ja tämä mahdollistaisi taloissa korjauksia.

Tohmajärven Sijoitus Oy

Tilivuonna 2019 sijoitusyhtiön toiminnassa ei tapahtunut muutoksia. Yhtiön tuotot, jotka olivat kokonaan Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:ltä saatuja osinkoja, olivat 102 455,10 euroa ja tilikauden tulos muodostui 16 191,11 euroa ylijäämäiseksi. Yhtiön liiketoiminnan muut kulut olivat 624,99 euroa ja emokunnalta saadun lainan korot olivat 85 639 euroa. Yhtiö lyhensi emokunnalta saamaansa lainaa 14 767 euroa vuonna 2019.

Tohmajärven Yrityspalvelut Oy

Yhtiön ensimmäinen tilikausi oli 13 kuukauden mittainen, kun yhteensä seitsemän kunnan omistamaa liikekiinteistöä tai -huoneistoa siirtyi yhtiön hallintaan 1.7.2019. Yhtiön liikevaihto oli yhteensä 148 686,76 euroa ja tilikauden tulos muodostui 4 035,70 euroa ylijäämäiseksi. Yhtiön kulut 143 520,58 euroa muodostuvat valtaosin ostoista 115 678,44 euroa, jotka ovat emokunnalle maksettavia vuokria ja siten emokunnalle tulevien poistojen suuruisia.

1.6.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonta on järjestetty pääosin kuten edellä kappaleessa 1.2. (Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä, s. 13) on esitetty järjestämällä kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteet konsernitasoisena. Tämän lisäksi kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaavat konserniyhteisöjen hallitukset sekä toimitusjohtaja/isännöitsijä, jotka tarvittaessa raportoivat tekemistään havainnoistaan kunnanhallitukselle sekä talous- ja hallintojohtajalle. Toteutetun konsernivalvonnan perusteella voidaan todeta, ettei kuntakonsernin sisäisessä valvonnassa ei ole vuonna 2019 tullut esille sellaista sääntöjen vastaista toimintaa tai väärinkäytöksiä, jotka tulisi erikseen käsitellä kunnan toimielimissä.

1.6.6. Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA TUNNUSLUVUT (1 000e)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Toimintatuotot	37 999	37 801
Toimintakulut	-69 238	-68 558
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	5	-3
Toimintakate	-31 234	-30 761
Verotulot	13 555	13 123
Valtionosuudet (*)	18 411	18 128
Rahoitustuotot ja -kulut	105	118
Korkotuotot	16	11
Muut rahoitustuotot	183	201
Korkokulut	-90	-90
Muut rahoituskulut	-4	-4
Vuosikate	836	608
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-1 844	-1 708
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	-1 008	-1 100
Tilinpäätössiirrot	-2	0
Tilikauden verot	-1	0
Laskennalliset verot	-4	22
Vähemmistöosuudet	-4	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-1 019	-1 077
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	54,9	55,1
Vuosikate/Poistot, %	45	36
Vuosikate, euroa/asukas	192	136
Asukasmäärä	4 361	4 480

*) valtionosuuksissa Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän yksikköhintarahoitus.
Vaikutus 1,45 milj. euroa vuonna 2019 ja 1,38 milj. euroa vuonna 2018.

KONSERNITASE JA TUNNUSLUVUT (1 000e)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>		<u>2019</u>	<u>2018</u>
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	10	10	Peruspääoma	14 016	14 016
Muut pitkävaikutteiset menot	36	49	Säätiöiden ja yhd.peruspo	2	2
Ennakkomaksut	0	0	Arvonkorotusrahassto	106	109
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	46	59	Muut omat rahastot	1 181	1 338
Aineelliset hyödykkeet			Edell. tilik. yli-/alijäämä	253	1 407
Maa- ja vesialueet	4 314	4 333	Tilikauden yli-/alijäämä	-1 019	-1 077
Rakennukset	18 763	16 462	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	14 539	15 794
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 999	4 812			
Koneet ja kalusto	884	821	VÄHEMMISTÖOSUUDET	43	53
Muut aineelliset hyödykkeet	24	24			
Enn.maksut ja kesk. hankinnat	2 788	2 749	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Aineelliset hyödykkeet yht.	31 773	29 201	Poistoero	0	0
Sijoitukset			Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Osakkuusyhteisöosuudet	903	1 026	Yhteensä	0	0
Muut osakkeet ja osuudet	686	545			
Muut lainasaamiset	307	343	PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut saamiset	1	1	Eläkevastuuvaraus	6	7
Sijoitukset yhteensä	1 897	1 915	Muut pakolliset varaukset	366	495
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	33 715	31 175	Pakolliset varaukset yhteensä	372	501
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	170	159			
VAIHTUVAT VASTAAVAT			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	262	291
Vaihto-omaisuus	151	151			
Vaihto-omaisuus yhteensä	151	151	VIERAS PÄÄOMA		
Saamiset			Pitkäaikainen, korollinen	12 176	10 969
Pitkäaikaiset saamiset	6	7	Lyhytaikainen, korollinen	4 093	2 115
Lyhytaikaiset saamiset	2 379	2 354	Saadut ennakot	33	9
Saamiset yhteensä	2 385	2 361	Ostovelat	2 654	2 472
Rahoitusarvopaperit	421	453	Muut velat ja siirtovelat	5 419	5 999
Rahat ja pankkisaamiset	2 780	3 931	Laskennalliset verovelat	31	27
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	<u>5 737</u>	<u>6 896</u>	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	<u>24 407</u>	<u>21 591</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>39 623</u></u>	<u><u>38 230</u></u>	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u><u>39 623</u></u>	<u><u>38 230</u></u>

Konsernitaseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste %	36,8	41,5
Suhteellinen velkaantuneisuus %	34,8	31,3
Velat ja vastuut % käyttötuloista	32,7	33,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	-766,1	329,7
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/asukas	-176	74
Konsernin lainat e/as	3 731	2 920
Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	16 269	13 084
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 €	307	343
Kunnan asukasluku	4 361	4 480

1.7. Keskeiset liitetiedot

Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sellaisista kunnan talouteen ja konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa ja taseessa.

Vastuusitoumukset

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	1 000 e	1 000 e
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Takaukset	0	0
Muut vastuusitoumukset		
Takaukset muiden puolesta	1 310	1 310
Kiinnitykset omasta velasta	511	511
Muut taloudelliset vastuut		
Leasing-sopimukset	0	0
Muut liitetiedot		
Shekkilimiitti, Osuuspankissa	1 000	1 000
Shekkilimiitti, Nordeassa	200	200

1.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (KuntaL 110 §).

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämätilille.

Kunnanhallitus 30.3.2020 77 §:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että vuoden 2019 tilikauden alijäämä 672.238,12 euroa kirjataan taseen yli-/alijäämätilille.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

Toteutusvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot tulojen lisäksi muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin kassavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa ovat käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta.

Toteutusvertailun laadinnasta vastaavat kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- ja toimenhaltijat. Tilivelvollisia on yhteensä 10 viranhaltijaa 1.11.2017 alkaen. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan toimintakertomuksen toteutusvertailuosassa.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 10.12.2018 / 70 § hyväksynyt vuoden 2019 talousarvion, jonka investointiosaan valtuus on 2.725.000 euroa (nettoinvestoinnit).

Talousarvion hyväksyessään valtuusto on hyväksynyt määrärahojen sitovuustason sekä toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Sitovuustaso on käyttötalousosassa ulkoinen toimintakate toimielintasolla ja investointiosassa projekteittain sekä rahoitusosassa kustannuspaikoittain. Investointi- ja rahoitusosan määrärahamuutokset hyväksyy aina kunnanvaltuusto.

2.1. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.1.1. Käyttötalouden toteutuminen

Toteutusvertailu sisältää sekä ulkoiset että sisäiset menot ja tulot. Sitovuustaso on ulkoinen toimintakate toimielintasolla, joka näkyy talousarvion toteutumistaulukoissa tummennettuna rivinä.

Tunnuslukuja laskettaessa on asukasmääränä käytetty

31.12.2015	4 738
31.12.2016	4 661
31.12.2017	4 578
31.12.2018	4 480
31.12.2019	4 361

Toiminnan sisällön ja tavoitteiden toteutumisen vuoden 2019 vastaustekstit ovat kursivoidulla fontilla.

KÄYTTÖTALOUSOSA
KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvollinen lautakunnan jäsenet
talous- ja hallintojohtaja

Toiminnan sisältö

Eduskuntavaalit, vaalipäivä 14.4.2019, ennakkoäänestys 3.-9.4.2019
Europarlamenttivaalit, 26.5.2019, ennakkoäänestys 15.-21.5.2019

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen hoitaminen vaalilainsäädännön ja oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti

Eduskuntavaalit hoidettiin oikeusministeriön ohjeiden ja vaalilain mukaisesti. Ennakkoäänestyspaikkoina olivat kirjastoauto, K-market Tiilikainen ja S-market. Ennakkoäänestys kauppaliikkeissä ja kirjastoautossa sai edellisten vaalien tapaan paljon kiitosta tarjoten myös kunnan työntekijöille luontevan mahdollisuuden kuntalaisten tapaamiseen.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	8 226	23 400	0	23 400	16 110	-7 290
Ulkoiset toimintakulut	-17 324	-46 770	0	-46 770	-37 696	9 074
Toimintakate	-9 098	-23 370	0	-23 370	-21 586	1 784
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-1 579	-600	0	-600	-2 146	-1 546
Nettomenot	-10 677	-23 970	0	-23 970	-23 732	238
Poistot ja arvonalentumiset		0	0	0	0	0

Keskusvaalilautakunnan talousarvio toteutui kokonaisuutena aavistuksen ennakoitua paremmalla tavalla. Toisaalta kuluja nosti laskennallisesti kirjaustavan muutos henkilöstökulujen osalta, kun aiemmin vaalitoimitsijoina toimineiden kunnan työntekijöiden palkkoja ei ole huomioitu talousarviossa tai tilinpäätöksessä lautakunnan kustannuksiksi. Vastakkaisen vaikutuksen lopputulokseen teki maakuntavaalien peruuntuminen, jonka vuoksi lautakunnan toimintakulut toteutuivat arvioitua pienempinä.

KUNNANVALTUUSTO

Tilivelvollinen

kunnanjohtaja

Toiminnan sisältö

Kunnanvaltuusto kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa. Merkittävä ja kauaskantoinen päätös tehtiin 11.3.2019, kun Lujatalo Oy valittiin uuden sivistyskeskuksen KVR-urakan toteuttajaksi. Kevään aikana kunnanvaltuusto myös hyväksyi ennakkoluulottomasti valtuustoaloitteen valtuuston kokousten lähettämisen suorina lähetyksinä yleisessä tietoverkossa. Vuoden 2018 tilinpäätös, joka oli emokunnan osalta 468.000 euroa ja kuntakonsernin osalta 1.077.000 euroa alijäämäinen, hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 17.6.2019.

Tärkeimmät syksyn 2019 aikana tehdyt päätökset olivat investointipäätös luonnontuotehallin toimitilojen laajennustöistä sekä koko kunnan vuokra-asuntokantaa linjaava vuokratalostrategia. Vuoden 2019 aikana valtuutetut tekivät yhteensä 16 valtuustoaloitetta, joista saman vuoden aikana 12 aloitetta saatettiin loppuun neljän aloitteen toteutumisen jäädessä myöhempään ajankohtaan.

Kokousten lisäksi valtuusto kokoontui kyselytunneille ja seminaareihin.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Tehdään päätös uuden koulun rakentajasta
Tavoite saavutettiin: Lujatalo Oy valittiin uuden sivistyskeskuksen KVR-urakoitsijaksi 11.3.2019
2. Järjestetään päätöskokouksien lisäksi mm. kuntatalouteen ja maakunta- ja sote-uudistukseen pureutuvia valtuustoseminaareja
Tavoite saavutettiin: kunnanvaltuusto kokoontui valtuustoseminaariin lähes jokaisen valtuuston kokouksen yhteydessä.
3. Päätetään terveyskeskusrakennuksen tulevaisuudesta tehtävän selvityksen pohjalta
Asiasta ei tehty selvitystä, eikä päätöksiä, koska sote- ja maakuntauudistus kaatui ja uudistustyö jatkuu valtakunnallisesti uudelta pohjalta. Uudistuksen lykkäännyttyä terveyskeskus pysyy toistaiseksi kunnan omistuksessa ja suurimmalta osin Siun soten vuokraamana.
4. Tehdään kuntastrategian mukaisia päätöksiä tarvittaessa kesken vuoden
Päätöksenteko on noudattanut kuntastrategian mukaisia linjauksia.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	1 347	500	0	500	4 884	4 384
Ulkoiset toimintakulut	-52 667	-56 080	0	-56 080	-54 393	1 687
Toimintakate	-51 320	-55 580	0	-55 580	-49 509	6 071
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-17 135	-17 300	0	-17 300	-13 119	4 181
Nettomenot	-68 455	-72 880	0	-72 880	-62 628	10 252
Poistot ja arvonalentumiset	-7 935	-7 900	0	-7 900	-7 935	-35

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Nettokustannus €/asukas	9	11		14
Kokoukset, kpl	8	8	8	8
Seminaarit, iltakoulut	5	2	2	2
Käsitellyt §	105	78	80	104

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen lautakunnan jäsenet
kunnanjohtaja

Toiminnan sisältö

Lautakunnan arvioinnin kohteena ovat erityisesti kunnanvaltuuston hyväksymien strategioiden ja tavoitteiden toteutuminen sekä kokonaisarvio kunnan toiminnan tuloksellisuudesta kuntalaisten näkökulmasta. Lautakunta työskentelee tilintarkastajan kanssa yhteistyössä.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Kuullaan toimialajohtajia ja asiantuntijoita

Mittari: henkilömäärä kuusi

Tavoite saavutettiin, tilikauden aikana kuultiin toimialajohtajia ja asiantuntijoita yhteensä 15 kertaa.

2. Tutustutaan painopistealueena oleviin kohteisiin

Mittari: kohteiden määrä viisi

Tavoite saavutettiin, tilikauden aikana tutustuttiin seitsemään painopistealueeseen.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintakulut	-20 704	-20 520	0	-20 520	-17 178	3 342
Toimintakate	-20 704	-20 520	0	-20 520	-17 178	3 342
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-96	-100	0	-100	-146	-46
Nettomenot	-20 800	-20 620	0	-20 620	-17 324	3 296
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0

KUNNANHALLITUS

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	Muutos% 2018-2019
YLEISJOHTO JA KEHITTÄMISPALVELUT					
Yleisjohto					
- ulkoiset	-359 663	-434 091	-394 413	-370 676	-6,0
- sisäiset	-8 902	-12 862	-11 611	-7 870	-32,2
Yhteensä	-368 565	-446 953	-406 024	-378 546	-6,8
Kehittämispalvelut					
- ulkoiset	-589 260	-803 363	-400 968	-465 272	16,0
- sisäiset	-4 059	-8 331	2 481	-4 800	-293,5
Yhteensä	-593 319	-811 694	-398 487	-470 072	18,0
Työllisyyspalvelut					
- ulkoiset			-527 083	-574 507	9,0
- sisäiset			1 016	-7 064	-795,3
Yhteensä	0	0	-526 067	-581 571	10,6
Maaseutupalvelut					
- ulkoiset	-80 361	-81 985	-86 340	-67 544	-21,8
- sisäiset	-3 190	-2 247	-2 248	-1 861	-17,2
Yhteensä	-83 551	-84 232	-88 588	-69 405	-21,7
Henkilöstöpalvelut					
- ulkoiset	-123 539	-106 644	-122 056	-116 723	-4,4
- sisäiset	-17 431	-12 437	-11 521	-16 299	41,5
Yhteensä	-140 970	-119 081	-133 577	-133 022	-0,4
YLEISJOHTO JA KEHITTÄMISPALVELUT YHTEENSÄ					
- ulkoiset	-1 152 823	-1 426 083	-1 530 860	-1 594 722	4,2
- sisäiset	-33 582	-35 877	-21 883	-37 894	73,2
Yhteensä	-1 186 405	-1 461 960	-1 552 743	-1 632 616	5,1
TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT					
Hallintopalvelut					
- ulkoiset	-44 621	24 247	-96 059	-143 949	49,9
- sisäiset	364	1 871	-970	224	-123,1
Yhteensä	-44 257	26 118	-97 029	-143 725	48,1
Talouspalvelut					
- ulkoiset	-363 355	-336 658	-350 685	-380 057	8,4
- sisäiset	-1 268	-1 160	-1 208	-2 965	145,4
Yhteensä	-364 623	-337 818	-351 893	-383 022	8,8
Lomituspalvelut					
- ulkoiset	41 723	76 415	83 620	90 161	7,8
- sisäiset	-10 327	-9 416	-9 143	-7 020	-23,2
Yhteensä	31 396	66 999	74 477	83 141	11,6
TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ					
- ulkoiset	-366 253	-235 996	-363 124	-433 845	19,5
- sisäiset	-11 231	-8 705	-11 321	-9 761	-13,8
Yhteensä	-377 484	-244 701	-374 445	-443 606	18,5

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut					
- ulkoiset	-17 933 882	-17 683 128	-17 779 684	-18 406 575	3,5
- sisäiset	-265 556	-249 225	-242 760	-238 872	-1,6
Yhteensä	-18 199 438	-17 932 353	-18 022 444	-18 645 447	3,5
Pohjois-Karjalan Pelastuslaitos					
- ulkoiset	0	-376 418	-363 300	-370 883	2,1
- sisäiset	0	-3 144	-3 144	-3 144	0,0
Yhteensä	0	-379 562	-366 444	-374 027	2,1
Ympäristöterveydenhuolto					
- ulkoiset	-189 287	-220 631	-213 847	-222 105	3,9
- sisäiset	0	0	0	0	0,0
Yhteensä	-189 287	-220 631	-213 847	-222 105	3,9
Eläkevastuut					
- ulkoiset	-739 462	-575 337	-519 296	-565 965	9,0
- sisäiset	0	0	0	0	0,0
Yhteensä	-739 462	-575 337	-519 296	-565 965	9,0
YHTEENSÄ					
- ulkoiset	-18 862 631	-18 855 514	-18 876 127	-19 565 528	3,7
- sisäiset	-265 556	-252 369	-245 904	-242 016	-1,6
Yhteensä	-19 128 187	-19 107 883	-19 122 031	-19 807 544	3,6

YLEISJOHTO

(Kunnanhallitus, Suhdetoiminta ja edustus, Kansainvälinen toiminta, Vanhusneuvosto)

Tilivelvollinen hallituksen jäsenet
kunnanjohtaja

Toiminnan sisältö

Kunnan yleisjohdon tehtävänä on varmistaa edellytykset kunnan oman palvelutuotannon toimivuudelle, johtaa kunnan toiminnan kehittämistä ja taloudenhoitoa, hoitaa kuntayhteistyötä, kunnan edunvalvontaa ja huolehtia tiedotuksesta, suhdetoiminnasta ja kansainvälisistä yhteyksistä.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Perehdytään sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksiin erityisesti kuntatalouden kannalta
Perehtymistarvetta ei ollut sen jälkeen, kun hallituksen ajama malli kaatui.
2. Tehdään selvitys vanhan koulukeskuksen jatkokäyttövaihtoehtoista ja poistojen käsittelystä
Pyrittiin saamaan Ketin kautta hankerahoitusta selvitys- ja markkinointityöhön, mutta hankeaihiolle ei saatu rahoitusta. Alaskirjausasiassa on harjoitettu edunvalvontatoimintaa maakuntaliiton ja Kuntaliiton suuntaan, että löytyisi kuntatalouden tunnuslukujen kannalta kohtuullisempia vaihtoehtoja kuin tasearvon alaskirjaus tilanteessa, jossa kiinteistö myytäisiin alle tasearvon tai jos se jäisi käyttämättömäksi. Työ on jatkunut ja jatkuu vuoden 2020 aikana.
3. Edistetään ja seurataan kuntastrategiassa linjattujen toimenpiteiden toteutumista
Kunnan toiminnassa ja päätöksenteossa on toimittu tavoitteen mukaisesti. Kuntastrategian väliarviointi on tuotu valtuustokäsittelyyn keväällä 2020.
4. Järjestetään näyttävät ja viihdyttävät maakunnalliset uuden vuoden juhlat 5.1.2019
Tavoite toteutui mallikkaasti. Tohmajärveläiset taitajat pääsivät esiintymään suurelle maakunnalliselle yleisölle ja vieraat viihtyivät tapahtumassa erinomaisesti.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	29 571	20 800	0	20 800	37 938	17 138
Ulkoiset toimintakulut	-423 984	-395 730	0	-395 730	-408 613	-12 883
Toimintakate	-394 413	-374 930	0	-374 930	-370 675	4 255
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-11 611	-12 100	0	-12 100	-7 870	4 230
Nettomenot	-406 024	-387 030	0	-387 030	-378 545	8 485
Poistot ja arvonalentumiset		0	0	0	0	0

Tulosityksikkö pysyi talousarviossa.

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas	89	88		87
kokoukset, kpl / §	23 / 412	22 / 363	22 / 400	19 / 320
kunnallisvalitukset, kpl	0	0	0	1
hallintovalitukset, kpl	0	0	0	0
oikaisuvaatimukset, kpl	0	0	0	0

KEHITTÄMISPALVELUT

(Elinkeinotoimi, Ketä Oy, Tuottajien talo Niiralassa -hanke)

Tilivelvollinen

kunnanjohtaja

Toiminnan sisältö

Kehittämispalvelujen tehtävistä joukkoliikenneasioiden hoito siirrettiin sivistisosastolle ja toimitilojen vuokrausasiat pääosin Tohmajärven Yrityspalvelut Oy:lle. Vastuuta sosiaalisesta työllistamisestä siirrettiin kehittämispäälliköltä työllisyyskoordinaattorille, jonka toimi vakinaistettiin ja työllisyyspalvelut eriytettiin omaksi tulosyksiköksi. Uusi kehittämispäällikkö aloitti toimessa helmikuussa 2019 ja kehittämispäällikön virka lakkautettiin entisen viranhaltijan eläköitymisen yhteydessä huhtikuun lopussa.

Kehittämispäällikkö on toiminut Karelia Expert Oy:n hallituksessa varajäsenenä. Lisäksi kehittämispäällikkö on toiminut eri hankkeiden ohjausryhmissä sekä valmistellut eri sektoreiden hankehakemuksia ja rahoitushakemuksia (mm. ToKi-työllisyysshanke, Tikkanan päiväkodin aurinkosähköjärjestelmän rahoitus Business Finlandilta, pyöräilyn ja kävelyn edistämisen rahoitushaku Traficomilta).

Kehittämispalvelut toteuttivat aktiivista yritysyhteistyötä mm. yrityskyselyn, yritysvierailuiden ja yrittäjäillan merkeissä. Lisäksi yhteistyötä Tohmajärven Yrittäjät ry:n kanssa on tiivistetty. Yhteistyötä on tehty myös Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy KETIn yritysneuvonnan ja hankkeiden kanssa sekä seutu-yhteistyön merkeissä. Kehittämispäällikkö toimii kunnan järjestöyhteyshenkilönä. Järjestöyhteistyötä on tehty mm. Järjestöiltojen ja tapahtumien sekä kyläavustusten osalta. Yhteistyötä on tehty myös Keski-Karjalan Jetina ry:n ja Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistyksen kanssa.

Kunnan markkinointia toteutettiin Rakenna, Sisusta ja Asu -messuilla Joensuussa 6.-7.4.2019, jossa pääpainopisteenä oli tonttimarkkinointi. Ennen messuja laadittiin uusi tonttiesite. Markkinoinnissa on panostettu tienvarsimainontaan (jättitaulu Reijolassa, yrityskyltien uusiminen Kemiessä). Vuonna 2019 laadittiin kunnan englanninkieliset nettisivut ja aloitettiin sivujen kääntäminen venäjäksi. Lisäksi laadittiin markkinointisuunnitelma vuodelle 2020, jonka tavoitteena on jatkossa kohdentaa markkinointiresurssit parhaalla mahdollisella tavalla. Kuntamarkkinoinnin päätavoitteena on saada uusia asukkaita, yrityksiä ja matkailijoita kuntaan. Nykyisille kuntalaisille markkinointi näyttäytyy enemmän tiedottamisena.

Kehittämispalvelut koordinoivat yhdessä kulttuuripalvelujen kanssa Potsipäivien toteuttamista. Muita merkittäviä tapahtumia olivat elokuussa järjestetty Maakuntapäivä, jolloin Tohmajärvellä juhlittiin Keisari Aleksanteri I:n maakuntamatkan 200-vuotisjuhlien merkeissä ja järjestettiin maakunnallinen harrastepesistapahtuma. Lisäksi syyskuussa järjestettiin Hämärätori.

Kehittämispalvelut toteuttaa Tuottajien talo Niiralassa -hanketta (Leader-rahoitus). Hankkeen tavoitteena on toteuttaa Niiralassa sijaitsevaan kahvila-kauppakiinteistöön Tuottajien talo -toimintamalli, jolla parannetaan pien- ja lähituottajien toimintaedellytyksiä sekä Niiralan alueen houkuttelevuutta. Kehittämispäällikkö toteuttaa hanketta tuntikirjanpitoon perustuen.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Rajaliikenteestä hyötyvien yritysten määrä kasvaa. Uusia yrityksiä ja yrittäjiä Niiralan Kauppatien ja Yritystien alueen yritystoiminnan hankinta, teollisuusalueen toiminnan kehittäminen ja yrityshankinta sekä Railgate Niirala -konseptin edistäminen yhteistyössä Ketin Hub-hankkeen kanssa

Mittari: uusien yritysten lukumäärä, tavoite 1 uusi yritys sekä 2 toimijaa

Tavoite saavutettu. Kesäkuussa 2019 Kiinteistö Oy Värtsilän Teollisuustie 5 -kiinteistöyhtiön osakekanta siirtyi Nurminen Logisticsilta Cemagro Oy:lle ja Tohmajärven Yrityspalvelut Oy:lle. Lannoitteita valmistavan Cemagro Oy:n ohella alueelle sijoittuvat logistiikkayritykset Aurora Rail Oy, Easmar Logistics Oy sekä maantiekuljetusten osalta Peura-Trans Oy. Cemagro Oy toteuttaa alueelle 2,5 miljoonan euron investoinnit tuotantolaitokseen, joiden vaikutuksesta syntyy noin 12 uutta työpaikkaa. Välilliset työpaikkavaikutukset ovat tätäkin merkittävämmät. Lisäksi Niiralassa aloitti rajapysäkin kiinteistössä kahvila-ravintolatoiminnan Cafe ELJA Oy ja kiinteistöön kehitetään myös myymälätoimintaa osana Tuottajien talo Niiralassa -hanketta.

2. Uutta yritystoimintaa kuntaan

Panostetaan matkailun kehittämiseen yhteistyössä Ketin ja yrittäjien kanssa hakemalla ratkaisua alueelliseen matkailun organisointiin.

Mittari: uusi organisaatiomalli, joka mahdollistaa pitkäjänteisen matkailun kehittämisen

Tavoite saavutettiin. Keski-Karjalan matkailun toimintamalli suunniteltiin osana Matkailuliidejä -hanketta. Keski-Karjalan kunnat sitoutuivat kunnanhallitustensa päätöksillä kolmevuotiseen kokeiluun 2020-2022, jossa Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy KETI palkkaa matkailukoordinaattorin toteuttamaan Keski-Karjalan matkailumarkkinointia ja matkailuneuvontaa, Keski-Karjalan kehittämistä matkailukohteena ja yhteistyön koordinoitua. Matkailukoordinaattori aloitti määräaikaisessa toimessa tammikuussa 2020.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	0	5 400	0	5 400	9 227	3 827
Ulkoiset toimintakulut	0	-399 310	0	-399 310	-474 498	-75 188
Toimintakate	0	-393 910	0	-393 910	-465 271	-71 361
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	0	-2 700	0	-2 700	-4 800	-2 100
Nettomenot	0	-396 610	0	-396 610	-470 071	-73 461
Poistot ja arvonalentumiset		0	0	0	0	0

Kehittämispalveluiden kulut ylittivät talousarvion mukaisen kulurakenteen sekä henkilöstökulujen että palvelujen ostojen osalta. Henkilöstökuluja kasvattivat virassa olleen kehittämispäällikön ja työsuhteen kehittämispäällikön päällekkäisyys työssä helmi-huhtikuussa sekä määräaikaisen projektipäällikön palkkaus. Kehittämispalveluiden osalta ei talousarviovaiheessa ollut huomioitu Tuottajien talo Niiralassa -hankkeen toteuttamista. Palvelujen ostojen osalta ylitykset liittyvät pääosin painatuksiin ja ilmoituksiin sekä

markkinointitoimiin, jotka selittyvät muun muassa Kemien yrityskylttien uusimisella ja messuille osallistumisella. Talousarviossa ei ollut erikseen varattu rahoitusta tapahtumille. Ennakoimattomina kuluina tulivat myös alueiden rakentamiseen ja kunnossapitoon liittyvät kustannukset mm. Niiralan teollisuusraiteiston kuntokartoituksen ja raiteistojen raivaamisen osalta. Kehittämispalveluiden tehtäväkuvaan kuuluu paljon ennakoimattomia asioita, joiden huomioiminen budjetointivaiheessa on haasteellista. Tiettyjä kuluryhmiä oli muutoinkin arvioitu vuoden 2019 osalta selkeästi alakanttiin mm. ICT-palvelut, kokouskulut ja matkakulut.

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas	204	208		108
aloittavien yritysten määrä	6	10	20	5
Ketin yritysneuv.palv. Käyttäjiä, yrityksiä kpl	123	108	130	85
kehittämishankkeiden kuntarahoitus 1 000 €	34,8	36	41,8	34,8
toimivien kylätoimikuntien/-yhdistysten määrä, kpl	3 / 8	3 / 8		8 / 8

TYÖLLISYYSPALVELUT

(Hanketoiminta, Sosiaalinen työllistäminen, Kelan tm-tukiosuus)

Tilivelvollinen kunnanjohtaja

Toiminnan sisältö

Työllisyyspalvelut eriytettiin kehittämispalveluista vuoden 2019 alussa omaksi tulosyksikökseen.

Työllisyyspalvelujen keskeisimpiä tehtäviä on vastata kunnan sosiaalisesta työllistämisestä, kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä sekä kunnan osallisuudesta työllisyshankkeisiin. Työllisyyspalvelut koordinoi velvoitetöyöntekijöiden työllistämisen kunnan eri toimialoille ja yhdistyksiin. Työllisyyspalvelut koordinoi nuorten kesätyöllistämisen kuntaan sekä tukee nuorten työllistymistä maksamalla nuoren työllistämistukea yrityksille ja yhdistyksille tohmajärveläisen nuoren työllistämistä. Pitkäaikaistyöttömyyden aiheuttamien kustannusten (työmarkkinatukimaksu) ja inhimillisen syrjäytymisen estämiseksi ja hallitsemiseksi kunta tukee ja rahoittaa erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden torjuntaan kohdistuvia toimenpiteitä. Tästä esimerkkinä työllistämistuki, jota yhdistykset voivat saada työllistäessään tohmajärveläisen pitkäaikaistyöttömän.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Maksetaan työnantajille maakunnallisen mallin mukaan kuntalisää tohmajärveläisen pitkäaikaistyöttömän työllistämistä. Viime vuonna kaksi työnantajaa käytti kuntalisää palkatessaan tohmajärveläisen työttömän.
2. Jatketaan kumppanuussopimusten mukaista yhteistyötä yhdistysten kanssa työllistämisen, työkokeilun ja kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä. 44 tohmajärveläistä työllistyi palkkatuen avulla yhdistyksiin vuonna 2019. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli keskimäärin 28 henkilöä kuukausittain. Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään omana toimintana kunnan eri sektoreilla sekä ostamalla palvelua yhdistyksiltä ja Raja-Karjalan Kaskelta.
3. Työllistyvä Keski-Karjala –hanke päättyi toukokuun 2019 lopussa. Lokakuun 2019 alussa alkoi kaksi uutta työllisyshanketta, joissa Tohmajärvi on mukana. Topakka-hankkeen avulla toteutetaan työttömien työkyky- ja eläkeselvittelyjä ja pyritään sitä kautta saamaan työnhakija-asiakkaille oikea työmarkkinastatus. ToKi-hankkeen kautta kohdennetaan nuorille ja muille haasteellisessa työmarkkinatilanteessa oleville räätälöityjä ohjaus- ja valmennuspalveluja tavoitteena koulutukseen tai työhön pääsy.
4. Kunta työllisti 17 nuorta kunnan eri toimialoille kesätyöhön kesällä 2019. Lisäksi kunta maksoi yrityksille ja yhdistyksille nuoren kesätyöllistämistukea 59 tohmajärveläisen nuoren työllistämistä.
5. Kunnalla on oma liikkuva työpaja, jossa voi olla henkilöitä työkokeilussa tai kuntouttavassa työtoiminnassa. Viime vuonna pajalla oli keskimäärin kolme tohmajärveläistä henkilöä kuukaudessa joko kuntouttavassa työtoiminnassa tai työkokeilussa.

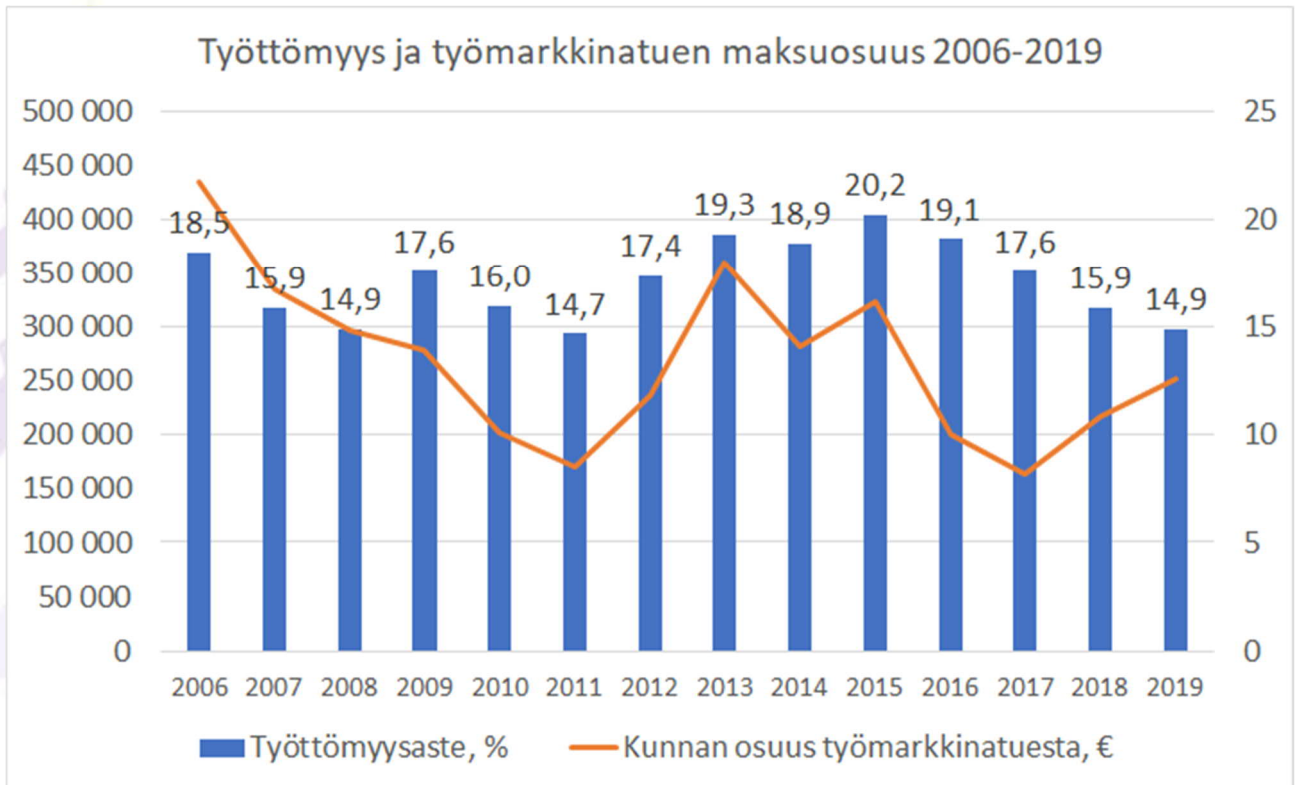
Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	0	131 200	0	131 200	149 913	18 713
Ulkoiset toimintakulut	0	-619 780	0	-619 780	-724 420	-104 640
Toimintakate	0	-488 580	0	-488 580	-574 507	-85 927
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	0	-4 000	0	-4 000	-7 064	-3 064
Nettomenot	0	-492 580	0	-492 580	-581 571	-88 991
Poistot ja arvonalentumiset		0	0	0	0	0

Työllisyyspalveluiden kulut ylittyivät kunnan osarahoittaman työmarkkinatukimaksun osalta reilusti. Tähän vaikuttivat tiukentuneen tietosuoja-asetuksen lisäksi useat henkilövaihdokset TE-palveluissa ja Siun sotessa. Aktivointisuunnitelmia tehtiin koko vuonna vain kolmisenkymmentä, mikä on todella pieni määrä edellisiin vuosiin verrattuna. Nämä ovat asioita, joihin kunta ei voi suoraan vaikuttaa, mutta niiden vaikutus näkyy kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen maksuosuuden kasvuna.

Tunnusluvut 2017-2019

Vuosi	2017	2018	2019
Työvoima	1 969	1 918	1 874
Työttömyys-%	17,6	15,9	14,9
Työttömien määrä	347	306	279
Työttömien aktivointiaste	48,6	45	37,6
Työmarkkinatuen kuntaosuus €	163 870	217 569	252 414
300-499 päivää	62 536	92 363	74 530
500-999 päivää	46 329	74 889	108 780
1000 päivää	55 005	50 317	69 104

MAASEUTUPALVELUT
(Maaseutupalvelut, Hanketoiminta)

Tilivelvollinen kunnanjohtaja

Toiminnan sisältö

Maaseutupalvelut tuotettiin jo vakiintuneeseen tapaan seudullisena yhteistyönä, jonka järjestämisvastuussa on Kiteen kaupunki.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Sähköisen asiointin edistäminen tukihallinnossa
Mittari: 94,5 % hakemuksista sähköisesti Tohmajärvellä

Toteuma: 95,1 %

2. Maaseudun elinvoimaisena säilyttäminen säilyttämällä viljelyssä oleva peltoala
Mittari: 9 050 ha

Toteuma: 8 535 ha

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintakulut	0	-87 100	0	-87 100	-67 544	19 556
Toimintakate	0	-87 100	0	-87 100	-67 544	19 556
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	0	-87 100	0	-87 100	-67 544	19 556
Poistot ja arvonalentumiset		0	0	0	0	0

Keski-Karjalan maaseutupalveluiden tilinpäätöksen jälkeen kuntiin palautettavaksi jäi 41 546,53 euroa, josta Kiteen osuus 18 093,70 euroa, Rääkkylän osuus 8 096,85 euroa ja Tohmajärven osuus 15 355,98 euroa. Asiakasmaksutuotot ylittyivät 2700 euroa, koska riistavahinkoja tapahtui ennakoitua suurempi määrä. Henkilöstökulut alittuivat 15 108 €, koska henkilöstöä ei ollut täyttä määrää koko vuoden. Puoli vuotta toimittiin kolmen henkilön voimin. Osittain henkilöstövajauksen vuoksi myös matkustuspalvelut alittivat arvioidut 5 062 €. Projektirahoitusta vähennettiin 15 000 euroa vuoden 2018 40 000 eurosta 25 000 euroon, koska näköpiirissä ei ollut tarvetta monille uusille hankevarauksille. Talousarvio alittui silti projekteissa 11 404 €, koska vuodelle 2019 suunnitellut muutamat uudet hankkeet eivät toteutuneetkaan.

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas	19	19		15
maatiloja, kpl	153	150	148	144
maatalouden tuet, 1 000 €	7 360	7 207	7 200	7 013
tukihakemukset, kpl	1 045	1 040	850	965
hankerahoitus tilaa kohti €	75	74	45	30

HENKILÖSTÖJAOSTO / HENKILÖSTÖPALVELUT

Tilivelvollinen henkilöstösihteeri

Toiminnan sisältö

Henkilöstöpalvelujen keskeisenä tehtävänä on laatia ja kehittää kunnan henkilöstöhallintoon liittyviä prosesseja ja ohjeistuksia. Merkittävimpänä henkilöstöpalvelun työsarkana on ollut palkkausjärjestelmän kehittäminen. Tätä pitkäkestoista työtä on tehty hyvässä yhteistyössä esimiesten ja henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa. Suuri ponnistus oli saada kaikille toimialoille käyttöön ns. TVA-palkkaus eli tehtävien vaativuuteen perustuvat tehtäväkohtaiset palkat. Se toteutui vuoden 2019 alusta. Kehittämistyötä jatkettiin ns. TSA-järjestelmän luonnilla eli työsuorituksen arviointijärjestelmällä, jota käytetään mahdollisten henkilökohtaisten lisien määrittämiseen. Samassa yhteydessä sovitaan myös kertapalkkioiden ja rekrytointilisän käytön pelisäännöistä. Tämä työ on edennyt hyvin, mutta on vielä viimeistelyä vailla.

Työterveyshuollon palveluntuottaja vaihtui 1.3.2019. Terveyspalvelut Attendo siirsi Tohmajärven alueen työterveyspalvelut Siun työterveys Oy:n hoidettavaksi. Tästä aiheutui mm. yhteyshenkilövaihdoksia sekä tarvetta päivittää sopimusasiat, laskutuskäytännöt, käytettävä lomakkeisto ja toimintasuunnitelmat. Työterveyshuollon palveluiden sisältöön ei tehty muutoksia. Työterveyslääkärinä jatkoi Riitta Pietarinen, työterveyshoitajaksi vaihtui Maarit Juvonen.

Työsuojelun toimialueella pitkäaikainen työsuojelupäällikkö Erkki Ikonen eläköityi ja uutena työsuojelupäällikkönä aloitti 1.4.2019 Vesa Karhapää.

Kunnan sisäisen viestinnän kehittämiseksi toteutettiin yhteistyössä hallintopalveluiden kanssa intranet, joka otettiin käyttöön 9/2019. Sinne on koottu koko henkilöstön käyttöön päivitetty tieto ja ohjeistus henkilöstöhallinnon sekä talouden ja hallinnon toimialoilta.

Vuoden lopulla käytiin koko kunnan henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut (pois lukien lomituspalvelut ja musiikkiopisto). Ne koskivat tulevien vuosien toimenpideohjelmaa kuntatalouden tasapainottamiseksi kouluinvestointiin liittyen. Sovituilla sopeuttamistoimenpiteillä haasteesta selvittää ilman irtisanomisia.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Palkkausjärjestelmän kehittäminen on jatkuvaa työtä. Vuoden 2019 alusta on tavoitteena saada tehtävän vaativuuden arviointiin perustuvat TVA-järjestelmät käyttöön kaikissa henkilöstöryhmissä. Myös työsuoritusten arviointiin perustuvat TSA-järjestelmät henkilökohtaisten lisien määrittelyyn sekä kertapalkkioiden pelisäännöt luodaan ja otetaan käyttöön. Mittari: henkilöstön palkat on vuoden 2019 aikana arvioitu TVA- ja TSA-järjestelmien mukaan
1.1.2019 alkaen käytettävissä olleen palkankorotuserän kohdentamisesta uusien TVA-järjestelmien käyttöönottoon sovittiin paikallisin sopimuksin. Uudet TVA-järjestelmät otettiin käyttöön

varhaiskasvatuksessa, hallinnossa, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa, ruoka- ja siivouspalveluissa, tekniselle henkilöstölle sekä päivitettiin lomituspalveluissa. Nyt kaikilla toimialoilla kunnassa on käytössä työn vaativuuden arviointiin perustuva tehtäväkohtainen palkkaus.

TSA-järjestelmän tekeminen aloitettiin 8/2019. Työsuoritusten arvioinnista uudella järjestelmällä tehdään pilotointikierron kevään 2020 kehityskeskustelujen yhteydessä, jonka jälkeen järjestelmä viimeistellään hyväksyttäväksi käyttöön.

2. Henkilöstön saatavuuden turvaaminen ja rekrytoinneissa onnistuminen ovat tärkeitä tekijöitä tehokkaan toiminnan ja palveluiden laadun varmistamisessa. Rekrytointitoimintojen kehittämiseksi otetaan käyttöön Kuntarekry-järjestelmä. Esimiestyössä kiinnitetään erityishuomiota uuden henkilöstön perehdytykseen ja tukeen työuran alussa.

Mittari: Kuntarekry käytössä, rekrytointien seuranta tehdään kuntatasolla

KuntaRekry otettiin käyttöön 2019 alusta alkaen ja sen kautta hoidettiin vuoden aikana yhteensä 21 rekrytointia, mukaan lukien nuorten kesätyöt. Avoinna olleisiin paikkoihin saatiin 1 – 10 hakemusta, kesätyöpaikkoja haki 34 nuorta. Vain yhteen musiikkiopiston opettajan sijaisuuteen ei tullut yhtään hakemusta. Kolmeen paikkaan ei löytynyt sopivaa tekijää.

3. Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen koostuu monista asioista, joista kuulluksi tuleminen ja omaan työhön vaikuttaminen ovat tärkeitä palasia. Koko henkilöstölle tehtävä henkilöstökysely toimii "kuumemittarina" työhyvinvoinnin tilasta ja se toteutetaan myös 2019. Seurataan 2018 kyselyn pohjalta nousevien kehittämistoimien toteutumista. Hyödynnetään tehokkaammin Webropol-kyselytyökalua muussakin tiedonkeruussa.

Mittari: henkilöstökyselyjen tulokset, tehtyjen Webropol-kyselyjen määrä

11/2018 toteutetun henkilöstön työhyvinvointikyselyn tulokset käsiteltiin toimialoilla henkilöstöpalaverissa v. 2019 alussa. Henkilöstötyytyväisyys oli verokkiryhmään peilaten varsin hyvällä tasolla, joskin tuloksissa näkyi selkeitä eroja toimialojen välillä. Kehittämissuunnitelmiin nousi mm. asiakaspalautteen keruuta ja palautekyselyjä toteutettiin ainakin talous- ja hallinto- sekä siivouspalveluissa. Seuraavan työhyvinvointikyselyn toteuttaminen siirtyi yt-neuvotteluiden vuoksi v. 2020 alkuun. Webropolin korvannutta uutta Forms-kyselytyökalua on alettu käyttää erilaisissa kyselyissä. Sitä hyödynnettiin mm. yhteistoimintaneuvotteluiden yhteydessä toteutetuissa henkilöstön ura- ja koulutustoiveiden kartoituksissa.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	0	36 000	0	36 000	37 018	1 018
Ulkoiset toimintakulut	0	-155 930	0	-155 930	-153 742	2 188
Toimintakate	0	-119 930	0	-119 930	-116 724	3 206
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	0	-11 200	0	-11 200	-16 299	-5 099
Nettomenot	0	-131 130	0	-131 130	-133 023	-1 893
Poistot ja arvonalentumiset		0	0	0	0	0

Toiminta oli talousarvion mukaista.

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas	29	27		30
jaoston kokoukset, kpl	2	4	4	4
Työterveyshuolto				
korvaus €/vuosi (koko kunta)	50934	50037	48200	49900
henkilöstömäärä	279	276		272
korvaus €/hlö	183	181		183
Työpaikkaruokailu				
ruokailupaikkoja (sopimus+omat)	3+5	3+5	3+5	3+5
ateriat kpl/vuosi	3263	2740	3000	2085
- omat ruokailupaikat	1783	1506	1600	1476
- sopimusruokala	1480	1234	1400	609
aamiaiset kpl/vuosi				4196

TALOUDEN JA HALLINNON TOIMIALA

(Hallinto- ja talouspalvelut, Lomituspalvelut)

Hallintopalvelut

Toiminnan kuvaus

Hallintopalvelut, johon kuului vuonna 2019 laskennallisesti kaksi ja puoli henkilöä (keskushallinnon sihteeri, tiedonhallinnan asiantuntija ja puolipäiväinen hallintojohtaja) valmistelevat muun muassa kunnanhallituksen ja -valtuuston päätettäväksi tulevat asiat kuten esityslistat ja pöytäkirjat. Tämän lisäksi hallintopalvelut huolehtivat kunnanhallituksen sekä tarvittaessa muidenkin toimielinten päätösten toimeenpanossa ja johtavat koko kunnan arkistotoimea. Hallintopalvelujen sisäisiä asiakkaita ovat erityisesti kunnanvaltuutetut sekä kunnanhallituksen ja tarkastuslautakunnan jäsenet. Ulkoisia asiakkaita ovat kaikki kuntalaiset sekä kunnassa toimivat yritykset, joita koskevia asioita edellä minituissa toimielimissä päätetään. Muita merkittäviä sidosryhmiä ovat muut kunnat, maakunnalliset ja valtion viranomaiset sekä palvelutuotannon yhteistyökumppanit.

Meita Oy vastaa kokonaisuudessaan kunnan ICT-palveluista. Hallintopalveluiden johtamana kunnan ICT-työryhmä koordinoi näitä palveluja ja niiden kehittämistä yhteistyössä Meita Oy:n kanssa.

Talouspalvelut

Toiminnan kuvaus

Talouspalveluissa työskenteli vuonna 2019 yhteensä seitsemän henkeä, joiden työpanos yhteensä oli keskimäärin 5,7 henkilötyövuotta: kaksi kirjanpitäjää, kolme palkkasihteeriä, reskontranhoitaja ja talousjohtaja. Yksi palkkasihteereistä jäi eläkkeelle 1.7.2019 alkaen, toinen kirjanpitäjä aloitti työskentelynsä 1.5.2019, jonka lisäksi talous- ja hallintojohtajan virkaan kuuluu talousjohtajan työtä laskennallisesti 0,5 henkilötyövuotta.

Kunnan talouspalvelujen ydintehtäviä on vastata kunnan osto- ja myyntireskontrasta, kirjanpidosta sekä kunnan maksuvalmiudesta ja rahoituksesta. Talouspalvelut valmistelee kunnan talousarvion, osavuosisraportit ja tilinpäätöksen yhteistyössä kunnan muun henkilöstön kanssa sekä huolehtii lakisääteisten tilastojen lisäksi kunnan henkilöstön ja luottamushenkilöiden palkanmaksusta.

Osana työtehtäviään talousjohtaja tekee ja raportoi kunnanhallitukselle kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallintaan kuuluvat tehtävät sekä toimii yhdyshenkilönä lukuisiin sidosryhmiin päin. Talousjohtaja toimii myös yhdyshenkilönä kunnan omaisuudenhoitoon liittyvissä asioissa, kuten kunnan metsäomaisuuden hoidossa.

Talouspalvelujen sisäisiä asiakkaita ovat kunnan henkilöstö, konserniyhtiöt ja eri toimielinten luottamushenkilöt. Ulkoisista sidosryhmistä tärkeimpiä ovat Kansaneläkelaitos, Kuntien eläkevakuutus, Meita Oy (aiemmin PTTK Oy), rahoituslaitokset sekä muut kunnat ja kuntayhtymät.

Keskeiset tapahtumat 2019

Talous- ja hallintopalvelujen vuosi 2019 oli kaikille tulosyksiköille leimallisesti oman toiminnan kehittämisen vuosi. Kansallinen tulorekisteri (KATRE) otettiin käyttöön 1.1.2019, jonka jälkeen kaikki maksetut palkat ja palkkiot on ilmoitettu suoraan verohallinnon vastuulla toteutettuun tietokantapalveluun. Sekä tulorekisterin että kunnan käyttämän Populus-henkilöstöhallinnon ohjelman puutteiden vuoksi tulorekisterin käyttöönotto ei ole yksinkertaistanut palkkatoimiston prosesseja luvutulla tavalla, vaan pikemminkin kasvattanut työtaakkaa pysyvästi korkeammalle tasolle. Vaikka taloustoimistossa ei vastaavanlaisia lainsäädännön asettamia pakollisia muutoksia toimintaan ollutkaan tarvetta tehdä, vaikuttivat jokapäiväisessä työssä käytettyjen työkalujen päivitykset työskentelyyn hyvin vastaavalla tavalla, viimeisimpänä reskontran hoitoon käytetyn ohjelmiston vaihtaminen loppuvuodesta.

Hallintopalvelujen vuonna 2019 toteuttamat kehityshankkeet heijastuvat kaikkien kunnan työntekijöiden arkipäivään. Vuoden aikana hallintopalvelut loivat kunnalle uuden tiedonohjaussuunnitelman (TOS), joka käsittää vuoden 2019 loppuun mennessä noin 5.000 asiakirja ja yli seitsemänsataa tehtäväluokkaa, jotka kaikki täyttävät SÄHKE2-määräyksen ja JHS 191-suosituksen vaatimukset. Suunnitelma integroitiin onnistuneesti uuteen asianhallintajärjestelmään vuoden lopussa. TOS:aan pohjautuen kunnalle luotiin uusi kuntien yhteiseen tehtäväluokitukseen perustuva arkistokaava sekä valmistauduttiin uuden asianhallintajärjestelmän käyttöönottoon vuoden 2020 alussa. Asianhallintaohjelman käyttöönottoon yhteydessä uudistettiin myös päätösten muutoksenhakuohjeet ja luotiin uudet kunnan graafiseen ilmeeseen perustuvat asiakirjapohjat asianhallintajärjestelmään. Erityisesti viimeksi mainittua hanketta voi varauksetta luonnehtia poikkihallinnolliseksi, jonka toteuttaminen vaati merkittävää työpanosta paitsi hallintopalveluilta, myös kunnan kaikilta tulosyksiköiltä. Edellä mainittujen lisäksi vuoden 2019 aikana kunnassa siirryttiin vaiheittain käyttämään pilvipohjaisia O365-tuoteryhmän ohjelmistoja, jotka mahdollistivat muun muassa kustannustehokkaan intranetin rakentamisen yhdessä henkilöstöpalvelujen kanssa.

Talous- ja hallintopalvelujen yhteenlaskettu tulos vuonna 2019 muodostui toimintakatteella mitattuna 17.528 euroa alijäämäiseksi. Vaikka toimintakulujen joukossa osa kustannuksista onkin toteutunut yli talousarviossa esitettyjen lukujen, on suurin yksittäinen syy toimintakatteen poikkeamaan metsän myyntitulojen jaksottuminen seuraavalle vuodelle. Syksyn 2019 ollessa poikkeuksellisen leuto ja sateinen jäivät loppuvuodelle suunnitellut talvihakkuut tekemättä ja metsän myyntitulot jäivät 58.327 euroa talousarviossa esitettyjä pienemmiksi.

Lomituspalvelut

Toiminnan kuvaus

Tohmajärven kunta tuottaa laadukkaat lomituspalvelut koko Keski-Karjalan alueelle. Valtio korvaa maataloille annetuista lomituspalveluista kunnalle aiheutuneet kustannukset ja myöntää toiminnan laajuuden perusteella mitoitettun hallintorahan lomituspalvelujen hallintoon.

HALLINTOPALVELUT

(Keskustoimisto, Maa- ja metsätilat, Talous- ja palkkatoimisto ja Veropalvelut)

Tilivelvollinen talous- ja hallintojohtaja

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Uuden asianhallintajärjestelmän onnistunut käyttöönotto

Mittari: 80 % asianhallintajärjestelmässä olevista asioista siirretty uuteen asianhallintajärjestelmään (Dynasty 10) vuoden 2019 loppuun mennessä

Tavoitteen saavuttaminen osoittautui vuoden 2019 aikana teknisesti mahdottomaksi; vuonna 2019 tai sitä ennen avattuja asioita ei voitu siirtää uuteen asianhallintajärjestelmään, vaan ne jäivät vanhan asianhallintajärjestelmään ns. passiivikantaan.

2. Kunnan saatavien perinnän tehostaminen

Mittari: kunnan saatava laskevat 25 % vuoden 2019 aikana

Tavoitetta ei saavutettu, kunnan saatavat laskivat 21 % vuoden 2019 aikana.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	180 339	188 000	0	188 000	143 003	-44 997
Ulkoiset toimintakulut	-274 940	-314 250	0	-314 250	-285 495	28 755
Toimintakate	-94 602	-126 250	0	-126 250	-142 492	-16 242
Sisäiset toimintatuotot	17 256	15 000	0	15 000	7 373	-7 627
Sisäiset toimintakulut	-18 226	-16 800	0	-16 800	-7 148	9 652
Nettomenot	-95 572	-128 050	0	-128 050	-142 267	-14 217
Poistot ja arvonalentumiset	-1 457	-1 500	0	-1 500	-1 457	43

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas	-6	21		33
postilähetysten määrä / koko kunta	20357	17896	25000	15 317
vireille tulleiden asioiden määrä (uudet)	520	490	650	412
palkan-/palkkionsaajia/v	662	694	700	718

LOMITUSPALVELUT

(Lomituspalvelut)

Tilivelvollinen lomituspäällikkö

Toiminnan sisältö

Vahvistetaan yhteistyötä Pohjois-Karjalan muiden toimintayksiköiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Toteutetaan asiakaslähtöiset palvelut Melan tulokortin mukaisesti

Mittari: arvo 4

Lomituspalveluissa kokeiltiin ensimmäisen kerran asiakastytyväisyyskyselyn toteutusta puhelin kyselyllä, jokaiselle kunnallisia lomituspalveluita käyttäneille lomaoikeutetulle tilalle soitettiin. Asiakastytyväisyyskyselystä saatiin yksityiskohtaisen lomittajakohtaisen palautteen lisäksi myös Melan tulokortin vaativat mittarien arvot. Lomittajakohtaista palautetta käsitellään henkilökohtaisesti maatalouslomittajien kanssa ja näiden mukaan järjestetään tarvittavaa koulusta, sekä voidaan mahdollisesti huomata myös lomittajan varhaisen välittämisen tarpeet, mahdollisen työsuorituksen laadun laskun mukaan.

Paikallisyksikön lomituspalveluita käyttäneet yrittäjät olivat varsin tyytyväisiä lomitukseen onnistumiseen. Arvosanaksi lomitukseen kokonaisuuden onnistumisessa saatiin paikallisyksikössä 4,4. Vuonna 2018 vastaava luku oli 4,23.

2. Osallistutaan maakuntauudistuksen suunnitteluun ja Välitä viljelijästä -tukiverkoston sidosryhmätoimintaan

Mittari: Vähintään yksi henkilö osallistuu varhaisen välittämisen koulutukseen

Maakuntauudistuksen suunnitteluun osallistuttiin niin kauan, kun sitä suunniteltiin. Paikallisyksikkö osallistui välitä viljelijästä sidosryhmän toimintaa ohjaamalla alueen maatalousyrittäjiä hankkeen avun piiriin 8 kappaletta. Lomituspalveluista osallistuttiin hankkeen järjestämään varhaisen välittämisen koulutukseen. Paikallisyksikköjen välistä yhteistyötä lisättiin ja Liperin ostopalvelusopimusta jatkettiin suuremmalla osuudella 2020 vuodelle.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	2 918 629	2 852 200	0	2 852 200	2 579 171	-273 029
Ulkoiset toimintakulut	-2 835 009	-2 810 790	0	-2 810 790	-2 489 010	321 780
Toimintakate	83 620	41 410	0	41 410	90 161	48 751
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-9 143	-8 600	0	-8 600	-7 020	1 580
Nettomenot	74 477	32 810	0	32 810	83 141	50 331
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0

Tohmajärven kunta maksaa MELA:lle vuoden 2019 lopputilityksen yhteydessä todettavan nettokustannuksen ja maksetun ennakon erotuksen. Lomituspalveluiden hallinnosta kunnalle jäi reilu ylijäämä. Tohmajärven kunnan ja Liperin välinen hallinnon ostopalvelusopimus paransi toiminnan tehokkuutta.

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas				
lomituspalvelujen asiakkaat	285	262	267	243
kunnan tuottamat lomituspalveluiden lomapäivät	14 477	13 587	13 192	12 228
- vuosilomat	7 408	6 726	6 942	6 396
- sijaisavut	5 394	5 224	5 050	4 345
- tuettu maksullinen	1 675	1 637	1 200	1 487
lomituspalv.käyttökust. Pidettyä lomapäivää kohti €	201	193	213	190

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

(Sosiaali- ja terveyspalvelut, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, ympäristöterveydenhuolto ja eläkevastuut)

Tilivelvollinen

kunnanjohtaja

Toiminnan sisältö

Kaikkien Pohjois-Karjalan kuntien ja Heinäveden kunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä on vastannut vuoden 2017 alusta alkaen Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymä Siun sote. Tohmajärven sote-palvelut olivat kokonaisulkoistuksen piirissä vuosina 2013-2019. Viimeisenä ulkoistusvuonna palveluita tuotti Terveystalo, jolle Attendo myi terveyspalvelunsa ja samalla myös kokonaisulkoistussopimuksen. Siun soten päätettyä ottaa myös palveluiden tuottamisen omaksi toiminnakseen, vuoden 2019 aikana on valmisteltu henkilöstön ja toimintojen siirtoa Terveystalolta Siun sotelle. Kunnan edustajille ja päättäjille on vuoden aikana tiedotettu valmisteluiden etenemisestä. Toimintaa on arvioitu Siun soten paikallisessa neuvottelukunnassa.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Siun soten järjestämät ja Attendon tuottamat sote-palvelut tukevat tohmajärveläisten terveyttä ja hyvinvointia. Kuntalaiset ovat palveluihin tyytyväisiä.

Attendo myi terveyspalvelutoimintansa ja sen mukana myös kokonaisulkoistetut kuntapalvelunsa Terveystalolle, joka vastasi tohmajärveläisten sote-palveluiden tuottamisesta. Toiminnassa ei tapahtunut käytännössä muutoksia. Itse tavoite on yleisluontoinen, mutta sen voidaan arvioida toteutuneen hyvin, sillä kuntalaiset eivät ole osoittaneet havaittavaa tyytymättömyyttä palveluiden saatavuuteen ja laatuun. Terveystalo on mitannut asiakastyytyväisyyttä terveyskeskuksella sijaitsevilla automaateilla ja siitä saadut tulokset osoittavat kuntalaisten olleen pääsääntöisesti hyvin tyytyväisiä palveluihin.

2. Kunnan edustajat vaikuttavat aktiivisesti Siun soten päätöksenteossa. Yhteistyössä Siun soten kanssa selvitetään alkuvuoden aikana ostopalvelusopimuksen jälkeiset toimintavaihtoehdot, arvioidaan tulevat kustannukset ja Tohmajärven kuntaa kuullaan ennen palveluiden tuottamisen jatkosta päättämistä.

Tavoite lienee toteutunut, vaikka vaikuttamisaktiivisuuden mittaamiseen ei olekaan täsmällisiä välineitä olemassa. Siun soten ja kunnan johdon kesken on neuvoteltu, ja kunta ja kuntapäättäjät ovat olleet hyvin informoituja Siun soten suunnitelmista, joiden mukaan tuotanto siirtyi Siun soten omaksi toiminnaksi. Tulevien kustannusten osalta ei ole saatu täsmällisiä arvioita.

3. Kunta selvittää terveyskeskuskiinteistön tulevaisuusvaihtoehdot, mitä etuja ja riskejä sisältyy omistamiseen tai myymiseen, kartoittaa käytettävissä olevat toimintamallit ja tekee kunnan talouden ja palveluiden saatavuuden kannalta turvaavat päätökset.

Valtakunnallisen sote-uudistuksen kaatuminen ja lykkäytyminen sekä yksityisten toimijoiden kiinnostuksen hiipuminen vaikuttivat siihen, että terveyskeskuskiinteistön omistusmuutoksia ei lähdetty vuoden aikana aktiivisesti selvittämään.

Talousarvion toteutuminen

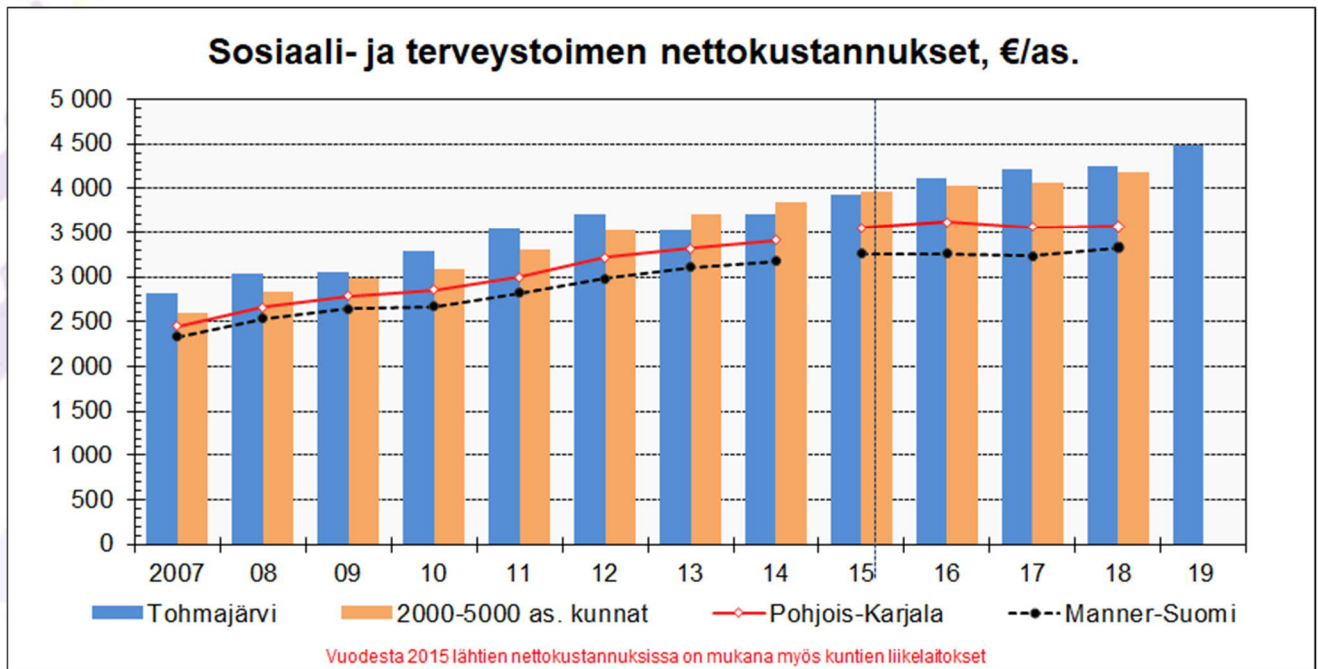
Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	1 985	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintakulut	-18 876 714	-19 553 200	0	-19 553 200	-19 565 528	-12 328
Toimintakate	-18 874 729	-19 553 200	0	-19 553 200	-19 565 528	-12 328
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-245 904	-245 800	0	-245 800	-242 016	3 784
Nettomenot	-19 120 633	-19 799 000	0	-19 799 000	-19 807 544	-8 544
Poistot ja arvonalentumiset	-1 398	0	0	0	0	0

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Sosiaali- ja terveyspalvelut	-18 021 046	-18 642 700	0	-18 642 700	-18 645 447	-2 747
Eläkevastuut	-519 296	-571 500	0	-571 500	-565 965	5 535
Ympäristöterveydenhuolto	-213 847	-216 000	0	-216 000	-222 105	-6 105
Palo- ja pelastustoimi	-366 444	-368 800	0	-368 800	-374 027	-5 227
Yhteensä	-19 120 633	-19 799 000	0	-19 799 000	-19 807 544	-5 797

Sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannuksiin sisältyvät varsinaisten sote-palveluiden lisäksi Siun soteen kuuluvan Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen ja ympäristöterveydenhuollon (terveystarkastus ja eläinlääkintähuolto) kustannukset sekä sote-henkilöstöperusteiset eläkevastuut.

Sote-menot toteutuivat talousarvion mukaan ennakoidusti, koska suurin osa kustannuksista määrittyy Siun soten perussopimuksen mukaisella laskutavalla, eikä muutu talousarvion hyväksymisen jälkeen. Siun sote jatkoi Tohmajärven kokonaisulkoistusta kattamaan vuoden 2019. Hinta oli Siun sotelle samansuuruinen kuin vuoden 2018 sopimushinta. Tohmajärven maksuosuus kuitenkin kasvoi, mikä johtuu siitä, että maksuosuuden määrittäminen perustuu aiempien vuosien toteumatietoihin ja kunnan suhteelliseen osuuteen koko kuntayhtymän kustannuksista.

Tunnusluvut

Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset ovat asukasta kohti laskettuna Tohmajärvellä tyypillisesti olleet saman kokoluokan kuntia korkeammat. Poikkeuksen tekevät vuodet 2013-2015, jolloin kokonaisulkoistuksen taloudellinen hyöty oli parhaimmillaan. Vuoden 2013 kustannusaleneman jälkeen kustannusten nousu on ollut verrokkikuntia, Pohjois-Karjalan ja koko maan kehitystä epäedullisempää.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

SIVISTYSTOIMIALA

(Hallinto, Perusopetus, Lukiokoulutus, Kansalaisopisto, Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, Liikunta- ja nuorisopalvelut sekä Varhaiskasvatus)

Keskeiset tapahtumat 2019

Sivistystoimen vuosi 2019 sisälsi merkittäviä investointeja tai niiden valmisteluja. Kesällä 2019 valmistui Nymanin kentän remontti. Kentälle saatiin hiekkatekonurmialusta, joka sisältää suorituspaikat jalkapallolle, pesäpallolle, juoksulle, pituushypylle, kuulantyyönnölle ja pikajuoksulle, lisäksi talvisin kenttä mahdollistaa luistelun sille sijoitetulla kaukalolla. Kenttä rakennettiin osittain kunnan rahoituksella ja osittain AVI:n rahoituksella. Toinen merkittävä valmistunut investointi vuonna 2019 oli Tikkanan päiväkotitoiminta. Päiväkoti valmistui Tikkanan koulun yhteyteen ja kokosi saman katon alle Onkamo – Tikkala alueen hajanaiset varhaiskasvatuksen palvelut. Päiväkoti on 64 paikkainen, kolme osastoinen ja muodostaa hyvän kokonaisuuden yhdessä Tikkanan koulun kanssa. Kunnan historian suurimman investoinnin eli uuden sivistyskeskuksen rakennustyöt puolestaan käynnistyivät huhtikuussa 2019. Rakennus on tarkoitettu ottaa käyttöön tammikuussa 2021. Vuonna 2019 kilpailullisella neuvottelumenettelyllä hankkeen toteuttajaksi valikoitui LujaTalo oy. Rakennukseen tulee tilat esiopetukselle, perusopetukselle, lukiokoulutukselle, kansalaisopistolle, musiikkiopistolle ja kirjastolle. Sivistyskeskuksen perusopetuksen koulun oppilasohjelman muodostavat Kemien, Värtsilän ja Tietäväisen koulujen oppilaat. Tohmajärven kunnanvaltuusto lakkautti nämä koulut joulukuussa 2019 ja tilalle perustetaan uusi yhtenäiskoulu.

Isojen investointien lisäksi sivistystoimen talousarvio toteutui kokonaisuus huomioiden suunnitellusti. Henkilöstömenot toteutuivat suunnitellusti paitsi varhaiskasvatuksessa, jossa jouduttiin rekrytoimaan henkilöstöä yli suunnitellun ja lisäksi liikunta- ja nuorisopalveluiden rikkonainen vuosi henkilöstön osalta aiheutti ylimääräisiä kustannuksia. Koko sivistystoimessa henkilöstökustannuksia nosti vuoden 2019 alussa kuntaan luotu tva -järjestelmä.

Henkilöstömenojen jälkeen sivistystoimen suurimmat kustannuserät ovat kuljetuskustannukset ja ICT – palvelut. Kuljetuskustannukset toteutuivat vuonna 2019 odotetusti, mutta varhaiskasvatuksessa uuden Daisy -järjestelmän käyttöönotto nosti ICT –kustannuksia. Järjestelmän ylläpitokustannukset ovat vuositasolla halvempia kuin vuonna 2019 käytössä olleen järjestelmän, lisäksi Daisy -järjestelmä helpottaa työvuorosuunnittelua.

Sivistystoimialan hankkeet

Perusopetus ja lukio

- Erasmus +
- Haloo
- Kestävää elämäntapaa molemmin puolin rajaa
- Tutoropettajien toiminta ja osaamisen kehittäminen
- Iloa ja innostusta kieliin ja kulttuureihin Keski-Karjalassa
- Tohmajärven Tutor kouluttautuu
- Kokonainen koulupäivä

- Erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin

Varhaiskasvatus

- Positiivisen diskriminaation edistäminen

Nuorisotoimi

- School's in and school's out

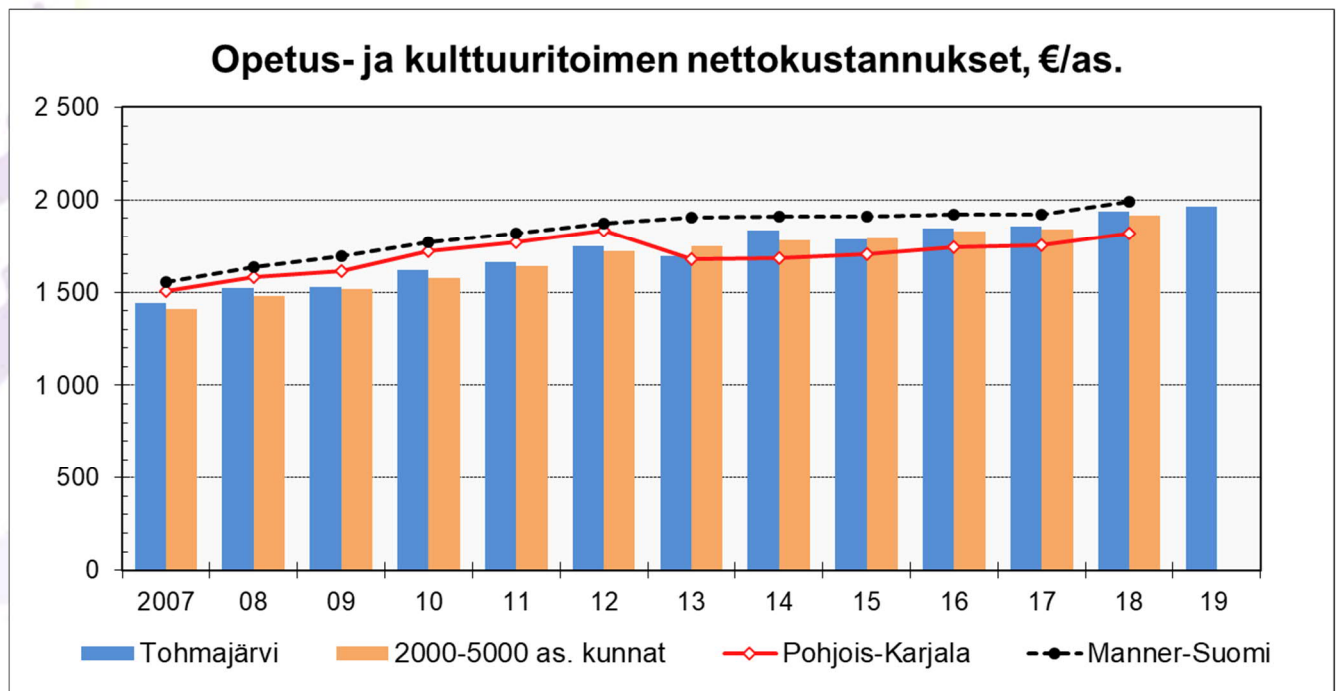
Kirjasto- ja kulttuuritoimi

- Jytyn lukukaveri –hanke
- Kirjasto - avoin kohtaamispaikka
- Lukuhetki kullan kallis

Sivistystoimialan ulkoiset ja sisäiset nettomenot

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	Muutos%
Hallinto					2018-2019
- ulkoiset	-155 023	-156 311	-154 193	-166 294	7,8
- sisäiset	-7 009	-5 738	-5 229	-11 470	119,4
Yhteensä	-162 032	-162 049	-159 422	-177 764	11,5
Musiikkiopisto					
- ulkoiset	0	0	0	-360	
- sisäiset	-89 161	-94 778	-106 690	-114 222	7,1
Yhteensä	-89 161	-94 778	-106 690	-114 582	7,4
Perusopetus					
- ulkoiset	-3 205 111	-3 118 662	-3 161 597	-3 082 836	-2,5
- sisäiset	-801 539	-818 822	-870 844	-799 324	-8,2
Yhteensä	-4 006 650	-3 937 484	-4 032 441	-3 882 160	-3,7
Lukio					
- ulkoiset	-563 396	-506 836	-467 291	-444 773	-4,8
- sisäiset	-225 224	-217 134	-131 035	-90 137	-31,2
Yhteensä	-788 620	-723 970	-598 326	-534 910	-10,6
Kansalaisopisto					
- ulkoiset	-173 193	-141 622	-155 124	-152 409	-1,8
- sisäiset	-26 456	-27 038	-39 069	-9 862	-74,8
Yhteensä	-199 649	-168 660	-194 193	-162 271	-16,4
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut					
- ulkoiset	-304 387	-321 777	-304 607	-299 408	-1,7
- sisäiset	-44 360	-44 525	-45 014	-49 349	9,6
Yhteensä	-348 747	-366 302	-349 621	-348 757	-0,2
Liikunta- ja nuorisopalvelut					
- ulkoiset	-238 120	-240 539	-263 877	-286 073	8,4
- sisäiset	-135 543	-143 724	-125 707	-137 747	9,6
Yhteensä	-373 663	-384 263	-389 584	-423 820	8,8
Sivistystoimiala yhteensä ilman varhaiskasvatusta					
- ulkoiset	-4 639 230	-4 485 747	-4 506 689	-4 432 153	-1,7
- sisäiset	-1 329 292	-1 351 759	-1 323 588	-1 212 111	-8,4
Yhteensä	-5 968 522	-5 837 506	-5 830 277	-5 644 264	-3,2
Varhaiskasvatus					
- ulkoiset	-1 587 219	-1 601 206	-1 730 238	-1 824 763	5,5
- sisäiset	-233 795	-229 881	-293 284	-344 982	17,6
Yhteensä	-1 821 014	-1 831 087	-2 023 522	-2 169 745	7,2
Sivistystoimiala					
- ulkoiset	-6 226 449	-6 086 953	-6 236 927	-6 256 916	0,3
- sisäiset	-1 563 087	-1 581 640	-1 616 872	-1 557 093	-3,7
Yhteensä	-7 789 536	-7 668 593	-7 853 799	-7 814 009	-0,5

Sivistystoimialan tunnusluvut

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO
(Hallinto, Musiikkiopiston kunnan maksuosuus)

Tilivelvollinen lautakunnan jäsenet
sivistysjohtaja

Toiminnan sisältö

Koulutoimiston hallintohenkilöstö vastaa sivistyslautakunnan kokousasioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta, talousarvion valmistelusta ja sen toimeenpanosta, valtionosuuslaskelmista ja tilastoinnista, koulukuljetuksista ja monista henkilöstöhallintoon liittyvistä tehtävistä.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Sivistystoimen hallinto hoidetaan tehokkaasti ja taloudellisesti eri tulosityksiköiden toimintaa tasapuolisesti tukien

Sivistystoimen hallintoa on hoidettu tehokkaasti ja tasapuolisesti eri tulosityksiköiden toimintaa tukien.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	2 564	5 000	0	5 000	561	-4 439
Ulkoiset toimintakulut	-156 756	-163 650	0	-163 650	-167 214	-3 564
Toimintakate	-154 192	-158 650	0	-158 650	-166 653	-8 003
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-111 920	-125 000	0	-125 000	-125 692	-692
Nettomenot	-266 112	-283 650	0	-283 650	-292 345	-8 695
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0

Kustannuspaikoittain	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Opetus- ja kult.toimen.hal.	-160 040	-166 850	0	-166 850	-177 764	-10 914
Musiikkiopisto	-106 072	-116 800		-116 800	-114 581	2 219
Yhteensä	-266 112	-283 650	0	-283 650	-292 345	-8 695

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
<u>Koulutoimisto:</u>				
kokoukset, kpl / §	10 / 148	11 / 116		10 / 106
oppilaita/opiskelijoita 20.9.	429	395	396	404
nettokustannus €/oppilas	373	405	401	440
<u>Musiikkiopiston maksuosuus:</u>				
kunnan oppilaspaikat	53	53	53	53
- oppilaita keskim.ko paikoilla				
nettokustannus €/oppilas	1 987	1 867	1 774	2 162

PERUSOPETUS

Tilivelvollinen

sivistysjohtaja

Toiminnan sisältö

Kunnassa on kolme alakoulua ja yksi yläkoulu. Alakoulut ovat Kemien koulu, Tikkalan koulu ja Värtsilän koulu. Tietäväisen koulu on yläkoulu, jossa on luokat 7-9 ja kolme pienryhmää, jossa on oppilaita luokilla 1-9.

Jokainen koulu laatii vuosittain oman työsuunnitelmansa, johon kirjataan tarkemmin koulun toimintaa kyseisen lukuvuoden aikana. Työsuunnitelma sisältää koulukohtaisia painopistealueita ja erityisteemoja. Kaikkien alakoulujen jatkuvana ja keskeisenä painopistealueena on tapakasvatus ja hyvien tapojen korostaminen.

Iltapäivätoimintaa järjestetään lukuvuonna 2018-2019 kunnan omana toimintana Kemiessä ja Tikkalassa. Kemiessä iltapäivätoimintaa järjestetään yhteistyössä Tohmajärven ev.lut. seurakunnan kanssa. Aamupäivätoimintaa järjestetään Kemiessä.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Kaikki peruskoulun hyväksytysti suorittavat saavat jatko-opiskelupaikan
Peruskoulun kaikki hyväksytysti suorittaneet saivat jatko-opiskelupaikan.
2. Tarjotaan nuorille mahdollisuus osallistua kansainväliseen toimintaan
Nuorille on tarjottu mahdollisuus kansainväliseen toimintaan. Perusopetuksen oppilasryhmiä on vierailut Pietarissa ja Berliinissä. Venäjän Ruskealan kanssa toteutettiin OPH:n kestävän kehityksen hanke. Lisäksi keväällä 2019 toteutettiin yläkoulussa kansainvälisyyspäivä, jossa oli vieraita useista eri kulttuureista.
3. Aktivoidaan nuoria koulun kerhotoimintaan
Yläkoulun kouluviikon rakenne mahdollistaa kerhotoiminnan keskellä koulupäivää. Alakoululaisille on järjestetty kerhotoimintaa kaikilla kouluilla. Kerhotoimintaa on myös järjestetty siten että myös kyyditysoppilaiden on mahdollista osallistua kerhotoimintaan. Myös nuoria on aktivoitu pitämään kerhoja nuorille.

Talousarvion toteutuminen

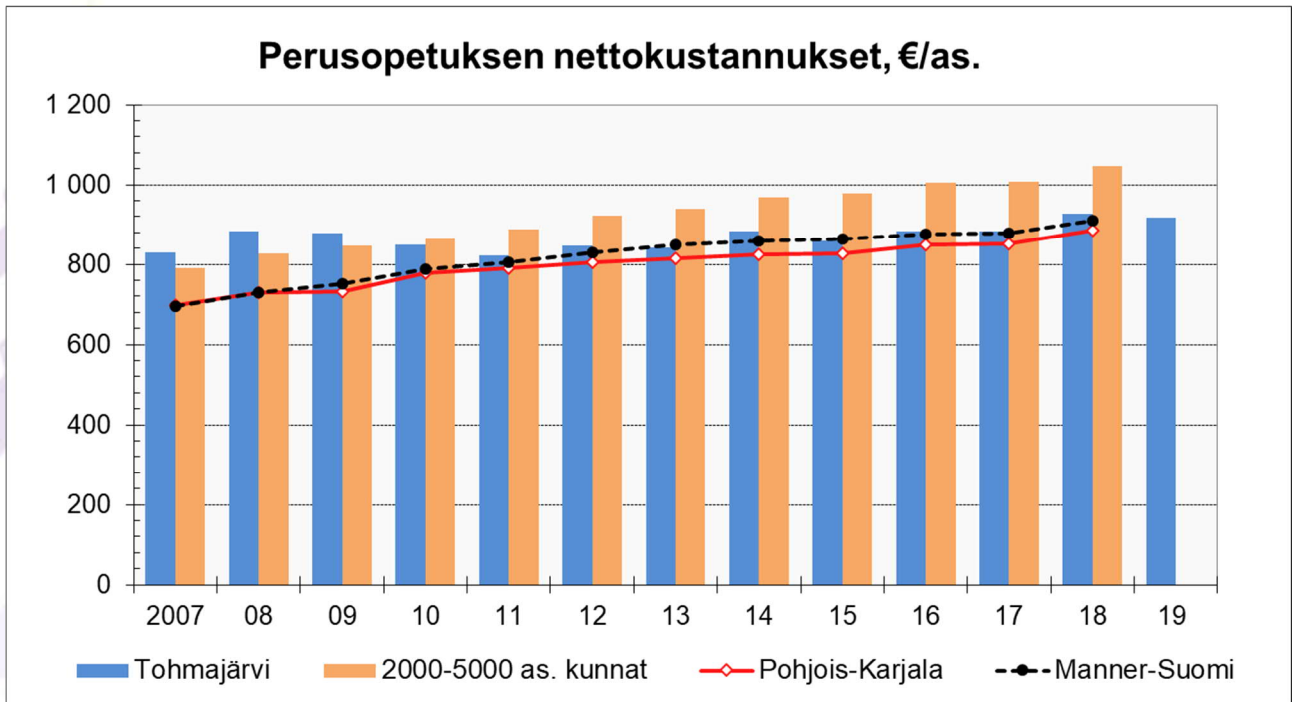
Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	202 177	194 700	0	194 700	263 031	68 331
Ulkoiset toimintakulut	-3 363 774	-3 244 870	0	-3 244 870	-3 342 382	-97 512
Toimintakate	-3 161 597	-3 050 170	0	-3 050 170	-3 079 351	-29 181
Sisäiset toimintatuotot	3 823	0	0	0	2 590	2 590
Sisäiset toimintakulut	-874 667	-800 000	0	-800 000	-801 914	-1 914
Nettomenot	-4 032 441	-3 850 170	0	-3 850 170	-3 878 675	-28 505
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0

	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Kemien koulu	-1 198 987	-1 210 490	0	-1 210 490	-1 249 081	-38 591
Tikkalan koulu	-497 229	-492 550	0	-492 550	-466 708	25 842
Värtsilän koulu	-454 194	-395 040	0	-395 040	-396 108	-1 068
Tietäväisen koulu	-1 842 436	-1 695 660	0	-1 695 660	-1 714 787	-19 127
	-3 992 846	-3 793 740	0	-3 793 740	-3 826 684	-32 944
Iltapäivätoiminta	-39 595	-56 430	0	-56 430	-51 991	4 439
Yhteensä	-4 032 441	-3 850 170	0	-3 850 170	-3 878 675	-28 505

Perusopetuksen osalta talousarvio toteutui hyvin odotetusti. Ulkoisten menojen toimintakate laski edelliseen vuoteen verrattuna 2,6 %. Vaikka vuosi 2019 oli hyvin vilkas erilaisten hankkeiden ja sivistyskeskuksen rakennushankkeen osalta palkkojen toteuma vastasi hyvin tarkkaan talousarviota. Toimintatuotot olivat suuremmat kuin vuonna 2018, mutta vastaavasti lukuisista hankkeista aiheutuneet kulut kasvoivat. Kemien koulu jatkoi toimintaansa Tietäväisen koulun tiloissa syksyllä 2018. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä näkyy positiivisena toimintojen tiivistäminen yhdelle pihamaalle.

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Valtionosuus iltapäivätoimintaan	21 741	32 826	32 826	21 074
oppilasmäärä	366	346	346	358
nettokustannus €/oppilas (ulk.)	10 909	10 425	8 816	8 601

LUKIOKOULUTUS

Tilivelvollinen sivistysjohtaja

Toiminnan sisältö

Lukio toimii yksisarjaisena. Siellä on lukuvuoden 2018-2019 alussa 51 opiskelijaa. Yhteistyötä Kiteen lukion kanssa tehdään opetuksessa ja eri hankkeissa. Yhteistyötä tehdään myös uuden lukiolain hengessä korkea-asteen kanssa. Pedagogisesti lukio pyrkii tarjoamaan opiskelijoille valmiuksia opiskella sähköisissä ympäristöissä, sekä valmistamaan heitä sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Kaikki lukio-opiskelijat saavat lukion päättötodistuksen ja suorittavat ylioppilastutkinnon
Lukio-opiskelijoiden opiskelu eteni suunnitellusti ja kaikki läpäisivät lukio-opinnot ja ylioppilaskirjoitukset oman aikataulunsa mukaisesti.
2. Tarjotaan nuorille mahdollisuus osallistua kansainväliseen toimintaan
Tohmajärven lukion oli vuonna 2019 mukana kahdessa Erasmus –hankkeessa. Vuonna 2018 alkaneen hankkeen puitteissa opiskelijaryhmät vierailivat Turkissa ja Romaniassa. Toinen hankkeista alkoi syksyllä 2019. Näiden hankkeiden kautta nuorilla on hyvä mahdollisuus osallistua kansainväliseen toimintaan.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	82 924	28 000	0	28 000	74 275	46 275
Ulkoiset toimintakulut	-550 215	-452 720	0	-452 720	-519 048	-66 328
Toimintakate	-467 291	-424 720	0	-424 720	-444 773	-20 053
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-131 035	-74 800	0	-74 800	-90 137	-15 337
Nettomenot	-598 326	-499 520	0	-499 520	-534 910	-35 390
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0

Kustannuspaikoittain	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Lukiokoulutus	-590 872	-437 650	0	-437 650	-537 873	-100 223
Koulutusviennin selvityshank.	-7 454	-61 870		-61 870	2 963	64 833
Yhteensä	-598 326	-499 520	0	-499 520	-534 910	-35 390

Lukiokoulutuksen osalta vuoden 2019 talousarvio toteutui odotetusti. Ulkoisten menojen toimintakate laski 4,8%. Aktiivinen hanketoiminta toi toimintatuottoja vuodelle 2019 selkeästi enemmän verrattuna vuoteen 2018.

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
valtionosuus:				
- ilman korotusta	541 546	492 287	565 377	463 058
- korotettuna (20 % / 10 %)	644 881	541 048	621 915	
opiskelijoita	63	49	50	46
nettokust. €/oppilas (ulk.)	11 492	12 211	8 494	11 628

KANSALAIPOISTO

Tilivelvollinen kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja

Toiminnan sisältö

Kansalaisopisto järjestää kuntalaisille vapaaseen sivistystyöhön kuuluvaa opetusta n. 3 200 tuntia 20 työpisteessä, joita ovat kunnan tilat ja yksityisiltä henkilöiltä tai yhteisöiltä vuokratut tilat. Opetuksen hoitaa pääasiassa n. 35 sivutoimista tuntiopettajaa, joista suurin osa on paikkakuntalaisia.

Eri kursseja on tarjolla n. 100, jossa mukana yleisöluentoja.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Tavoitteena on digitaalisten taitojen vahvistaminen osallistumalla koulutuksiin ja järjestämällä aiheeseen liittyviä kursseja. Tarkoituksena on myös hakea aiheeseen liittyvää laadun kehittämisavustusta.

Mittari: kursseille osallistuneiden määrä. Tavoitteena on saavuttaa 40 kurssilaista.

Kansalaisopisto suunnitteli syksyille 2019 4 erilaista digitaitokurssia, joista 1 ei toteutunut. Kullekin kurssille osallistuneiden maksimimäärä oli 10. Kursseilla oli yhteensä 29 osallistujaa.

2. Työpajojen järjestäminen, joissa pääsee tutustumaan eri kursseihin
- Mittari: työpajoihin osallistuneiden määrä. Tavoitteena saavuttaa 40 osallistujaa.

Kansalaisopisto järjesti Tietäväisen koululla 5 erilaista työpajaa, joissa oppilaat saivat kokeilla, keskustella tai vain kuunnella opettajien kertoessa kurssien sisällöistä. Osallistujia oli noin 115 oppilasta.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	59 287	57 900	0	57 900	58 141	241
Ulkoiset toimintakulut	-214 411	-223 780	0	-223 780	-210 550	13 230
Toimintakate	-155 124	-165 880	0	-165 880	-152 409	13 471
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-39 069	-24 000	0	-24 000	-9 862	14 138
Nettomenot	-194 193	-189 880	0	-189 880	-162 271	27 609
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus. €/asukas	37	43		37
valtionosuus	103 247	102 584	106 151	104 269
opiskelijoita keskimäärin	847	813	800	874
opetustuntien lukumäärä	2 978	2 991	3 200	3 023
nettokustannus €/opetustunti	48		52	50

Kansalaisopiston kurssimaksuja kertyi samassa suhteessa kuin edellisenä vuotena, tuottoa lisäsi kansalaisopiston ja liikuntatoimen yhteinen hanke. Voimaa vanhuuteen -jatkohankkeen hanketyöntekijän palkkakustannukset maksoi kansalaisopisto, niin kuin edellisenä vuotenaakin. Menot pysyivät samalla tasolla kuin aiemmin.

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT

Tilivelvollinen kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja

Kirjastopalvelut

Toiminnan sisältö

Hyvänlaatuisen kokoelman ylläpitäminen ja lukemiseen innoittaminen. Kirjastopalveluiden saavutettavuuden takaaminen kotipalvelun, kirjastoauton sekä itsepalvelulehtisalin avulla myös niille, jotka eivät pääse asioimaan kirjastossa sen aukioloaikojen puitteissa.

Kolmen hankkeen avulla kirjastossa oli enemmän kirjastopalveluihin ja lukemiseen liittyvää toimintaa tarjolla sekä tuloja käytettävissä. Hankkeisiin käytetyn omarahoitusosuuden ohella menot pysyivät muutoin samalla tasolla kuin aiemmin.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Tavoitteena on kirjaston markkinoinnin kehittäminen, jolla saavutetaan uusia asiakkaita ja kävijöitä kirjastoon
Mittari: uusien kirjastokorttien ja omatoimikulkutunnisteiden määrä. Tavoitteena on 170 uutta asiakasta ja 10 kulkutunnistetta

Kirjasto markkinoi toimintaansa aktiivisesti. Kirjastoon saatiin 119 uutta asiakasta ja 7 asiakasta otti kulkutunnisteen käyttöönsä.

Kulttuuripalvelut

Toiminnan sisältö

Kaikille tohmajärveläisille koululaisille tarjotaan yhteinen kulttuurikokemus – ”Kulttuurin virta Tohmajärvi” – joka toistuu vuosittain, mutta hieman erilaisin sisällöin. Eri luokille suunnataan erilaisia paikallisia sekä maakunnan kulttuurilaitosten tarjoamia kulttuurielämyksiä ja -kokemuksia. ”Kulttuuri virtaa” toteutetaan yhteistyössä Pohjois-Karjalan kulttuuriverkoston sekä Joensuun lastenkulttuurikeskuksen kanssa.

Kulttuuripalveluiden toimintakulut pysyivät suunnitelmien mukaisesti maltillisina. Tuottoa kertyi pääsymaksullisista tapahtumista.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. ”Kulttuurin virta Tohmajärvi” -kulttuuripolun tavoitteena on saavuttaa kaikki luokka-asteet Tohmajärvellä

Mittari: toimintaan osallistuneiden oppilaiden määrä

Kaikki luokat osallistuivat Kulttuurin virta Tohmajärvi toimintaan. Kävijöitä oli yhteensä 610, osa oppilaista osallistui useampaan esitykseen. Tämän lisäksi kulttuuritoimi järjesti myös muita alakoululaisille ja vahaiskasvatukselle suunnattuja esityksiä, jotka eivät näy tässä tilastossa.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	15 538	19 000	0	19 000	31 959	12 959
Ulkoiset toimintakulut	-320 145	-329 050	0	-329 050	-331 367	-2 317
Toimintakate	-304 607	-310 050	0	-310 050	-299 408	10 642
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-45 014	-48 800	0	-48 800	-49 349	-549
Nettomenot	-349 621	-358 850	0	-358 850	-348 757	10 093
Poistot ja arvonalentumiset	-1 377	-1 400	0	-1 400	-1 377	23

Kustannuspaikoittain	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Kirjastopalvelut	-281 146	-290 900	0	-290 900	-289 414	1 486
Kulttuuripalvelut	-56 115	-51 850	0	-51 850	-41 733	10 117
Museot	-12 359	-16 100	0	-16 100	-17 610	-1 510
Yhteensä	-349 620	-358 850	0	-358 850	-348 757	10 093

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas	73	75		80
- josta kirjastopalvelut	61	63		66
- josta kulttuuripalvelut	12	13		10
<u>Kirjastopalvelut</u>				
lainausten lukumäärä	56 282	48 402	60 000	51 063
- josta kirjastoauton osuus	16 760	12 925	20 000	9 227
lainauksia/asukas	12,3	13,4	13	11,7
verkkokäyntejä	15 521	15 525	15 525	22 358
nettokustannus. €/lainaus	5,32	4,58	4	5,66
<u>Kulttuuripalvelut</u>				
tapahtumien lukumäärä	14	10		9

LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT

Tiivielvöllinen sivistysjohtaja

Toiminnan sisältö

Nuoriso- ja liikuntatoimen tehtävien järjestämisestä vastaa liikunnan-, nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajat. Toimintoja järjestetään yhteistyössä eri järjestöjen ja yhteisöjen kanssa sekä kunta- että läänitasolla.

Kunnan nuorityöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut ja etsivä nuorisotyö tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot.

Nuorisotoimen toimintaan kuuluu nuorisotilojen ylläpitäminen, nuorisotapahtumien ja toiminnan järjestäminen, nuorisotoiminnan edellytysten ja mahdollisuuksien luominen sekä lasten ja nuorten kasvu- ja elinoloihin vaikuttaminen (nuorisovaltuusto, paikallinen, alueellinen ja moniammatillinen yhteistyö).

Liikuntatoimi vastaa ulko- ja sisäliikuntapaikkojen ylläpidosta. Palveluja ostetaan kunnan tekniseltä toimelta ja ulkoisilta tuottajilta. Liikuntatoimi järjestää yhdessä koulujen kanssa koululaisliikuntatapahtumia ja kesäisin lasten uimakoulutoimintaa sekä yhdessä nuorisotoimen kanssa liikuntapainotteisia retkiä ja tapahtumia. Liikuntatoimi osallistuu omalta osaltaan terveystoiminnan kehittämiseen ja järjestämiseen sekä toiminnallaan ennaltaehkäisee kuntalaisten liikkumattomuudesta aiheutuvia haittoja ottaen huomioon myös erityisryhmät. Liikuntatoimi tukee urheiluseuroja/urheilijoita toiminnallisesti ja taloudellisesti.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Voimaa vanhuuteen -hanke

Hankkeella saadaan vertaisohjaajia sekä ulkoiluystäviä ikäihmisten liikkumiseen. Hankkeen vaikuttavuutta seurataan osallistujalistailla

Voimaa Vanhuuteen- hankkeen tiimoilta on järjestetty vertaisohjaajakoulutus (syksy 2019) sekä kaksi ulkoiluystäväkoulutusta (kevät 2019 ja syksy 2019). Vertaisohjattuja ryhmiä alkaa pyöriä Värtsilässä alkuvuoden 2020 aikana. Ulkoiluystäviä on muutamia ja he toimivat oman ajan rajoissa. Vertaisohjaajakoulutuksiin on ollut haasteellista löytää vapaaehtoisia ja siksi toiminta on ollut vähäistä. Voimaa Vanhuuteen- hanke jatkuu vuoden 2020 loppuun ja hankkeen tiimoilta pyritään tekemään tempauksia ja liikuttavia tekoja ikäihmisten hyväksi.

2. Seniorikortin käyttöönotto syksyllä 2019

Mittari: myytyjen korttien määrä

Seniorikorttia ei otettu käyttöön vuoden 2019 aikana. Seniorikortin käyttöönottoa hankaloitti kevään aikana vakituisen henkilöstön vaje ja suunnittelu jäi näin ollen olemattomaksi.

Liikuntatoimen syksy hoidettiin sijaismenettelyillä ja seniorikortin suunnittelu päätettiin siirtää vuodelle eteenpäin. Liikuntatoimi kartoittaa muiden kuntien malleja seniorikortista ja sen sisällöistä ja suunnittelee seniorikortin omien tarpeiden pohjalta kysyntää vastaavaksi palveluksi.

3. Etsivän nuorisotyön tehostaminen

Honkalampisäätiön tuottaman työpajatoiminnan lisänä tehtävän etsivän nuorisotyön osuutta tehostettava ja lisättävä. Tavoitettujen asiakkaiden määrää nostettava.

Honkalampi säätiön tuottama etsivä nuorisotyö tavoitti 14 nuorta vuonna 2019. Määrä on suurin piirtein sama kuin edellisenä vuonna. Honkalampisäätiön tuottamaan etsivä nuorisotyöhön ei olla tyytyväisiä, koska tavoitettujen nuorten määrä ei ole noussut viimeisen vuoden aikana juuri ollenkaan. Nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn ja tukemiseen halutaan panostaa enemmän ja tehostaa toimintaa entisestään jatkossa.

4. Koulunuorisotyön suunnitelmallinen aloittaminen

Koulussa tehtävää nuorisotyötä kehitetään ja juurrutetaan osaksi koulun arkea.

Yksi nuorisotyön muodoista on koulunuorisotyö, jolla tavoitetaan nuoret koulupäivän aikana ja ollaan apukäsinä koulun arjessa. Koulupäivystykset aloitettiin Tietäväisen koululla syksyllä 2018 ja vuoden 2019 aikana koulunuorisotyö on saatu juurrutetuksi osaksi Tietäväisen koulua. Nuorisohjaaja/ vapaa-ajanohjaaja on ollut viikoittain koululla yhdessä seurakunnan nuorisotyöntekijän kanssa. Oppilaille on järjestetty pienimuotoista välituntitoimintaa mm. Välituntibingo. Koululla on koettu tärkeäksi niin oppilaiden, opettajien kuin toimijoidenkin mielestä. Nuorisotoimen ja koulun yhteistyötä saadaan tiivistettyä nuorten hyväksi.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	35 715	19 800	0	19 800	21 849	2 049
Ulkoiset toimintakulut	-299 593	-287 540	0	-287 540	-307 923	-20 383
Toimintakate	-263 878	-267 740	0	-267 740	-286 074	-18 334
Sisäiset toimintatuotot	910	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-126 617	-140 700	0	-140 700	-137 747	2 953
Nettomenot	-389 585	-408 440	0	-408 440	-423 821	-15 381
Poistot ja arvonalentumiset	-25 011	-32 300	0	-32 300	-29 886	2 414

Kustannuspaikoittain	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Liikunta ja ulkoilu	-284 660	-278 610	0	-278 610	-321 102	-42 492
Nuorisotoimi	-104 925	-129 830	0	-129 830	-102 719	27 111
Yhteensä	-389 585	-408 440	0	-408 440	-423 821	-15 381

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
<u>Liikunta ja ulkoilu</u>				
nettokustannus €/asukas	61	64		74
valtionosuus	16 886	16 583	16 291	16 291
myönnetyt avustukset €	12 785	12 683	13 000	11 405
myönnetyt avustukset €/asukas	2,8	2,8	2,9	2,6
liikuntapaikkapasseja, lkm	200	250	250	230
ylläpidettyjä latuja, km	23	23	23	23
hoidettuja liikuntapaikkoja, lkm	14	15	15	16
<u>Nuorisotoimi</u>				
nettokustannus €/asukas	23	23		24
valtionosuus	4 696	4 771	4 678	4 615
tapahtumia, retkiä, lkm	20	20	20	12
osallistujien lukumäärä	750	900	900	455

VARHAISKASVATUS

Tilivelvollinen varhaiskasvatuksen päällikkö

Toiminnan sisältö

Tikkalan päiväkoti avasi ovet aikataulussaan 1.9.2019 yhdistäen Tikkalan ja Onkamon alueiden varhaiskasvatuspalvelut samaan paikkaan. Täyttöaste 85% käytettävistä paikoista (1.2.2020). Lasten määrä varhaiskasvatuksessa (1.2.2020) yhteensä 169 lasta, joista esiopetuksessa 42 lasta.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Varhaiskasvatuksen sähköisiä viestipalveluita kehitetään ottamalla käyttöön sähköinen viestijärjestelmä.

Mittari: 70 % varhaiskasvatuksen tiedottamisesta tapahtuu sähköisen viestijärjestelmän kautta
Varhaiskasvatuksen palvelutuotannon käyttöjärjestelmä vaihdettiin ProConsonasta Daisyyh. Käyttöönotto on tapahtunut asteittain 1.11.2019 – 31.1.2020 välisenä aikana. Daisy yhdistää varhaiskasvatuksen hallinnon käyttöjärjestelmän sekä sähköisen asiointi- ja viestintäjärjestelmän. Daisya käytetään myös henkilöstön työajanseurantaan. Tiedottaminen sähköisen viestintäjärjestelmän kautta on alkanut tuotantokäytön alkaessa 1.1.2020.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	160 682	174 400	0	174 400	180 069	5 669
Ulkoiset toimintakulut	-1 890 920	-1 911 800	0	-1 911 800	-2 004 832	-93 032
Toimintakate	-1 730 238	-1 737 400	0	-1 737 400	-1 824 763	-87 363
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Sisäiset toimintakulut	-293 284	-311 800	0	-311 800	-344 982	-33 182
Nettomenot	-2 023 522	-2 049 200	0	-2 049 200	-2 169 745	-120 545
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0

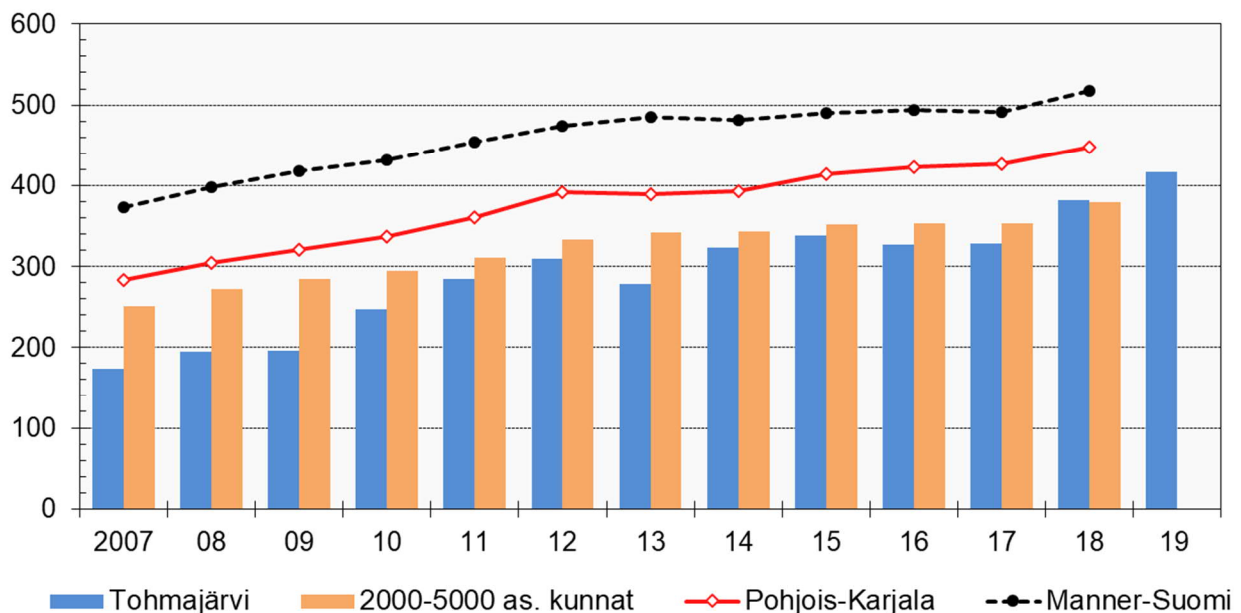
Varhaiskasvatuksen maksutuotot toteutuivat pitkälti laskelmien mukaan. Maksettavan kotihoidontuen määrä on selkeästi laskenut. Kotihoidon vähentyessä verrannollisesti varhaiskasvatuksessa kasvanut lasten määrä on nostanut henkilöstöresursseihin sekä tilapäisesti käyttöön otettujen tilojen muodostamia kuluja. Toisaalta henkilöstömenoja on tasoittanut vuorohoidollisen tarpeen keventyminen.

Kustannuspaikoittain	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Varhaiskasvatuksen hallinto	-110 976	-121 910	0	-121 910	-136 967	-15 057
Lasten päiväkotihoito	-817 981	-811 870	0	-811 870	-888 180	-76 310
Lasten perhepäivähoito	-577 861	-556 640	0	-556 640	-632 432	-75 792
Muu lasten päivähoito	-196 174	-190 000	0	-190 000	-127 334	62 666
Esiopetus	-286 690	-316 550	0	-316 550	-353 372	-36 822
Erityisvarhaiskasvatus	-33 839	-52 230	0	-52 230	-30 773	21 457
LAPE-muutosohjelma	0	0	0	0	-687	-687
Yhteensä	-2 023 521	-2 049 200	0	-2 049 200	-2 169 745	-120 545

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas	400	452		498
lasten kotihoidontuki 1 000 €	225	196	190	127
lapsia keskimäärin kotihoidontuen piirissä	70	72	75	50
hoidettavia lapsia 31.12.	146	170	166	184
- josta esiopetuksessa	36	41	42	42
esiopetusryhmien lkm	3	3	3	3
esiopetustuntien määrä	2 100	2 100	2 100	2 100

Lasten päivähoiton nettokustannukset, €/as.

KESKI-KARJALAN MUSIIKKIOPISTO

(Musiikkiopisto ja Varhaisiän musiikkikasvatus)

Tilivelvollinen musiikkiopiston rehtori

Toiminnan sisältö

Musiikkiopisto järjestää ja tuottaa laadukasta musiikin ja tanssin tavoitteellisen oppimisen toimintaa pääasiassa sopimuskuntien lapsille ja nuorille, vapaiden paikkojen puitteissa myös aikuisille. Erikoistumisalueita ovat taidemusiikki, bändi-/yhtyeopetus, pop/rock/jazz-musiikkiopetus, kansanmusiikki ja tanssin opetus.

Musiikkiopisto järjestää eri tilaisuuksiin ohjelmalvelua ja erilaista konserttitoimintaa seitsemällä eri paikkakunnalla. Oppilaitos tekee yhä tiiviimpää yhteistyötä varhaiskasvatuksen, koulun perusopetuksen, lukiokoulutuksen, sosiaalitoimen, neuvolapalveluiden ja ikäihmisten palveluiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Lasten ja nuorten sosiaalisen syrjäytymisen ehkäiseminen toimintaan sitoutumalla Keski-Karjalan musiikkiopiston toiminta-alueella laajan tarjonnan ja opetusmuotojen avulla. Opetusta myös päiväkodeissa ja koulupäiviin yhdistettynä.
Ns. Matalan kynnyksen toimintaa on Tohmajärvellä ollut Torvikopla-toiminta Tietäväisen koululla, ukulele-pajat Tikkanan koululla; soittotunteja sovittu joustavasti kouluilla koulupäivien päätteeksi. Muissa sopimuskunnissamme on myös vastaavanlaisia toimintoja.
2. Laadukkaiden, valtakunnalliset kriteerit täyttävien taiteen perusopetuspalveluiden tarjoaminen. Pitkäjänteisyyteen kasvattaminen ja kannustaminen, laaja-alaisten oppimisvalmiuksien kehittäminen (vrt. aivotutkimustulokset musiikkikasvatuksen merkityksestä oppimisen taitoihin)
Opettajien täydennyskoulutuksesta huolehtiminen on keskeisimpiä laatua edistäviä tekijöitä. Opettajien verkostoyhteistyö lisääntynyt uusien käyttöönotettujen järjestelmien mukaisesti (kuten O365-käyttöönotto, joka on tuonut pikaviestimahdollisuudet eri työryhmille, palaveriryhmäpuhelut). Yhteistyö käynnistynyt kansainvälisesti kumppanioppilaitosten kanssa, ensimmäinen vastavierailu vastaanotettu Sveitsistä 9/2019, ja kansainvälistä tietoa toimialan laatutekijöistä ja innovaatioista on saatu jalkautettua pedagogisten foorumeiden ja opettajatapahtumien kautta henkilöstölle.
Aivotutkija Mari Tervaniemi oli luennoimassa mainitusta aiheesta henkilöstöllemme 6.9.2019.
3. Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointiin panostaminen kehittämällä yhteistyötä mm. kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhteistyömuotoja ovat mm. seniorimusiikkitoiminta, kerhot ja iltapäiväkerhotoiminta, erilaiset projektit ja tapahtumat
Yhteistyö Pohjois-Karjalan musiikkiyhdistyksen kanssa tiivistynyt. Yhteistyöhön on sisällytetty mm. Ruskatröötä-tapahtumajärjestelyt, kesäleiriyhteistyö, PianoCarelia-tapahtuman

järjestelyt, vanhojen tanssien järjestelyjen toteuttaminen. Yhteistyö Siikasalmen kristillisen koulun kanssa; toteutetaan tilaustoteutuksena orkesterin johtaminen, jousisoitinopetusta. Seniorimusiikkitoimintaa on toteutettu kolmen eri palvelukodin toimesta, ja lisäksi Kesälahdella säännönmukaisesti konsertti- ja luokkatuntiopetusta palvelukodin kanssa yhteisissä tiloissa. Yhteistyötä myös eri hyvän tekijä järjestöjen, kuten Lionsien kanssa.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	592 846	586 600	0	586 600	591 188	4 588
Ulkoiset toimintakulut	-1 403 499	-1 414 680	0	-1 414 680	-1 425 946	-11 266
Toimintakate	-810 653	-828 080	0	-828 080	-834 758	-6 678
Sisäiset toimintatuotot	75 269	81 300	0	81 300	79 218	-2 082
Sisäiset toimintakulut	-17 550	-13 400	0	-13 400	-12 041	1 359
Nettomenot	-752 934	-760 180	0	-760 180	-767 581	-7 401
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0

Toimintatuloja lisäsi oppilaspaikkauudistus, jossa perusopintojen oppilasmaksut muutettiin yhden hintatason mukaisiksi. Toimintakulut ovat toteutuneet melko hyvin talousarvion ja odotusten mukaisesti (100,8%).

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
valtionosuus	760 722	762 501	759 400	759 338
Tohmajärven maksuosuus	95 346	96 942	116 800	
- oppilaspaikan kokonais hinta €	1 696		2 204	
oppilaspaikat	320	323	323	323
- Kitee	90	90	90	90
- Rääkkylä	35	35	35	35
- Tohmajärvi	53	53	53	53
- Liperi	57	57	57	57
- Outokumpu	32	35	35	35
- Polvijärvi	40	40	40	40
- Heinävesi	13	13	13	13
pyrkijät/valitut	116/72	103/101		134/113
oppilasmäärä 20.9.	809	845	845	910
- musiikkiopistolaiset	742	785	785	816
- muut (ostopalvelut)	67	60	60	94
henkilöstö	48		45	48
viranhaltijaopettajat	9		9	9
tuntiopettajat	34		31	34
hallintohenkilöstö	5		5	5
opetuspisteet	26		26	25

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Tekninen toimiala

(Hallinto, Tekninen toimi, Vesihuoltolaitos, Ravitsemus- ja siivouspalvelut, Tila- ja vuokrauspalvelut)

Toiminnan sisältö

Teknisen toimen keskeinen tavoite on taata kuntalaisille liikennöitävissä ja turvallisessa kunnossa olevat kaavatiet, vesihuoltolaitoksella hoitaa lakien ja asetusten mukaisesti niin veden toimitus kuin jäteveden vastaanotto ja käsittely, huolehtia kunnan toimesta tapahtuvasta talon- ja yhdyskuntateknisestä rakentamisesta ja rakennuttamisesta sekä kunnan kiinteistöjen ja kunnallistekniikan ylläpidosta huolehtia kaavoituksen valmistelusta, jätehuollon toimivuudesta, rakennustarkastuksesta ja ympäristönsuojelusta järkevästi ja taloudellisesti.

Keskeiset tapahtumat 2019

Vuosi 2019 oli merkittävä investointien kannalta. Tikkanen päiväkoti valmistui syksyllä. Haastavin vaihe työmaalla oli uuteen päiväkotiin ja aikaisemmin rakennettuun kouluun liittyvä, keittiötilojen uudelleenrakentamiseen verrattava saneeraus.

Kemien sivistyskeskuksen rakentaminen alkoi keväällä, suunnitellun aikataulun mukaisesti. Merkittävin haaste perustuvaiheessa oli vanhan öljysäiliön aiheuttama öljyvahinko. Ennalta arvaamattomia kustannuksia maaperän puhdistamisesta muodostui hieman yli 120 000 €. Rakennuksen palo- ja rakennusfysikaaliset selvitykset käynnistettiin loppuvuodesta 2019 ympäristölautakunnan toimesta. KVR-urakan hallinta on aiheuttanut huomattavasti arvioitua enemmän työtä, liittyen valvontaan ja rakennuttamiseen. Luonnontuotehallin laajennustyömaa aloitettiin syksyllä 2019.

Lastenpuiston kunnostus toteutettiin alkuperäisen aikataulun mukaisesti. Uusia kalusteita hankittiin puistoon.

Kaavateistä kunnostettiin Majjantie, Hainarintie, Yrjöntie, Väinöntie, Suoniementie, Purotie, Leenantie, Wahrmanintie, Oeschintie. Katuvaloverkon sähkökeskukset uusittiin.

Runkovesijohtojen ja -viemäreiden saneeraustarveselvitys valmistui. Vatasenkujan runkoviemäri saneerattiin. Matinsärkän välisäiliön laittilan pumput, putket ja sähköt uusittiin.

Kiinteistöjen lämmönvaihtimet uusittiin liikuntahallille ja päiväkoti Käenpesään. Päiväkoti Käenpesälle ja Tikkanen koululle rakennettiin aurinkosähköjärjestelmä. Nymanin talon ja musiikkiopiston julkisivuverhouksia korjattiin ja maalattiin. Nymanin talon asunto peruskorjattiin. Asuntorannan E- ja F-rivitalojen huoneistoremontit valmistuivat. Lisäksi toteutettiin lukuisa määrä muita remonttikohteita.

Teknisen toimialan ulkoiset ja sisäiset nettomenot

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	Muutos% 2018-2019
Hallinto					
- ulkoiset	-220 384	-247 023	-297 402	-251 693	-15,4
- sisäiset	-13 586	-14 094	-17 970	-20 745	15,4
Yhteensä	-233 970	-261 117	-315 372	-272 438	-13,6
Tekninen toimi					
- ulkoiset	-793 769	-348 546	-400 619	-374 741	
- sisäiset	46 786	36 142	18 707	29 623	58,4
Yhteensä	-746 983	-312 404	-381 912	-345 118	-9,6
Vesihuoltolaitos					
- ulkoiset	450 183	340 007	341 273	343 958	0,8
- sisäiset	-32 976	-37 624	-40 716	-18 503	-54,6
Yhteensä	417 207	302 383	300 557	325 455	8,3
Ravitsemus- ja siivouspalvelut					
- ulkoiset	-771 881	-781 142	-766 356	-762 916	-0,4
- sisäiset	755 905	762 888	772 227	731 094	-5,3
Yhteensä	-15 976	-18 254	5 871	-31 822	-642,0
Tila- ja vuokrauspalvelut					
- ulkoiset	-651 964	-693 736	-612 657	-650 878	6,2
- sisäiset	1 011 366	1 025 629	1 056 743	1 030 728	-2,5
Yhteensä	359 402	331 893	444 086	379 850	-14,5
Tekninen toimiala yhteensä					
- ulkoiset	-1 987 815	-1 730 440	-1 735 761	-1 696 270	-2,3
- sisäiset	1 767 495	1 772 941	1 788 991	1 752 197	-2,1
Yhteensä	-220 320	42 501	53 230	55 927	5,1

HALLINTO

Tilivelvollinen lautakunnan jäsenet
tekninen johtaja

Toiminnan sisältö

Huolehtia, suunnitella ja johtaa maankäytön suunnittelun valmistelua, kunnan toimesta tapahtuvaa talon- ja yhdyskuntatekniikan rakentamista, rakennuttamista sekä niihin liittyviä kunnossapito- ja käyttötehtäviä, yksityistielainsäädännön edellyttämiä kunnan tehtäviä, huolehtia liikenneturvallisuudesta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristönsuojelusta valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Toimistohenkilökunnan työkuormaa pyritään keventämään toimintoja selkeyttämällä ja tilapäisellä lisähenkilökunnalla.
Tavoite ylittöiden minimointi. Vertailuluku vuoden 2018 toteuma.
 - Ylitöitä ei maksettu vuoden 2019 aikana. Tuntikertymät työaikaliukumista olivat kuitenkin usealla henkilöllä vuoden lopussa täynnä. Kapasiteettia on lisättävä tulevan vuoden aikaan.
2. Henkilöstöjärjestelyjä suoritetaan kuntatekniikan toimintojen osa-alueilla.
 - Palkattiin kuntatekniikan päällikkö.
3. Arkistojen ajantasaistaminen saadaan päätökseen vuoden 2019 aikana.
Tavoite, ettei arkistossa ole keskusarkistoon kuuluvaa aineistoa.
 - Arkisto käytiin läpi. Muutamia mappeja on vielä tarkistamatta.

Talousarvion toteutuminen

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	9 780	4 100	0	4 100	6 599	2 499
Ulkoiset toimintakulut	-307 182	-307 960	0	-307 960	-258 292	49 668
Toimintakate	-297 402	-303 860	0	-303 860	-251 693	52 167
Sisäiset toimintatuotot	2 019	0	0	0	465	465
Sisäiset toimintakulut	-19 989	-22 000	0	-22 000	-21 210	790
Nettomenot	-315 372	-325 860	0	-325 860	-272 438	53 422
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas	57	70		62
kokoukset, kpl/§	9/153	10/144		11/138
myönnetyt maa-ainesten ottoluvat	1	1		3
voimassa olevat maa-ainesten ottoluvat 31.12.	22	19		18
myönnetyt ympäristöluvut	0	2		1
ympäristölupia 31.12.	34	36		34

TEKNINEN TOIMI

Tilivelvollinen tekninen johtaja

Teknisen toimen toimintakate alittaa budjetoidun n. 30 000 €:lla. Yhdyskuntasuunnittelun palvelujen osto jäi ennakoitua n. 28 000 € pienemmäksi. Rakennusvalvonnan tulosta korjasi aavistuksen ennakoitua paremmat tuotot ja pienentyneet kustannukset.

Vesilaitoksen toimintakate oli n. 15 000 € ennakoitua parempi johtuen kuivan kesän aiheuttamasta kulutuksen kasvusta. Viemärlaitoksella toimintakate kasvoi n. 24 000 €.

Ruoka- ja siivouspalvelujen toimintakate parani ennakoidusta yhteensä n. 30 000 €. Tuottoja lisäsi ns. lisätuotteiden myynti.

Toimitila- ja vuokrauspalvelujen tulos alitti budjetoidun. Syynä tuottojen alenemiselle ovat tilauskannan pieneneminen ja muutokset toimitilojen vuokrausjärjestelyissä.

Yhdyskuntasuunnittelu:

Toiminnan sisältö

Toteuttaa kaavoitusta ja maankäytönsuunnittelua.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asemakaavapäivityksen kirkonkylän kaavaan. Osayleiskaavoituksen loppuunsaattamisen. Niiralan kauppapaikka-alueen asemakaavapäivitykset.

Tavoite. Onkamon ja Kemien yleiskaavakäsittely saadaan päätökseen vuoden 2019 aikana.

- Osayleiskaavat valmistuivat suunnitellusti
- Asemakaavapäivitykset osittain valmiit. Kemien muutos valmis ja vietävissä valtuuston hyväksyttäväksi. Koivumahlantien alueen kaavamuutos keskeytetty toistaiseksi.
- Niiralan asemakaavaan ei ollut tarvetta päivittää 2019.

Liikenneväylät ja yleiset alueet:

Toiminnan sisältö

Huolehtii kaavateiden, puistoalueiden ja kunnan ylläpidettävien alueiden kunnosta.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Pidetään kaavatiet, puistot sekä muut kunnan ylläpidettävät yleiset alueet liikenneturvallisessa, käyttäjiä palvelevassa kunnossa mahdollisimman kustannustehokkaasti.

- Toteutui budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti.

Palvelulaitokset:

Toiminnan sisältö

Tuottaa teknisiä palveluja kuntalaisille ja kunnan sisäisille toiminnolle, toimialueen mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Sora-alueet:

Kiviaineksen saannin turvaaminen kuntalaisille ja kunnan omiin rakennushankkeisiin.

- Toteutui. Maa-aineslupa on kuutiomääräisesti arvioituna loppuillaan.

Konekeskus:

Tavoitteena konekeskuksen tehokas ja taloudellinen käyttö traktorityönä.

- Viemärlaitoksen pumppaamoiden huolto- ja kunnostusprojektiin kohdentui traktorin työtunteja. Toiminta jatkuu tulevina vuosina.
- Käyttötuntimäärän arvioidaan pysyvän vakiintuneella tasolla jatkossakin.

Jätehuolto:

Jätehuollon tavoitteena on hoitaa hyöty- ja ongelmajätteen keräys ja edelleen toimitus riittävän kattavasti, ohjeistaa ja opastaa kuntalaisia. Ongelmajätteen vastaanotto SER-pisteen yhteydessä (os. Voimatie1).

- Toimi edellisten vuosien vakiintuneen toimintamallin mukaisesti.

Kunnossapitopalvelut:

Puusepänerastas-toiminnasta on muodostettu kunnossapitoyksikkö, joka tarpeen mukaan tekee kunnan eri kohteissa kunnostus- ja muutostöitä.

- Kunnossapitoryhmään palkattiin määräaikainen työntekijä (projektikohteille) kapasiteetin turvaamiseksi. Kunnossapitoryhmä suoritti investointiluonteisten kohteiden maalaus- sisustus, tiivistysremontteja. Toiminnoilla parannettiin kiinteistöjen toimintaa, viihtyisyyttä ja pitkäaikaiskestävyyttä.
- Omana työnä suoritettavat remontit ovat kustannustehokkain tapa ylläpitää rakennusten kuntoa.

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu:

Toiminnan sisältö

Edistää hyödyllistä ja ympäristöön soveltuvaa rakentamista sekä kaavoituksen toteutumista, valvoo rakennetun ympäristön laatua ja maa-ainesten ottoa sekä ympäristönsuojelusta annettujen lakien ja asetusten sekä kunnassa annettujen ympäristön suojelua koskevien päätösten noudattamista käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Lisäksi rakennusvalvonta antaa puolueetonta jätevesineuvontaa haja-asutusalueella.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Mahdolliset yhteistyökohteet Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen sekä muiden yhteistyötahojen kanssa hoidetaan projektisuunnitelmissa sovitulla tavalla joustavasti ja kohtuullista mukanaoloaikaa varaamalla. Yhteistyötä ELY-keskusten kanssa oli:

- Liikenneväyliin liittyvissä asioissa
- Vesiensuojelu
- Pohjavesialueet
- Alueurakointi.

Talousarvion toteutuminen

Palvelulaitoksen ja rakennusvalvonnan tuotot olivat ennakoitua paremmat.

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	394 354	182 000	0	182 000	254 291	72 291
Ulkoiset toimintakulut	-794 973	-615 230	0	-615 230	-629 032	-13 802
Toimintakate	-400 619	-433 230	0	-433 230	-374 741	58 489
Sisäiset toimintatuotot	87 078	68 000	0	68 000	84 974	16 974
Sisäiset toimintakulut	-68 371	-44 500	0	-44 500	-55 351	-10 851
Nettomenot	-381 912	-409 730	0	-409 730	-345 118	64 612
Poistot ja arvonalentumiset	-160 073	-168 900	0	-168 900	-166 489	2 411

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas	76	89		79
Liikenneväylät				
kunnan kunn.pitämät kadut ja tiet 31.12., km	25	25		25
kunnan kunn.pitämät kevyen liik.väylät 31.12., km	7,86	7,86		7,86
kunnossapitoavustetut tiet, km	306	306		306
yks.teille maksetut kunnossapitoavustukset, 1 000 €	87	100	100	100
yks.teille maks.hark.var.peruskorjaus-avustukset, 1 000 €	0	12	21,6	3,1
Puistot ja yleiset alueet				
rakennettujen ja hoidettujen puistojen pinta-ala, ha	6	6		6
Palvelulaitokset				
Konekeskus				
- traktorin käyttötunnit	1548	1418		1239
Jätehuolto				
omakotitalot/hyöty- ja ong.jättemaksut (sis.alv 24 %)	43,6	44,48	31,12	31,12
ulkop.vapaa-ajan asunnot yms. (sis.alv 24 %)	33,31	33,98	23,78	23,78
kesäas.jäteastian käyttömaksu (sis.alv 24 %)	28,26	28,83	29,11	29,11
ekopiste, kpl	29	9		9
kartongin- ja paperinkeräyskontti, kpl	3	3		3
paperinkeräyskontti, kpl	9	6		6
SER- ja pienmetallin keräyspiste, kpl	1	1		1
vaarallisen jätteen vastaanottopiste, kpl	1	1		1
kesäasukkaiden jäteastiat, kpl	4	4		4
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu				
myönnetyt rak.koskevat luvat	80	81		68
muut ilmoitukset (maaperän suojelu)	5	13		12
käsitellyt meluilmoitukset	2	2		4
käsitellyt asuntojen korjausavustukset	0	0		0

VESIHUOLTOLAITOS

Tilivelvollinen tekninen johtaja

Toiminnan sisältö

Tuottaa laadukkaat ja kattavat vesihuoltopalvelut mahdollisimman kustannustehokkaasti määräysten mukaisesti, asiakkaita tyydyttävästi.

Huolehtia vesilaitoksen toiminta-alueilla puhtaan veden jakelusta ja jätevesien vastaanotosta ja käsittelystä kunnossapito- ja rakentamistoimintoinen.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Toimintavarmuuden ja ympäristöturvallisuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä toteutetaan. Ensimmäisen vaiheena runkoverkon kartoitus ja korjausarvio.
 - Runkoverkon korjaussuunnitelma valmistui loppuvuodesta 2019.

Talousarvion toteutuminen

Verkostoveden kulutus nousi jonkin verran edellisten vuosien tasosta. Myös laskutetun jäteveden kertymä kasvoi hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Suuremman kulutuksen sekä vuodelle 2019 tehdyn taksankorotuksen takia vesihuoltolaitoksen toimintakate muodostui odotettua paremmaksi.

Vuoteen 2018 verrattuna kasvanut kulutus selittyy osaltaan kyseisenä vuonna tehdyn taseauslaskutuksen muutoksen takia, jonka vuoksi vuoden 2018 kertymä jäi hieman odotettua pienemmäksi.

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	815 539	803 200	0	803 200	869 149	65 949
Ulkoiset toimintakulut	-474 266	-498 020	0	-498 020	-525 191	-27 171
Toimintakate	341 273	305 180	0	305 180	343 958	38 778
Rahoitustuotot ja -kulut	-69 815	-70 100	0	-70 100	-41 346	28 754
Sisäiset toimintatuotot	55 063	58 000	0	58 000	50 257	-7 743
Sisäiset toimintakulut	-25 964	-42 400	0	-42 400	-27 414	14 986
Nettomenot	300 557	250 680	0	250 680	325 455	74 775
Poistot ja arvonalentumiset	-180 346	-184 700	0	-184 700	-182 431	2 269

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokust. €/asukas	67	67		75
Vesilaitos				
verkkoon pumpattu vesimäärä 1 000 m ³	308	371		328
verkkoon pumpattu vesimäärä/asukas m ³	67	83		75
laskutettu vesimäärä 1 000 m ³	253	234		248
verkostoon liittyneet kiinteistöt 31.12., lkm	1543	1537		1539
vesijohtoverkoston pituus 31.12., km	365,6	366,3		366,5
veden kulutusmaksu €/m ³ (sis.alv)	1,28	1,29		1,31
veden perusmaksu I-III, € (sis.alv)	101,93- 254,72	102,96-257,28		105,01-262,42
vesiliittymismaksu/yksikkö (m ²) (sis.alv)	1,4			1,4
vedenottamo, kpl	4	4		4
paineenkorotusasema, kpl	5	5		5
vesisäiliö, kpl	1	1		1
vesitorni, kpl	1	1		1
hapetuskaivo, kpl	1	1		1
Viemärlaitos				
vastaanotettu jätevesimäärä 1 000 m ³	286	267		278
vastaanotettu jätevesimäärä/asukas m ³	62	60		64
laskutettu jätevesimäärä 1 000 m ³	144	128		132
verkostoon liittyneet kiinteistöt 31.12., kpl	948	951		951
viemäriverkoston pituus 31.12., km	165,3	165,3	0	165,4
- josta viettoviemäriä km	57,8	57,8		57,8
- josta paineviemäriä km	107,5	107,5		107,6
jäteveden kulutusmaksu €/m ³ (sis.alv)	2,79	2,83		2,88
jäteveden perusmaksu I-III, € (sis.alv)	103,25- 310,24	104,3-313,35		106,38+319,61
viemäri liittymismaksu/yksikkö (m ²) (sis.alv)	1,62			1,62
jätevedenpuhdistamo, kpl	1	1		1
jätevedenpumppaamo, kpl (runko- ja kiint.pumppaamot)	101	101		105

RAVITSEMUS- JA SIIVOUSPALVELUT

Tilivelvollinen tekninen johtaja

Toiminnan sisältö

Tuottaa ruoka- ja siivouspalvelut mahdollisimman kustannustehokkaasti laadusta tinkimättä.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Toiminnoissa huomioidaan entistä tarkemmin esim. palveluasumisen muuttuvat ateriatarpeet niin ravintosuositusten kuin toimituslämpötilojen osalta.
 - Marjatta-kodille ja Erkkilään aloitimme toimittamaan vuorokauden kaikkiin ateriakokonaisuuksiin myös välitystuotteet (esim. maidot, leivät, leikkeleet).
 - Palveluasumisen yksiköille ja vuodeosastolle toteutettiin ruokalista vuorokauden kaikista ateriakokonaisuuksista. Sähköisessä muodossa oleva ruokalista mahdollistaa ravintoarvopitoisuuksien paremman seurannan ja ravintosuosituksiin vertaamisen.
 - Marjatta-kodin ja Erkkilän palveluasumisen viikonloppuateriakuljetuksiin ei siirrytty, ateriat toimitetaan edelleen kylminä perjantain kuljetuksen mukana.
2. Siivoustoimintojen ympäristöystävällisyyttä kehitetään.
 - Puhdistusaine hankinnoissa siirryttiin hankintasopimusten mahdollistaessa ympäristöystävällisempiin tuotteisiin. Siivouspalvelut ovat luopuneet kertakäyttöisten siivousliinojen käytöstä.
3. Siivoustoimintojen mitoitusta valmistellaan vuosille 2019-2022.
 - Sosiaali- ja terveystalouden tukipalveluna tuotettavat siivouspalvelut ovat saaneet uudet mitoitukset. Sisäiset siivouspalvelu mitoitukset uusitaan rakennusprojektien valmistumisen mukaan.

Talousarvion toteutuminen

Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat hieman odotettua paremmin, toimijoiden tarvitessa enemmän tukipalveluita ja niiden rakenteen muuttuessa. Vastaavasti esimerkiksi elintarvikekulut kasvoivat budjetoitua suuremmiksi tilauskannan muuttumisen vuoksi.

Henkilöstökulut, niin ruoka- kuin siivouspalveluiden osalta, ylittivät talousarvioon varatun määrärahan ennalta arvaamattomien sairauspoissaolojen vuoksi.

Lisäksi ruoka- ja siivouspalvelut ylittivät huomattavasti talousarviossa varatun määrärahan koneiden, laitteiden ja kaluston korjaamisen osalta. Talousarvioon varattu 4000€ ylittyi n. 7500€.

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	592 487	596 000	0	596 000	648 646	52 646
Ulkoiset toimintakulut	-1 358 843	-1 388 520	0	-1 388 520	-1 411 562	-23 042
Toimintakate	-766 356	-792 520	0	-792 520	-762 916	29 604
Sisäiset toimintatuotot	846 196	780 300	0	780 300	802 682	22 382
Sisäiset toimintakulut	-73 969	-73 900	0	-73 900	-71 588	2 312
Nettomenot	5 871	-86 120	0	-86 120	-31 822	54 298
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas				7
Ravitsemuspalvelut				
valmistuskeittiöitä, kpl	1	1	1	1
jakelukeittiöitä, kpl	5	4	4	4
aterioiden määrä, kpl	267 205	275 000	250 000	281 000
keskim.ateriahinta €/ateria	3,5	3,47		3,48
Siivouspalvelut				
siivottavia kohteita, kpl	38	38		37
siivottavat m ²	20 800	19 800		19 400
nettokustannus €/m ² /vuosi	23,86	23,56		26,07

TILA- JA VUOKRAUSPALVELUT

Tilivelvollinen tekninen johtaja

Toiminnan sisältö

Tarjota ja ylläpitää monipuolisia, houkuttelevia ja asunnonhakijan tarpeisiin soveltuvia asumisvaihtoehtoja.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

1. Keskimääräinen käyttöaste pyritään pitämään 80 %, liikeilojen osalta 85 %.
 - Ei toteutunut. Käyttöaste jäi asuntojen osalta 75 %.
2. Kiinteistöstrategiaa noudatetaan tulevia korjaushankkeita valmisteltaessa.
 - Kiinteistöstrategian mukaisesti kunnostettiin asuntoja Värtsilässä ja laitettiin rivitalo kylmilleen.
3. Kiinteistönhoidon mitoitusta valmistellaan vuosille 2019-2022.
 - Kiinteistön hoidon mitoitusta valmisteltiin alustavasti mutta ei pystytty toteuttamaan, johtuen koulukeskuksen keskeneräisyydestä. Jatketaan vuoden 2020 puolella.

Talousarvion toteutuminen

Toimitilojen tuottojen toteuma poikkesi merkittävästi arvioidusta. Tähän vaikutti osittain eräiden toimitilojen siirtyminen Tohmajärven yrityspalvelut Oy:lle. Vuokrattavien asuntojen määrä väheni ja käyttöaste pysyi matalana. Toimitilojen käyttöaste pieneni. Osasyynä on suuri määrä tuottamattomia toimitiloja.

Talous	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Ulkoiset toimintatuotot	931 178	1 012 100	0	1 012 100	861 309	-150 791
Ulkoiset toimintakulut	-1 543 835	-1 517 550	0	-1 517 550	-1 512 187	5 363
Toimintakate	-612 657	-505 450	0	-505 450	-650 878	-145 428
Sisäiset toimintatuotot	1 151 573	1 119 900	0	1 119 900	1 113 796	-6 104
Sisäiset toimintakulut	-94 830	-73 900	0	-73 900	-83 068	-9 168
Nettomenot	444 086	540 550	0	540 550	379 850	-160 700
Poistot ja arvonalentumiset	-541 840	-579 500	0	-579 500	-566 679	12 821

Tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
nettokustannus €/asukas	123	137		87
Toimitilat/kaikki kiinteistöt				
- kiinteistöt, kpl	40	37		36
- lämmin tila, m ²	42 844	37 370		38 699
- kylmä tila, m ²	5 987	9 070		9 377
- lämmin tila, m ³	170 000	152 939		157 551
- kylmä tila, m ³	20 872	30 957		31 114
Kunnan suoraan omistamien asuntojen lkm	88	80		78
kunnan suoraan omistamien asuntojen huoneistoala	4 038,5	3 501,5		3 383,5
kunnan omistamien osakehuoneistojen lkm	19	19		19
kunnan määräämisvallassa olevat osakehuoneistot, lkm	220	220		220
kunnan suoraan omist. asuntojen vuokratulot 1 000 €	456	415		397
kunnan suoraan omist. asuntojen käyttöaste %	76	76		75
kunnan omistamien toimitilojen vuokratulot 1 000 €	462	417		
kunnan suoraan omistamien toimitilojen käyttöaste %	0	89,7		85

Yhteenveto käyttötalouden talousarvion sitovista, ulkoisista toimintakatteista tulosyksiköittäin (sitovuustaso toimielin)

KÄYTTÖTALOUS	Nettomenot/-tulot				
	Ta	Muutos	Ta yht.	Tot	Poikk.
KUNNANHALLITUS	21 017 650	0	21 017 650	21 160 249	-142 599
Yleisjohto ja kuntakehitys					
Yleisjohto	374 930		374 930	370 676	4 254
Kehittämispalvelut	393 910		393 910	465 272	-71 362
Maaseutupalvelut	87 100		87 100	67 544	19 556
Työllisyyspalvelut	488 580		488 580	574 507	-85 927
Henkilöstöjaosto					
Henkilöstöpalvelut	119 930		119 930	116 723	3 207
Sosiaali- ja terveystoimi					
Sos.- ja terv.toimen menot	0		0	6 627	-6 627
Palvelusopimus (Siun sote)	18 400 000		18 400 000	18 399 947	53
Kunnan omat vastuut	1 153 200		1 153 200	1 158 953	-5 753
HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT	563 080	0	563 080	520 660	42 420
Keskusvaalilautakunta					
Vaalit	23 370		23 370	21 586	1 784
Tarkastuslautakunta					
Tilintarkastus	20 520		20 520	17 178	3 342
Kunnanvaltuusto					
Kunnanvaltuusto	55 580		55 580	49 508	6 072
Hallinto- ja talouspalvelut					
Hallintopalvelut	126 250		126 250	142 492	-16 242
Talouspalvelut	378 770		378 770	380 057	-1 287
Lomituspalvelut	-41 410		-41 410	-90 161	48 751
SIVISTYSLAUTAKUNTA	6 114 610	0	6 114 610	6 235 259	-120 649
Hallinto	158 650		158 650	161 900	-3 250
Perusopetus	3 050 170		3 050 170	3 078 493	-28 323
Lukiokoulutus	424 720		424 720	444 741	-20 021
Kansalaisopisto	165 880		165 880	152 408	13 472
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	310 050		310 050	297 071	12 979
Liikunta- ja nuorisopalvelut	267 740		267 740	286 071	-18 331
Varhaiskasvatus	1 737 400		1 737 400	1 814 575	-77 175

Keski-Karjalan musiikkiopisto	828 080		828 080	834 758	-6 678
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	1 729 880	0	1 729 880	1 696 272	33 608
Hallinto	303 860		303 860	251 693	52 167
Tekninen toimi	433 230		433 230	374 742	58 488
Vesihuoltolaitos	-305 180		-305 180	-343 958	38 778
Ravitsemus- ja siivouspalvelut	792 520		792 520	762 916	29 604
Tila- ja vuokrauspalvelut	505 450		505 450	650 879	-145 429
Toimintakate yhteensä	30 253 300	0	30 253 300	30 447 198	-193 898

2.1.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelmaosa sisältää eriä, joita seurataan käyttötalousosassa ja eriä, joita seurataan tuloslaskelmaosassa. Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä satunnaiset erät.

Suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalennuksia ei käsitellä talousarviossa määrärahana, sillä niissä ei ole kysymys rahan käytöstä. Poistojen esittämistä tilinpäätöksessä sitovat kuitenkin valtuuston hyväksymät poistosuunnitelman perusteet.

	TP2018	TA2019	Ta-muutos	TA2019	TP2019	Poikke- ama
Toimintulot	9 584 235	9 066 600	0	9 066 600	9 002 898	63 702
Myyntituotot	5 918 568	5 844 600		5 844 600	5 650 793	193 807
Maksutuotot	881 473	720 500		720 500	851 109	-130 609
Tuet ja avustukset	574 913	317 400		317 400	455 321	-137 921
Muut tuotot	2 209 281	2 184 100		2 184 100	2 045 675	138 425
Toimintamenot	-39 221 578	-39 319 900		-39 319 900	-39 450 096	130 196
Henkilöstökulut yht.	-11 538 346	-11 533 950		-11 533 950	-11 424 263	-109 687
- palkat ja palkkiot	-9 161 050	-9 139 150		-9 139 150	-9 161 028	21 878
- eläkekulut	-1 974 155	-2 012 820		-2 012 820	-1 986 210	-26 610
- muut henkilöstökulut	-403 141	-381 980		-381 980	-277 026	-104 954
Palvelujen ostot	-23 803 235	-24 057 450		-24 057 450	-24 303 021	245 571
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 622 774	-1 568 900		-1 568 900	-1 560 850	-8 050
Avustukset	-686 968	-645 300		-645 300	-620 859	-24 441
Muut kulut	-1 570 255	-1 514 300		-1 514 300	-1 541 104	26 804
Toimintakate	-29 637 343	-30 253 300	0	-30 253 300	-30 447 199	193 899
Verotulot	13 158 435	13 913 000	-375 000	13 538 000	13 590 582	-52 582
Valtionosuudet	16 745 701	16 929 800	193 000	17 122 800	16 962 079	160 721
Rahoitustulot ja -menot yht.	180 034	169 800		169 800	176 375	-6 575
Korkotuotot	87 853	88 100		88 100	87 164	936
Muut rahoitustuotot	194 857	193 100		193 100	163 850	29 250
Korkokulut	-37 734	-47 300		-47 300	-40 836	-6 464
Muut rahoituskulut	-64 942	-64 100		-64 100	-33 803	-30 297
Vuosikate	446 827	759 300	-182 000	577 300	281 838	295 462
Poistot ja arvonalentumiset	-919 437	-976 200		-976 200	-959 111	-17 089
- suunn. mukaiset poistot	-919 437	-976 200		-976 200	-959 111	-17 089
Tilikauden tulos	-472 610	-216 900	-182 000	-398 900	-677 272	278 372
Poistoeron vähennys	5 034	5 000	0	5 000	5 034	-34
Tilikauden yli/alijäämä	-467 576	-211 900	-182 000	-393 900	-672 238	278 338

Verotulojen erittely

Verotulot	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Kunnan tulovero	11 265 347	11 940 000	-375 000	11 565 000	11 669 365	104 365
Kiinteistövero	960 976	962 000	0	962 000	941 447	-20 553
Osuus yhteisöveron tuotosta	932 112	1 011 000	0	1 011 000	979 771	-31 229
Yhteensä	13 158 435	13 913 000	-375 000	13 538 000	13 590 583	52 583

Kunnanvaltuusto vahvisti kokouksessaan 29.10.2018 / § 51 tuloveroprosentiksi 21,75 vuodelle 2019.

Valtionosuudet	TP 2018	TA 2019	Ta-muutos	TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Kunnan ja peruspalvelujen valtionosuus	11 791 512	11 842 200	193 000	12 035 200	12 053 954	18 754
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4 545 912	4 605 500	0	4 605 500	4 591 289	-14 211
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	408 277	482 100	0	482 100	316 836	-165 264
Yhteensä	16 745 701	16 929 800	193 000	17 122 800	16 962 079	-160 721

2.1.3. Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

	<u>TP2018</u>	<u>TA2019</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>TA2019</u>	<u>TP2019</u>	<u>Poikke- ama</u>
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta	235 854	759 300	-182 000	577 300	262 142	315 158
Vuosikate	281 838	759 300	-182 000	577 300	281 838	295 462
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulo-rahoituksen korjauserät	-45 984	0	0	0	-19 697	19 697
Investointien rahavirta	-2 020 546	-2 725 000	-800 000	-3 525 000	-2 718 951	-806 049
Investointimenot	-2 137 673	-2 888 000	-800 000	-3 688 000	-2 822 845	-865 155
Rahoitusosuudet inv.menoihin	55 875	63 000	0	63 000	65 448	-2 448
Pys. vast.hyöd.luovutustulot	61 252	100 000	0	100 000	38 446	61 554
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 784 692	-1 965 700	-982 000	-2 947 700	-2 456 809	-490 891
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset	331 213	50 100	-200 000	-149 900	-199 900	50 000
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	-200 000	-200 000	-250 000	50 000
Antolainasaamisten vähennykset	331 213	50 100	0	50 100	50 100	0
Lainakannan muutokset	1 205 210	2 073 700	0	2 073 700	2 479 155	-405 455
Pitkäaik. lainojen lisäys	1 500 000	3 000 000	0	3 000 000	2 200 000	800 000
Pitkäaik. lainojen vähennys	-1 006 314	-926 300	0	-926 300	-938 814	12 514
Lyhytaikaisten lainojen muutos	711 524	0	0	0	1 217 969	-1 217 969
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-83 279	158 100	-1 182 000	-1 023 900	-269 580	-754 320

2.1.4. Investointiosan toteutuminen

Toimielin/ Hanke	<u>TA2018</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>TA2018</u>	<u>TP2019</u>	<u>Poikke- ama</u>
KUNNANHALLITUS					
Kunnanhallitus					
Kiinteistöjen myynnit/ostot					
Menot	100 000	0	100 000	0	100 000
Tulot	100 000	0	100 000	0	100 000
Nettomeno	0	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet					
Menot	0	0	0	2 167	-2 167
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	0	0	2 167	-2 167
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ					
Menot	100 000	0	100 000	2 167	97 833
Tulot	100 000	0	100 000	0	100 000
Nettomeno	0	0	0	2 167	-2 167
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Liikunta ja ulkoilu					
Nymanin kentän päällystäminen					
Menot	90 000	20 000	110 000	108 154	1 846
Tulot	63 000		63 000	63 000	0
Nettomeno	27 000	20 000	47 000	45 154	1 846
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
Menot	90 000	20 000	110 000	108 154	1 846
Tulot	63 000	0	63 000	63 000	0
Nettomeno	27 000	20 000	47 000	45 154	1 846
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
Tekninen toimi					
Asuin- ja muut rakennukset					
- Kiint.peruskorjaus ja muutostyöt					
Menot	200 000	0	200 000	179 754	20 246
Tulot	0		0		0
Nettomeno	200 000	0	200 000	179 754	20 246
- Nymanin talon kunnostus					
			50 000	48 540	
- Musiikkitalon ja ulkorakennuksen verh.kunnostus					
			30 000	23 140	
- Terv.keskuksen saneeraus					
				5 559	
- Liikuntahallin lämmönjakokeskus					
			70 000	77 352	
- Kunnan viraston tiivistykset					
			30 000	3 914	
- Asuntorannan E- ja F-talojen kunnostus					
				21 250	

Toimielin/ Hanke	<u>TA2018</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>TA2018</u>	<u>TP2019</u>	<u>Poikke- ama</u>
- Käenpesän aurinkopaneelit ja lämmönvaihtimien vaihto					
Menot	30 000		30 000	39 512	-9 512
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	30 000	0	30 000	39 512	-9 512
- Koivumahlatien yrityshalli					
Menot	0	800 000	800 000	385 080	414 920
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	0	800 000	800 000	385 080	414 920
- Koulurakennus (suunnittelu)					
Menot	0		0	1 514	-1 514
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	0	0	0	1 514	-1 514
- Terveyskeskuksen lämmönvaihtimet					
Menot	50 000		50 000	4 740	45 260
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	50 000	0	50 000	4 740	45 260
- Tikkalan päiväkodin rakentaminen					
Menot	1 600 000		1 600 000	1 611 219	-11 219
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	1 600 000	0	1 600 000	1 611 219	-11 219
- Liikuntahallin saneeraus ja laajennus					
Menot	0	40 000	40 000	28 186	11 814
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	0	40 000	40 000	28 186	11 814
- Kunnanviraston tiivistys					
Menot	0		0	0	0
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	0	0	0	0	0
- Toimistotalon remontti ja suunnittelu					
Menot	50 000		50 000	1 510	48 490
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	50 000	0	50 000	1 510	48 490
Muut rakennukset yhteensä					
Menot	1 930 000	840 000	2 770 000	2 251 515	518 485
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	1 930 000	840 000	2 770 000	2 251 515	518 485

Toimielin/ Hanke	<u>TA2018</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>TA2018</u>	<u>TP2019</u>	<u>Poikke- ama</u>
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
- Kaavateiden peruskorjaus					
Menot	250 000		250 000	216 197	33 803
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	250 000	0	250 000	216 197	33 803
- Katuvalojen saneeraus					
Menot	100 000	-40 000	60 000	18 959	41 041
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	100 000	-40 000	60 000	18 959	41 041
- Teiden rak.uusille kaavatonteille					
Menot	30 000	-15 000	15 000	0	15 000
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	30 000	-15 000	15 000	0	15 000
- Yritystonttien kunnostus					
Menot	50 000	-20 000	30 000	0	30 000
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	50 000	-20 000	30 000	0	30 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä					
Menot	430 000	-75 000	355 000	235 155	119 845
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	430 000	-75 000	355 000	235 155	119 845
Vesihuoltolaitos					
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
- Haja-asutusalueen jv-suunnitelma					
Menot	20 000		20 000	0	20 000
Tulot	0		0	5 001	0
Nettomeno	20 000	0	20 000	-5 001	25 001
- Välisäiliön putkiremontti					
Menot	30 000	15 000	45 000	45 248	-248
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	30 000	15 000	45 000	45 248	-248
- Risteen runkovesijohdon uusiminen					
Menot	18 000	0	18 000	7 486	10 514
Tulot	0		0	0	0
Nettomeno	18 000	0	18 000	7 486	10 514

Toimielin/ Hanke	<u>TA2018</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>TA2018</u>	<u>TP2019</u>	<u>Poikke- ama</u>
- Uusien kaavatonttien kunn.tekniikan rakentaminen					
Menot	30 000	0	30 000	0	30 000
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	30 000	0	30 000	0	30 000
- Runkoviemärin saneeraus Vatasenkuja					
Menot	70 000	0	70 000	105 168	-35 168
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	70 000	0	70 000	105 168	-35 168
- Runkojohtojen jatkaminen					
Menot	10 000	0	10 000	0	10 000
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	10 000	0	10 000	0	10 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä					
Menot	178 000	15 000	193 000	157 902	35 098
Tulot	0	0	0	5 001	0
Nettomeno	178 000	15 000	193 000	152 900	40 100
Muut investoinnit					
- Kemien keskusta-alueen yleisilmeen kohentaminen					
Menot	100 000	0	100 000	0	100 000
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	100 000	0	100 000	0	100 000
- Keskuspuiston leikkipuiston kunnostaminen					
Menot	30 000	0	30 000	28 399	1 601
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	30 000	0	30 000	28 399	1 601
- Tikkalan päiväkodin kalustus					
Menot	30 000	0	30 000	37 105	-7 105
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	30 000	0	30 000	37 105	-7 105
Muut investoinnit yhteensä					
Menot	160 000	0	160 000	65 504	94 496
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	160 000	0	160 000	65 504	94 496

Toimielin/ Hanke	<u>TA2018</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>TA2018</u>	<u>TP2019</u>	<u>Poikke- ama</u>
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ					
Menot	2 698 000	780 000	3 478 000	2 710 076	767 924
Tulot	0	0	0	5 001	0
Nettomeno	2 698 000	780 000	3 478 000	2 705 075	772 925
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	2 888 000	800 000	3 688 000	2 820 397	867 603
Tulot	163 000	0	163 000	68 001	100 000
Nettomeno	2 725 000	800 000	3 525 000	2 752 396	772 604

2.1.4. Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäyksiä muille ovat kunnan myöntämät lainat muille kuin liikelaitoksille. Antolainojen lisäyksiä ovat taseessa pysyvien vastaavien sijoitusten ryhmään kuuluvat antolainat. Tähän kuuluvat mm. antolainat kunnan tytäryhteisöille ja muiden kunnallisia palveluja tuottavien yhteisöjen pysyväisluonteiseen rahoittamiseen, esim. investointien rahoittamiseen myönnettyt lainat.

Antolainasaamisten vähennyksiä ovat antolainojen lyhennykset kunnalle tilikauden aikana.

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikaan ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa kuinka paljon lainoja on lyhennetty tilivuoden aikana. Toteutumisessa erät esitetään bruttona vaikka valtuusto olisi talousarviossa hyväksynyt pitkäaikaisten lainojen erotuksen sitovana eränä.

Oman pääoman muutokset

Sekä kunnassa että kuntayhtymässä oman pääoman muutoksena esitetään sellaiset omaa pääomaa vastaan tehdyt virheiden oikaisut, jotka vaikuttavat rahavirtaan.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Vaikutus maksuvalmiuteen -erä esitetään toteutumisvertailussa summattuna yhdellä rivillä, jos näin on menetelty myös talousarviossa. Vaikutus maksuvalmiuteen -erään sisältyy eriä, joiden muutoksia on talousarviossa vaikean arvioida. Näitä eriä ovat mm. toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden, pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten saamisten sekä korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset.

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toimintatuotot	6 857 459,57	7 321 708,24
Myyntituotot	4 619 254,60	4 803 045,40
Maksutuotot	850 920,15	881 314,92
Tuet ja avustukset	455 320,51	574 912,61
Muut toimintatuotot	931 964,31	1 062 435,31
Toimintakulut	-37 304 658,16	-36 959 052,44
Henkilöstökulut	-11 424 263,19	-11 538 345,79
Palkat ja palkkiot	-9 161 027,70	-9 161 050,06
Henkilöstösivukulut	-2 263 235,49	-2 377 295,73
Eläkekulut	-1 986 209,51	-1 974 154,58
Muut henkilösivukulut	-277 025,98	-403 141,15
Palvelujen ostot	-23 291 939,80	-22 707 833,97
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 542 493,23	-1 604 654,40
Avustukset	-620 858,73	-686 968,31
Muut toimintakulut	-425 103,21	-421 249,97
TOIMINTAKATE	-30 447 198,59	-29 637 344,20
Verotulot	13 590 582,32	13 158 435,12
Valtionosuudet	16 962 079,00	16 745 701,00
Rahoitustuotot ja -kulut	176 375,46	180 035,20
Korkotuotot	87 164,48	87 853,54
Muut rahoitustuotot	133 288,22	133 733,39
Korkokulut	-40 836,24	-37 734,38
Muut rahoituskulut	-3 241,00	-3 817,35
VUOSIKATE	281 838,19	446 827,12
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-959 110,55	-919 436,88
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-959 110,55	-919 436,88
TILIKAUDEN TULOS	-677 272,36	-472 609,76
Poistoeron vähennys	5 034,24	5 034,22
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-672 238,12	-467 575,54

3.2. Rahoituslaskelma

	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	281 838,19	446 827,12
Tulorahoituksen korjauserät	-19 696,59	-45 983,65
Toiminnan rahavirta yhteensä	262 141,60	400 843,47
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-2 821 357,94	-2 137 673,39
Rahoitusosuudet investointeihin	65 448,00	55 875,01
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	38 446,36	61 252,30
Investointien rahavirta yhteensä	-2 717 463,58	-2 020 546,08
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 455 321,98	-1 619 702,61
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-250 000,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	50 100,34	331 212,93
Antolainauksen muutokset yhteensä	-199 899,66	331 212,93
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 200 000,00	1 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-938 813,78	-1 006 313,78
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 217 969,09	711 524,14
Lainakannan muutokset yhteensä	2 479 155,31	1 205 210,36
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-25 247,01	29 183,65
Saamisten muutos	253 624,50	-67 270,13
Korottomien velkojen muutos	-497 957,36	324 251,23
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 009 675,78	1 822 588,04
RAHAVAROJEN MUUTOS	-445 646,20	202 885,43
Rahavarojen muutos	-445 646,20	202 885,43
Rahavarat 31.12.	45 867,59	491 513,79
Rahavarat 1.1.	491 513,79	288 628,36

3.3. Tase

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	10 661,13	21 322,25
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	10 661,13	21 322,25
Aineelliset hyödykkeet		
Maa ja vesialueet	3 780 578,68	3 799 328,45
Rakennukset	10 904 574,55	8 297 176,29
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 849 746,16	4 685 706,58
Koneet ja kalusto	50 238,73	27 203,48
Muut aineelliset hyödykkeet	26 597,80	26 597,80
Enn.maksut ja keskener.hankinnat	542 113,87	1 534 807,17
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	20 153 849,79	18 370 819,77
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 770 588,59	3 764 907,87
Muut lainasaamiset	4 032 686,73	3 832 787,07
Sijoitukset yhteensä	7 803 275,32	7 597 694,94
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	27 967 786,24	25 989 836,96
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	30 022,85	27 514,51
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	30 022,85	27 514,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	40 565,28	57 917,75
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	40 565,28	57 917,75
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	502 284,81	491 209,88
Lainasaamiset	59 890,51	112 436,34
Muut saamiset	99 335,02	227 139,81
Siirtosaamiset	102 474,65	169 470,99
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	763 984,99	1 000 257,02
Saamiset yhteensä	804 550,27	1 058 174,77
Rahat ja pankkisaamiset	45 867,59	491 513,79
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	850 417,86	1 549 688,56
VASTAAVAA YHTEENSÄ	28 848 226,95	27 567 040,03

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	14 015 556,70	14 015 556,70
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 426 678,28	2 894 253,82
Tilikauden yli-/alijäämä	-672 238,12	-467 575,54
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	15 769 996,86	16 442 234,98
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	121 113,05	126 147,29
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET YHT.	121 113,05	126 147,29
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	51 633,37	74 372,04
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	51 633,37	74 372,04
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 051 990,74	5 915 804,54
Pitkäaikainen yhteensä	7 051 990,74	5 915 804,54
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	1 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 980 807,03	1 637 837,92
Saadut ennakot	23 300,00	0,00
Ostovelat	1 063 331,81	934 481,82
Muut velat	207 838,40	399 068,83
Siirtovelat	1 578 215,69	2 037 092,61
Lyhytaikainen yhteensä	5 853 492,93	5 008 481,18
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	12 905 483,67	10 924 285,72
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 848 226,95	27 567 040,03

3.4. Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Toimintatuotot	37 998 936	37 800 572
Toimintakulut	-69 238 335	-68 558 189
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	5 012	-3 336
TOIMINTAKATE	-31 234 387	-30 760 953
Verotulot	13 554 732	13 122 895
Valtionosuudet	18 410 719	18 128 311
Rahoitustuotot ja -kulut	105 132	117 659
Korkotuotot	16 430	10 900
Muut rahoitustuotot	182 828	201 002
Korkokulut	-90 347	-89 847
Muut rahoituskulut	-3 779	-4 396
VUOSIKATE	836 196	607 912
Poistot ja arvonalentumiset	-1 844 348	-1 707 622
Suunn.mukaiset poistot	-1 844 348	-1 707 622
TILIKAUDEN TULOS	-1 008 152	-1 099 710
Tilinpäätössiirrot	-2 196	329
Tilikauden verot	-1 293	0
Laskennalliset verot	-3 719	22 001
Vähemmistöosuudet	-3 599	220
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 018 960	-1 077 160

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	836 196	607 913
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-1 293	0
Tulorahoituksen korjauserät	-191 709	45 539
Toiminnan rahavirta yhteensä	643 193	653 452
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-4 775 959	-3 465 573
Rahoitusosuudet investointeihin	67 190	73 923
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	79 215	99 383
Investointien rahavirta yhteensä	-4 629 554	-3 292 267
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 986 360	-2 638 815
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	23 333	293 084
Antolainauksen muutokset	23 333	293 084
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 442 146	1 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 134 942	-1 895 516
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 841 037	711 524
Lainakannan muutokset	3 148 240	316 008
Oman pääoman muutokset	69 270	59 449
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-41 297	66 553
Vaihto-omaisuuden muutos	280	16 018
Saamisten muutos	-24 969	-54 560
Korottomien velkojen muutos	-372 306	652 806
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 802 551	1 349 358
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 183 809	-1 289 457
Rahavarojen muutos	-1 183 809	-1 289 457
Rahavarat 31.12.	3 200 330	4 384 139
Rahavarat 1.1.	4 384 139	5 673 596

KONSERNITASE

VASTAAVAA	<u>2019</u>	<u>2018</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	10 278	9 794
Muut pitkävaikutteiset menot	35 520	48 789
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	45 798	58 583
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 314 264	4 333 164
Rakennukset	18 763 268	16 462 489
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 999 172	4 811 808
Koneet ja kalusto	884 104	821 007
Muut aineelliset hyödykkeet	24 260	24 260
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 787 621	2 748 732
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	31 772 689	29 201 460
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet	902 554	1 025 901
Muut osakkeet ja osuudet	685 916	545 034
Muut lainasaamiset	307 333	342 667
Muut saamiset	1 048	1 048
Sijoitukset yhteensä	1 896 852	1 914 650
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	33 715 339	31 174 693
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	170 442	158 903
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	151 160	151 439
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	6 418	6 791
Lyhytaikaiset saamiset	2 379 072	2 353 730
Saamiset yhteensä	2 385 490	2 360 521
Rahoitusarvopaperit	420 646	452 885
Rahat ja pankkisaamiset	2 779 684	3 931 254
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 736 980	6 896 099
VASTAAVAA YHTEENSÄ	39 622 761	38 229 695

VASTATTAVAA	<u>2019</u>	<u>2018</u>
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	14 015 557	14 015 557
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	2 082	2 082
Arvonkorotusrahasto	106 321	108 670
Muut omat rahastot	1 181 401	1 337 965
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	252 825	1 406 877
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 018 960	-1 077 159
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	14 539 226	15 793 992
VÄHEMMISTÖOSUUDET	43 019	52 524
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevastuuvaraukset	6 004	6 575
Muut pakolliset varaukset	365 634	494 597
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	371 638	501 172
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	261 571	291 328
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	12 175 926	10 968 523
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0	26
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4 092 963	2 115 151
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	8 138 419	8 506 980
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	24 407 308	21 590 679
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	39 622 761	38 229 695

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	21 322,25	21 322,25
Lisäykset tilikauden aikana		0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00
Vähennykset tilikauden aikana			
Siirrot erien välillä			0,00
Tilikauden poisto		-10 661,12	-10 661,12
Arvonlennukset			
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	10 661,13	10 661,13

	Aineelliset hyödykkeet					
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 799 328,45	8 297 176,29	4 685 706,58	27 203,48	26 597,80	1 534 807,17
Lisäykset tilikauden aikana						2 822 845,02
Rahoitusosuudet tilikaudella						-65 448,00
Vähennykset tilikauden aikana	-18 749,77					-5 001,10
Siirrot erien välillä		3 152 636,46	553 181,14	37 104,92		-3 745 089,22
Tilikauden poisto		-545 238,20	-389 141,56	-14 069,67		
Arvonlennukset						
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 780 578,68	10 904 574,55	4 849 746,16	50 238,73	26 597,80	542 113,87

	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	18 370 819,77
Lisäykset tilikauden aikana	2 826 695,42
Rahoitusosuudet tilikaudella	-65 448,00
Vähennykset tilikauden aikana	-23 750,87
Siirrot erien välillä	0,00
Tilikauden poisto	-959 110,55
Arvonlennukset	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	20 153 849,79

Aineettomat hyödykkeet	10 661,13
Aineelliset hyödykkeet	20 153 849,79
Pysyvien vastaavien sijoitukset	<u>7 803 275,32</u>
Pysyvät vastaavat yhteensä	<u><u>27 967 786,24</u></u>

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet		Osakkuusyhteisö-osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet yhteensä
	Osakkeet tytäryhteisöiltä	Kuntayhtymä-osuudet			
Hankintameno 1.1.	873 598,61	1 571 461,53	287 550,44	1 032 297,29	3 764 907,87
Lisäykset			3 850,40		3 850,40
Vähennykset			-336,38		-336,38
Siirrot erien välillä			2 166,70		2 166,70
Hankintameno 31.12.	873 598,61	1 571 461,53	293 231,16	1 032 297,29	3 770 588,59
Arvonlennukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	873 598,61	1 571 461,53	293 231,16	1 032 297,29	3 770 588,59

	JVK-, muut laina- ja muut saamiset			Sijoitukset yhteensä
	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset kuntayhtymiltä	Saamiset muilta	
Hankintameno 1.1.	3 586 120,42	0,00	246 666,65	3 832 787,07
Lisäykset	250 000,00			250 000,00
Vähennykset	-26 767,00		-23 333,34	-50 100,34
Siirrot erien välillä				0,00
Hankintameno 31.12.	3 809 353,42	0,00	223 333,31	4 032 686,73
Arvonlennukset				0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 809 353,42	0,00	223 333,31	4 032 686,73

4.1.1. Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät (KPA 2:2.1 § 1-kohta)

Jaksotusperiaatteet

Menot ja tulot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poiston on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Pysyvien vastaavien aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin on kirjattu hankintahinnaltaan yli 10.000 euron hyödykkeet.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 23.10.2017 hyväksynyt poistosuunnitelman. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. arvostuksen perusteena on ollut sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvon palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao.hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Kunnan saamat käyttötalouden hankkeiden valtionavustukset on kirjattu tuotoksi tuloslaskelman erään Tuet ja avustukset kunkin hankkeen toteutuneiden menojen ja käyttöajan suhteessa. Seuraavalle vuodelle siirtyvä osuus on kirjattu taseen erään Valtionosuusennakot.

4.1.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, sekä osakkuusyhteisöt.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin sisäisten kiinteistöverojen määrä on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Kunta omistaa tytäryhteisöt 100-prosenttisesti.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistöyhteisöjen aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Tytäryhteisöjen poistot on oikaistu emon poistosuunnitelman mukaisiksi. Koy Tikankontti tekee kunnan poistosuunnitelman mukaiset poistot tilikaudelta. Asunto-osakeyhtiöt kirjaavat poistot satunnaisesti.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty sovelletulla pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat tilikaudet

Kaikilla konserniin kuuluvilla yhteisöillä on sama tilikausi vuonna 2019 lukuun ottamatta Tohmajärven Yrityspalvelut Oy:tä, jonka tilikausi on 26.11.2018-31.12.2019. Yritys on perustettu vuonna 2018.

4.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Ulkoiset toimintatuotot toimialoittain

Toimiala	Konserni		Kunta	
		2018	2019	2018
Yleishallinto	3 055 449 29 674	3 649 983	2 978 448	3 424 653
Sosiaali- ja terveystoiminta	336	29 096 197	-228	1 985
Opetus- ja kulttuuripalvelut	1 021 710	846 914	648 058	558 887
Keski-Karjalan musiikkiopisto	592 846	592 846	591 188	592 846
Yhdyskuntapalvelut	3 654 594	3 614 633	2 639 994	2 743 338
	37 998			
Kunnan toimintatuotot yhteensä	936	37 800 573	6 857 460	7 321 709

Verotulot eriteltynä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin (Kuntajaoston tuloslaskelmaohje kohta 5.1.)

Verotulojen erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan tulovero	11 669 365	11 265 347	11 669 365	11 265 347
Kiinteistövero	941 447	925 436	941 447	960 976
Osuus yhteisöveron tuotosta	979 771	932 112	979 771	932 112
Verotulot yhteensä	13 590 582	13 122 895	13 590 582	13 158 435

Valtionosuudet eriteltynä

Valtionosuuksien erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	16 645 243	16 337 424	16 645 243	16 337 424
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionos. tasaus	4 591 289	4 545 912	4 591 289	4 545 912
Järjestelmätasauksen muutos				
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	316 836	408 277	316 836	408 277
Ammattikoulutuksen yksikköhintarahaus	1 448 640	1 382 610		
Valtionosuudet yhteensä	18 410 719	18 128 311	16 962 079	16 745 701

Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	19 375 517	18 678 555
Muiden palvelujen ostot	3 916 068	4 029 279
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	23 291 585	22 707 834

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Kuluvien pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 5.11.2020 § 92 hyväksynyt suunnitelmapoistojen perusteiden tarkistamisen uuden yleisohjeen mukaisiksi. Kunnassa otettiin käyttöön suosituksen mukaiset alimmat poistoajat 1.1.2013 jälkeen valmistuville investointikohteille siten, että hallinto- ja laitosrakennusten poistoajaksi määritettiin 30 vuotta sekä kaikille pysyvien vastaavien hyödykkeille määriteltiin tasapoisto.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 23.10.2017 tarkentanut kunnan voimassa olevaa poistosuunnitelmaa uuden yleisohjeen mukaiseksi.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät:

Aineettomat hyödykkeet			
Tietokoneohjelmistot		2 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		2 vuotta	tasapoisto
- osallistuminen toisen yhteisön hankkeisiin		15-30 vuotta	tasapoisto
- osake- ja vuokrahuoneiston perusparannusmenot		5 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset		10-30 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet			
Vedenjakelu- ja viemäriverkosto		30 vuotta	tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet		10-15 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto		3-4 vuotta	tasapoisto
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto	

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi.

Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pakollisten varausten muutokset				
Eläkevastuu 1.1.	6 575	8 019		
vähennys tilikaudella	-571	-1 444		
Eläkevastuu 31.12.	6 004	6 575		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	490 648	382 784		
vähennys/lisäys tilikaudella	-125 014	107 864		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	365 634	490 648		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	3 949	1 400		
vähennys/lisäys tilikaudella	-3 949	2 549		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0	3 949		

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
maa-alueiden luovutusvoitot	35 236	50 866	19 697	48 337
muut luovutusvoitot	23 713	23 896		
Myyntivoitot yhteensä	58 949	74 762	19 697	48 337
Muut toimintakulut				
maa-alueiden luovutustappiot	713	713		713
osakkeiden luovutustappiot	458	1 640		1 640
rakennusten luovutustappiot				
muut luovutustappiot	1 321			
Myyntitappiot yhteensä	2 492	2 353	0	1 640

Rahoitustuotot ja -kulut

	Kunta	
	2019	2018
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	121 393	120 443

4.3. Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Maa- ja vesialueet

Maa- ja vesialueet	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	2 552	2 552		
Muut maa- ja vesialueet	4 314 264	4 330 611	3 780 579	3 799 328
Maa- ja vesialueet yhteensä	4 316 816	4 333 163	3 780 579	3 799 328

Muissa yhteisöissä olevat omistukset

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
		Kunnan	Konsernin	Konsernin osuus (1000 e)		
		omistusosuus	omistusosuus	omasta	vieraasta	tilikauden
		%	%	pääomasta	pääomasta	voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
As Oy Joenranta, Pappilantie 2 Värtsilä	Tohmajärvi	100	100	154	2	0
As Oy Metsätähti, Metsäkoulutie Onkamo	Tohmajärvi	100	100	267	89	-15
As Oy Värtsilän Jänisjoki, Seppälantie 2 Värtsilä	Tohmajärvi	100	100	450	199	2
As Oy Värtsilän Röykynhovi, Vainiontie 1 Värtsilä	Tohmajärvi	100	100	275	257	0
Koy Tikankontti, Kauppakatu 4 Tohmajärvi	Tohmajärvi	100	100	824	621	-4
Tohmajärven Sijoitus Oy, Järnefeltintie 1 Tohmajärvi	Tohmajärvi	100	100	198	3 411	16
Tohmajärven Yrittäjäpalvelut, Kauppakatu 4 Tohmajärvi	Tohmajärvi	100	100	274	43	4
Kuntayhtymät						
P-K:n koulutus kuntayhtymä, Tulliportinkatu 3 Joensuu	Joensuu	2,80	2,80	2 111	410	-113
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Siltakatu 2 Joensuu	Joensuu	3,12	3,12	50	39	-5
Siun sote ky, Tikkamäentie 16 Joensuu	Joensuu	4,16	4,16	1 060	4 266	-213
Osakkuusyhteisöt						
Koy Tohmajärven Toimistotalo, Töröntie 3 Tohmajärvi	Tohmajärvi	39,27	39,27	274	3	0
As Oy Auralanranta, Lampelantie 3 Värtsilä	Tohmajärvi	39,05	39,05	50	6	0
Keski-Karjalan Kehitysyritys Oy, Kiteentie 13 A Kitee	Kitee	26,00	26,00	41	43	1
As Oy Tohmajärven Omenatarha, Maiju Lassilantie 4 Tohmajärvi	Tohmajärvi	24,61	24,61	288	9	0
Kiinteistö Oy Tohmajärven Op-talo, Kauppakatu 4 Tohmajärvi	Tohmajärvi	23,89	23,89	290	2	0
Kiinteistö Oy Tohmajärven Linjakas, Järnefeltintie 8 Tohmajärvi	Tohmajärvi	20,93	20,93	79	0	0

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä ja kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

	2019	2019	2018	2018
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		12 075		1 020
Lainasaamiset	40 565	9 891	57 918	14 736
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		400		160
Siirtosaamiset				80
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		162		0
Saamiset yhteensä	40 565	22 528	57 918	15 996

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	109 201	109 201	49 900	50 037
Siirtyvät korot		1 011		
EU-tuet ja avustukset	22 515	116 652	18 174	51 930
ELY-keskus, palkkatuet	10 617	36 740	10 617	36 740
Muut tulojäämät	477 866	290 060	23 784	30 764
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	620 200	553 664	102 475	169 471

4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	14 015 557	14 015 557	14 015 557	14 015 557
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	14 015 557	14 015 557	14 015 557	14 015 557
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 1.1.	2 082	2 082		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 31.12.	2 082	2 082		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	108 670	108 670	0	0
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-2 349			
Arvonkorotusrahasto 31.12.	106 321	108 670	0	0
Muut omat rahastot 1.1.	1 337 965	1 275 527	0	0
Lisäykset tilikaudella		63 005		
Vähennykset tilikaudella	-156 564	-567		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 181 401	1 337 965	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	252 825	1 406 743	2 426 678	2 894 254
Edellisen tilikauden oikaisu		132		
Korjaus edellisiin tilikausiin				
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	252 825	1 406 875	2 426 678	2 894 254
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 018 960	-1 077 159	-672 238	-467 576
Oma pääoma yhteensä	14 539 226	15 793 990	15 769 997	16 442 235

Erittely poistoerosta

	Kunta	
	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	121 113	126 147

Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Konserni		Kunta	
	2018	2018	2018	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 903 171	4 808 670	4 062 525	2 100 025
Pitkäaikaiset velat yhteensä	6 903 171	4 808 670	4 062 525	2 100 025

Erittely olennaisista pakollisen varauksen eristä

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuuvaraus	6 004	6 575		
Potilasvahinkovakuutusvaraus	365 634	490 648		
Muut varaukset	0	3 949		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	371 638	501 172	0	0

Velkojen erittely

	2019		2018	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		0		0
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		54 563		9 791
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat		0		0
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	0	54 563	0	9 791

Shekkilimiitti

	Kunta	
	2019	2018
Luotollisen shekkitilin sekkilimiitti 31.12.		
Kiteen Seudun Osuuspankki (käytössä 31.12.limiittiä 757 394,79 €)	1 000 000	1 000 000
Nordea Pankki Suomi Oyj (käytössä 31.12.limiittiä 172 098,44 €)	200 000	200 000

Erittely siirtoveloista (KPA 2:5 1 § 4-kohta)

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	48 873	137 432		
Lomapalkkajaksotus	3 664 410	3 817 231	1 297 507	1 242 452
Korkojaksotukset	14 563	16 880	10 659	9 659
Muut siirtovelat muille	786 285	920 702	270 050	784 982
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 514 132	4 892 245	1 578 216	2 037 093

4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin (KPA 2:7.1 § 3-kohta)

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 562	13 131		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	21 909	21 909		
Vakuudet yhteensä	21 909	21 909	0	0

Vakuudet

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi ann. kiinnitykset	511 305	511 305	511 305	511 305
Vakuudet yhteensä	511 305	511 305	511 305	511 305

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

	Konserni		Kunta	
	2018	2018	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä	1 546 020	1 627 022		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 083 529	1 082 246		
Vuokravastuut yhteensä	1 546 020	1 627 022	0	0

Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevat määrät (KPA 2:7.2 § 2-kohta)

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2018	2017
Leasingvastuiden yhteismäärä	45 588	72 229		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	35 154	53 980		
Leasingvastuut yhteensä	45 588	72 229	0	0

Kunnan antamat vastuusitoumukset (KPA 2:7.2 § 3-kohta)

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 555 961	1 562 637	168 188	168 188
Jäljellä oleva pääoma	1 120 513	1 190 080	0	0
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 404 200	1 404 200	1 404 200	1 404 200
Jäljellä oleva pääoma	1 291 411	1 310 005	1 291 411	1 310 005

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Arvonlisäveron palautusvastuu	462 976	209 707	139 411	99 877
Vuokravastuut yhteensä	462 976	209 707	139 411	99 877

4.5. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12. toimialoittain

	2019	2018
Talouden ja hallinnon toimiala	83	85
Sivistystoimiala	107	109
Sosiaali- ja terveystoimiala	0	0
Keski-Karjalan Musiikkiopisto	26	28
Tekninen toimiala	46	54
Yhteensä	262	276

Palkkatuettujen pienempi osuus viime vuoden viimeisenä päivänä selittää teknisen toimialan edellistä vuotta huomattavasti pienemmän lukumäärän.

Henkilöstökulut (KPA 2:8 §)

	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	9 273 755	9 304 991
Henkilösivukulut	2 263 247	2 377 679
Eläkekulut	1 986 220	1 974 471
Muut henkilösivukulut	277 028	403 208
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-112 668	-142 056
Aktivoitujen palkat sivukuluineen	-72	-2 268
	11 424	
Henkilöstökulut yhteensä	263	11 538 346

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilittetyt luottamushenkilömaksut (kuntalaki 82.3 §)

	2019	2018
Tohmajärven demarit ry	4 303	4 060
Keskusta Tohmajärvi	2 185	2 259
Tohmajärven Kokoomus ry	861	977
Kristilliset Tohmajärvi	154	167
Tohmajärven Perussuomalaiset ry	474	483
Tilittetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	7 977	7 946

Tilintarkastajan palkkiot (KPA 2:7a §)

	2019	2018
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5 208	4 741
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	0	0
Tarkastuslautakunnan avustaminen	5 847	7 471
Muut palkkiot	2 016	121
Palkkiot yhteensä	13 071	12 333

4.6. Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot

4.6.1. Toimintakertomus

Vesihuoltolain koskevat muutokset (681/2014) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tulee kirjanpidossa eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot.

Vesihuoltolaitosten tulee vesihuoltolain (119/2001) 20.1 §:n mukaan jatkossakin eriyttää vesihuollon kirjanpito kunnan muista toiminnoista. Mikäli vesihuoltolaitos huolehtii huleveden viemäroinnistä VesihuoltoL 17a §:n mukaisen kunnan päätöksen perusteella, myös huleveden viemäroinnin kirjanpito tulee eriyttää. Eriyttämällä pyritään tilinpäätöksen ja siinä esitettyjen tunnuslukujen perusteella arvioimaan, missä määrin vesihuollosta ja huleveden viemäroinnistä perittävät maksut kattavaa palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset pitkällä aikavälillä, ja ovatko maksut kohtuullisia.

Kuntajaoston yleisohjeen mukaan vesihuoltolaitoskokonaisuus (vesihuolto ja huleveden viemärointi) tulee eriyttää kirjanpidollisesti joko kunnallisena liikelaitoksena tai taseyksikkönä. Sen sijaan huleveden viemärointi voidaan eriyttää muusta vesihuoltolaitoksen toiminnasta laskennallisesti. Erityisesti sekaviemäroidyllä alueilla huleveden viemäroinnille ei käytännössä ole mahdollista laatia tuloslaskelmaa, tasetta ja rahoituslaskelmaa muulla tavoin kuin laskennallisesti.

Kuntajaosto on antanut 9.3.2015 lausunnon nro 112 koskien vesihuoltolain muutosten vaikutuksista kunnallisten vesihuoltolaitosten kirjanpitoon ja tilinpäätökseen.

Ympäristölautakunta on käsitellyt kokouksessaan 29.9.2015/§ 105 hulevesien käsittelyä kunnassa ja todennut, että Tohmajärven kunnan vesihuoltolaitoksella ei ole hulevesiverkostoa, joten lainmuutos ei aiheuta toimenpiteitä vesihuoltolaitoksen toiminnassa.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 9.11.2015/§ 38 hyväksynyt Vesihuoltolaitoksen muuttamisen laskennallisesti eriytetystä yksiköstä kirjanpidollisesti eriytetyksi yksiköksi 1.1.2015 alkaen. Samalla valtuusto on vahvistanut vesihuoltolaitoksen avaavan taseen 1.1.2015, hyväksynyt lainaosuudeksi 752.649,82 euroa 10 vuoden maksuajalle ja sille perittäväksi korkoksi 2 % vuotuista korkoa sekä vahvistanut peruspääomaksi 1.528.107,22 euroa ja sille perittäväksi 4 % vuotuista tuottoa.

Toiminta vuonna 2019

Toiminnallisesti ja taloudellisesti vesihuoltolaitostoiminta toteutui talousarvion mukaisesti ja kunnanvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettiin.

Verkostoveden kulutus nousi jonkin verran edellisten vuosien tasosta. Myös laskutetun jäteveden kertymä kasvoi hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Suuremman kulutuksen sekä vuodelle 2019 tehdyn taksankorotuksen takia vesihuoltolaitoksen toimintakate muodostui odotettua paremmaksi.

Vuoteen 2018 verrattuna kasvanut kulutus selittyy osaltaan kyseisenä vuonna tehdyn taseasutuksen muutoksen takia, jonka vuoksi vuoden 2018 kertymä jäi hieman odotettua pienemmäksi.

Vesihuoltoinvestointeja toteutettiin suunnitelmallisesti vesihuollon toimintavarmuuden parantamiseksi. Vuonna 2019 valmistuneen vesihuoltoverkoston saneeraustarveselvityksen mukaan verkoston saneerausvelka on n. 2,5 miljoonaa euroa.

4.6.2. Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	915 707,71	861 241,84
Liiketoiminnan muut tuotot	3 698,04	9 361,06
Materiaalit ja palvelut	-309 638,77	-284 221,58
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-130 395,27	-128 639,33
Palvelujen ostot	-179 243,50	-155 582,25
Henkilöstökulut	-228 240,96	-204 059,72
Palkat ja palkkiot	-186 030,60	-166 221,18
Henkilöstösivukulut	-42 210,36	-37 838,54
Eläkekulut	-35 613,54	-32 140,23
Muut henkilösivukulut	-6 596,82	-5 698,31
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-182 431,44	-180 346,56
Liiketoiminnan muut kulut	-14 725,70	-11 949,94
Liikelylijäämä/alijäämä	184 368,88	190 025,10
Rahoitustuotot ja -kulut	-37 841,96	-69 814,62
Korkotuotot	1 751,98	1 846,77
Muille maksetut korkokulut	-9 031,80	-10 537,10
Korvaus peruspääomasta	-30 562,14	-61 124,29
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	146 526,92	120 210,48
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,0	7,4
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,6	8,3
Voitto, %	16,0	14,0

4.6.3. Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

	2019	2018
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyljäämä	184 368,88	190 025,10
Poistot ja arvonalentumiset	182 431,44	180 346,56
Rahoitustuotot ja -kulut	-37 841,96	-69 814,62
Toiminnan rahavirta yhteensä	328 958,36	300 557,04
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-157 901,55	-162 259,35
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	10 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	1 892,25
Investointien rahavirta yhteensä	-157 901,55	-150 367,10
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	171 056,81	150 189,94
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-75 265,00	-75 265,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	3 740,49	11 354,29
Korottomien velkojen muutos	52 368,46	-40 345,71
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-19 156,05	-104 256,42
RAHAVAROJEN MUUTOS	151 900,76	45 933,52
Rahavarojen muutos	151 900,76	45 933,62
Rahavarat 31.12.	382 903,49	231 002,73
Rahavarat 1.1.	231 002,73	185 069,11
Investointien tulorahoitus, %	208,3	185,2
Laskennallinen lainanhoitokate	1,8	1,5
Kassan riittävyys, pv	169,3	104,2
Quik ratio	2,3	2,1
Current ratio	2,3	2,1

4.6.4. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa ja vesialueet	24 555,43	24 555,43
Rakennukset	13 591,39	16 607,45
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Vedenjakelu ja viemäriverkosto	2 288 260,78	2 350 021,47
Keskeneräiset hankinnat	45 247,96	5 001,10
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 371 655,56	2 396 185,45
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	11 504,09	11 504,09
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Sijoitukset yhteensä	11 504,09	11 504,09
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 383 159,65	2 407 689,54
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	67 533,37	71 273,86
Saamiset yhteensä	67 533,37	71 273,86
Rahat ja pankkisaamiset	382 903,49	231 002,73
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	450 436,86	302 276,59
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 833 596,51	2 709 966,13
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 528 107,22	1 528 107,22
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	663 281,72	543 070,24
Tilikauden yli-/alijäämä	146 526,92	120 211,48
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 337 915,86	2 191 388,94
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	301 059,82	376 324,82
Pitkäaikainen yhteensä	301 059,82	376 324,82
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	75 265,00	75 265,00
Ostovelat	73 753,62	25 213,35
Korottomat velat kunnalta	1 290,00	0,00
Muut velat	3 956,94	7 272,36
Siirtovelat	40 355,27	34 501,66
Lyhytaikainen yhteensä	194 620,83	142 252,37
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	495 680,65	518 577,19
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 833 596,51	2 709 966,13

Omavaraisuusaste, %	82,5	80,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,9	59,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	810	663
Lainakanta 31.12., 1000 €	376	452
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	376	452
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

4.6.5 Vesihuoltolaitoksen investointiosan toteutumisvertailu

Vesihuoltolaitos	<u>TA2018</u>	<u>Ta-muutos</u>	<u>TA2018</u>	<u>TP2019</u>	<u>Poikke-</u> <u>ama</u>
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
- Haja-asutusalueen jv-suunnitelma					
Menot	20 000	0	20 000	0	20 000
Tulot	0	0	0	5 001	0
Nettomeno	20 000	0	20 000	-5 001	25 001
- Välisäiliön putkiremontti					
Menot	30 000	15 000	45 000	45 248	-248
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	30 000	15 000	45 000	45 248	-248
- Risteen runkovesijohdon uusiminen					
Menot	18 000	0	18 000	7 486	10 514
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	18 000	0	18 000	7 486	10 514
- Uusien kaavatonttien kunn.tekniikan rakentaminen					
Menot	30 000	0	30 000	0	30 000
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	30 000	0	30 000	0	30 000
- Runkoviemärin saneeraus Vatasenkuja					
Menot	70 000	0	70 000	105 168	-35 168
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	70 000	0	70 000	105 168	-35 168
- Runkojohtojen jatkaminen					
Menot	10 000	0	10 000	0	10 000
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	10 000	0	10 000	0	10 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä					
Menot	178 000	15 000	193 000	157 902	35 098
Tulot	0	0	0	5 001	0
Nettomeno	178 000	15 000	193 000	152 900	40 100

5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

5.1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Tohmajärvellä 30.3.2020

Mikko Löppönen
puheenjohtaja

Marko Manninen

Jouni Martiskin

Helena Pakarinen

Tommi Pesonen

Marketta Sairanen

Marjatta Sormunen

Olli Riihonen
kunnanjohtaja

5.2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tohmajärvellä 29 / 5 2020

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Taina Törrönen, JHT, HT

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

6.1. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Kirjanpitokirjat

Päiväkirjat	Osakirjanpidot
Pääkirjat	Tase-erittelyt
Laskuluettelot	Tasekirja

Tositelajit

Alkusaldot	1001
Talousarvio	2001 - 2011
Lisämääräraha	3001 - 3005
Muistio, ulk. RD	10001 - 10097
Muistio, sis. RD	20001 - 20003
Muistio, ulk. Rondo	15001 - 15278
Muistio, sis. Rondo	25001 - 25078
Muistio, jaksotus, ulk.	30001 - 30013
Muistio, jaksotus, sis.	30501 - 30587
Muistio, tilinpäätös	32001 - 32006
Käyttöomaisuus	34001 - 34046
KOM-muistiot	39001 - 39008
Sisäiset laskut, Rondo	40001 - 40288
Budjetoitosisitteet	96000 - 96005
Palkat	100001 - 100057
Pankkitositteet	106106 - 106761
Manuaalisuoritukset	5110001-5110452 (mr) 5110453-51106168(mrp)
Viitesuoritukset	5210001-5210188 (mr) 5210189-5210329 (mrp)
Hyvityslaskujen kuittaus	5310100-5310122
Tileistä poistot	5410001-5410022 (mr) 5410023-5410049 (mrp)
Ostolaskut	8000001-8008022
Ostomaksut	8990001-8990287
Laskulajit 12-9	2000001-77000061 (mr) 13000887-99002757 (mrp)
Konsernin alkusaldot	99910001-99910003
Konserni tytäryhtiöt/kuntayhtymät	99920001-99920013
Konsernin kirjaukset	99930003

6.2. Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Pysyvästi säilytetään paperisena tasekirja sekä tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus.

10 vuotta säilytettäviä ovat kirjanpitokirjat, tililuettelo sekä tilikauden tositteet ja muu kirjanpitoaineisto (mm. tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt).

5 vuotta säilytettäviä ovat täsmäytys selvitykset, sovelluslokit ja osakirjanpitojen päiväkirjat.